UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab exordio Imperij Arcadij & Honorij Augustorum, Anno Domini CCC. XCV. perueniens vsque ad CCCC. XL. continet annos XLV. ita dispositus, vt commodè sextus tomus à S. Leone Magno Pontifice Maximo inchoetur

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 431. Caelestini Pap. Annus 8. Theod. 24. Valent. 7. Impp.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14566

Visual Library

CASSIANI INVECTIVA IN NESTORIVM.

ſancta plebis grauis & exitioſa contagio, ſtare in Eccleſia Dei & loqui audes: & blaſphemis ac furioſis vocibus tuis ſacerdotes ſemper illæſæ fidei & Catholicæ confeſſionis infamas, magiſtrorum priorum vitio plebem Conſtantinopolitanæ vrbis errare? Tu ergo emendator priorum Antiſtitum, tu Gregorio excellentior, tu Nectario probatior, tu Ioanne præſtantior, omnibuſque Orientalium vrbium ſacerdotibus? qui etſi non eiuſdem nominis, cuius hi, quos nominaui, eius tamen fidei fuerunt. quod quidem, quod ad hanc cauſam pertinet, ſufficit: quia cum de fide agatur, omnes in eo idem ſunt, quod optimi, in quo conſortes ſunt optimorum. Vnde & ego quoque ipſe humilis & obſcurus nomine, ſicut merito, licet mihi inter eximios Conſtantinopolitanæ vrbis Antiſtites locum magiſtri vſurpare non poſſim, ſtudium tamen diſcipuli affectumq; præſumo. Adoptatus enim à beatiſſimæ memoriæ Ioanne Epiſcopo in miniſterium ſacrum, atque oblatus Deo: etſi corpore abſum, affectu illic ſum: & illi dilectiſſimo mihi ac venerandiſſimo Dei populo etſi nunc præſentia non admiſceor, tamen mente coniungor. Et hinc eſt, quod condolens ei atque compatiens, in vocem nunc triſtitiæ ac doloris erupi: & quod vnum potui, flebilem querimoniam, quaſi pro membrorum atque artuum meorum infirmitate, clamaui. Etenim ſi iuxta Apoſtolum a, dolente quidem minore corporis parte, condolet maior atque compatitur: quanto magis dolente maiore, minor compati oportet: Inhumaniſſimum quippe eſt, vt in vno atq; eodem corpore maiorum infirmitatem minora non ſentiant, cum minorum maiora patiantur.

a 1. Cor. 12.

XCIII. CASSIANI APOSTROPHE AD CONSTANTINOPOLITANOS.

Vnde obſecro ac deprecor omnes vos, qui intra Conſtantinopolitanæ vrbis ambitum ſiti, & per affectum patriæ ciues mei, & per vnitatem fidei fratres mei eſtis, vt ſeparetis vos ab illo (vt ſcriptum eſt b: lupo rapaci, qui deuoret Dei populum, vt c cibum panis. Ne d tetigeritis, neque guſtaueritis quicquam illius: quia ſunt omnia ad interitum. Exite de medio eius, ac ſeparamini e, & immundum ne tetigeritis. Mementote magiſtrorum veterum, ſacerdotumq; veſtrorum, Gregorii nobilis per Orbẽ, Nectarii ſanctimonia inſignis, Ioannis fide ac puritate mirabilis, Ioannis inquam. Ioannis illius, qui verè ad ſimilitudinem Ioannis Euangeliſtæ & diſcipulus Ieſu & Apoſtolus, quaſi ſuper pectus Domini ſemper affectumq; diſcubuit. Illius inquam, mementote, illum ſequimini: illius puritatem, illius fidem, illius doctrinam ac ſanctimoniam cogitate: illius mementote ſemper doctoris veſtri ac nutritoris, in cuius quaſi gremio quodammodo amplexuq; creuiſtis, qui communis mihi ac vobis magiſter fuit, cuius diſcipuli atque inſtitutio ſumus. Illius ſcripta legite, illius informationem tenete, illius fidem ac meritum amplexamini. Quod etſi aſſequi grande eſt ac difficile, ſequimini tamen pulchrum & ſublime: quoniam in ſumma rerum non adeptio tantum, ſed etiam imitatio ipſa laudanda eſt: quia nunquam ferè aliquis eius rei portione ad plenum caret, ad quam ſcandere ac peruenire contenderit. Ille ergo vobis in ſenſu ſemper & quaſi conſpectu ſit, ille in animo & cogitatione verſetur: ille denique ipſe vobis etiam, quæ à me ſunt ſcripta, commendet: quia hæc, propter quæ ego ſcripſi, ille me docuit, ac per hoc non tam mea hæc, quam illius eſſe credite: quia riuus ex fonte conſtat, & quicquid putatur eſſe diſcipuli, totum ad honorem conuenit referre magiſtri.

b Matth. 20
c Pſal. 13.
d Col. 2.
e 2. Cor. 8.

XCIV. Cum hæc ſcribat ad ſuos Conſtantinopolitanos Caſſianus: illud obſerua, quod cum de laudatis Epiſcopis Conſtantinopolis agit, nullam penitus Attici habet mentionem, vt Cyrillum, immo Cæleſtinum Papam & Sixtum feciſſe apparet: vt planè intelligas eum nondum ſtomachum exhauſiſſe bile, quam olim ob Ioannem conceperat, & nuper auxerat ob damnata ab eo omnia hæreſis Pelagianæ capitula, quorum aliqua ipſe cum aliis clandeſtinis Pelagianis aduerſus Auguſtini ſcripta tuenda ſuſceperat. Hæc igitur Caſſianus ſcripſit, inſtante Leone Romanæ Eccleſiæ hoc tempore archidiacono, qui poſt Sixtum ſummus creatus eſt Pontifex: ita ſe habet vetus & recepta Gennadij f lectio, vbi hæc de Caſſiano: *Ad extremum rogatus à Leone vrbis Romanæ archidiacono, poſtea Epiſcopo, ſcripſit aduerſus Neſtorium de Incarnatione Domini libros ſeptem, & in his ſcribendi apud Maſſiliam & viuendi finem fecit, Theodoſio & Valentiniano regnantibus.* Antè autem, quam ad hæc ſcribenda manum admoueret, iamdudum abſoluerat libros Collationum, vt ipſemet in præfatione teſtatur, cum ita exorditur: *Abſolutis dudum Collationum ſpiritualium libellis, &c.* ex quibus poſſumus intelligere, ipſum anno ſuperiori, vel qui eum præcedit, niſi fortè hoc ipſo, eaſdem Collationes abſoluiſſe

f Gennad. de Vir. illuſt. c. 61.

quæ quo anno à Proſpero ſunt impugnatæ, ſuo loco dicemus.

IESV CHRISTI
Annus 431.

CÆLESTINI PAP. Annus 8. — THEOD. 24. VALENT. 7. IMPP.

SEQVITVR annus celebris memoria œcumenicæ Synodi Epheſinæ, conſignatus Conſulatu Anicij Baſſi & Flauij Antiochi. Hic ille Antiochus patricius ex eunucho, qui poſteà delatus apud ipſum Theodoſium Imperatorem, priuatus bonis & redactus in ordinem, inter clericos profeſſus eſt, vt Suidas teſtatur. eſt Theodoreti ad eum epiſtola g factum illud adornantis, perinde ac ipſe ſponte ſæculo nuncium remiſiſſet, & non coactè vitam alienam à curia agere inſtituiſſet. Huius occaſione editam ſanctionem à Theodoſio, idem Suidas addit, ne amplius eunuchi inter patricios militarent. Clara quoque Antiochi huius memoria eſt in Collectione Codicis Theodoſiani, cum de eo iſta habeat Imp. Theodoſius h: *Longum eſt memorare, quid in huius conſummatione negotii contulerit vigiliis ſuis Antiochus, cuncta ſublimis ex Præfecto & Conſule.* His de Antiocho Conſule dictis, iam res hoc anno ſub eius Conſulatu geſta recenſeamus. I. DE CONSVLATV ANTIOCHI.

g Theod. epiſt. 95. ad ead. Vaſe.

h l. 1. de Cod. Theo. autor. Nouell. tit. 1.

Sed antequam de ipſa agamus Synodo Epheſina, ex more, ordine temporis, quæ ante ipſam hoc anno contigerunt, primum in medium afferamus. Cum expulſis clericis Catholicæ fidei Neſtorius ſibi Eccleſias omnes, quæ erant Conſtantinopoli, vendicaſſet, contigit vnam ipſarum cæde hominum turpiſſimè profanari. Quomodo autem id acciderit, Socrates recenſet, hæc dicens i: *His rebus confectis, ſcelus quoddam nefandum fortè fortuna in Eccleſia editum eſt. Nam cuiuſdam præpotentis viri ſerui, genere barbari, cum immanem heri ſui feritatem experti, eam ferre non poſſent, ad Eccleſiam confugerunt, atque gladiis cincti ad altare proſiliunt. Rogati igitur, vt abirent, nullo modo obſequi volebant, ſed ſacris miniſteriis obeundis erant impedimento. Quinetiam dies complures ſtrictos tenebant gladios, paratique erant ad quemcunque obtruncandum, qui illos adiret. Itaque vno clerico interfecto, altero vulnerato, ad extremum ſibi ipſis necem conſciuerunt: Vnde quidam eorum, qui aderant, dixit, templi profanationem aliquid mali portendere: duoſque poetæ cuiuſdam ſenarios in eandem citauit ſententiam.* II.

i Socrat. l. 7. c. 33.

INFANDA CÆDE IN ECCLESIA CONSTANTINOPOLI PATRATA.

Nam ſæpè ſigna talia dari ſolent,
Cum ſacra fœdum templa polluit ſcelus.

Atque eum, qui iſta dixerat, minimè fefellit opinio: quippe & diuiſionem populi (vt videtur) & auctoris diuiſionis abdicationem ſignificauit. hæc Socrates: quæ hoc ipſo anno Marcellinus contigiſſe tradit ſub iiſdem Conſulibus rem geſtam referens, licet paulo diuerſe, his verbis: *Barbari in Auguſta vrbe nutriti ad Eccleſiam noſtram hoſtili ritu confluunt: ignem in Eccleſiam ad comburendum altare dum infeſti iaciunt, inuicem ſeſe, reſiſtente Deo, trucidant.* ſubdit, hoc eodem tempore ob tritici penuriam Theodoſium Imperatorem à populo lapidibus impetitum.

Quod vero ad Eccleſiæ nefandam profanationem ſpectat; eam ante Aprilis menſem accidiſſe, poſſumus ex eo conicere, quod idem Theodoſius conſulturus in poſterum, hoc anno vigeſimatertia menſis Martii ad Antiochũ Præfectum prætorij, eundemque Conſulem ordinarium ſanctionem dedit de Eccleſiaſtica immunitate ſolicitius conſeruanda & latioribus terminis dilatanda; ne ſcil. putarentur, qui ad eam confugiunt, minus tuti eſſe niſi altare tenuerint. ſic enim ipſa ſe habet: III.

THEODOSII SANCTIO DE IMMVNITATE ECCLESIARVM.

Pateant ſummi Dei templa timentibus: nec ſola altaria, & oratorium templi circumiectum, quod Eccleſias quadripartito intrinſecus parietum ſeptu concludit, ad tuitionem confugientium ſancimus eſſe propoſita: ſed vſque ad extremas fores Eccleſiæ, quas oratum geſtiens populus primas ingreditur, confugientibus aram ſalutis eſſe præcipimus: vt inter templi, quod parietum deſcripſimus cinctu & poſt loca publica & ianuas primas Eccleſiæ, quicquid fuerit

intaria-

interiacens, ſiue in cellulis, ſiue in domibus, hortulis, balneis, areis, atque porticibus, confugas interioris templi vice tueatur. Nec in extrahendo eos conetur quiſquam ſacrilegas manus immittere: ne qui hoc auſus ſit, cum diſcrimen ſuum videat, ad expetendam opem ipſe quoque confugiat. Hanc autem ſpatij latitudinem ideo indulgemus, ne in ipſo Dei templo & ſacroſanctis altaribus confugientium quemquam mane vel veſpere cubare vel pernoctare liceat, ipſis hoc clericis vel religionis cauſa vetantibus, ipſis, qui confugiunt pietatis rationem ſeruantibus.

IV. *Arma quoque in quouis telo, ferro, vel ſpecie, eos, qui confugiunt, minime intra Eccleſias habere præcipimus, quæ non modo à ſummi Dei templis ac diuinis altaribus prohibeantur, ſed etiam cellulis, domibus, hortulis, balneis*, areis, atque porticibus. Proinde hi, qui ſine armis ad ſanctiſſimum Dei templum, aut ad ſacroſanctum altare, ſiue vſquam gentium, ſiue in hac alma vrbe confugiũt, ſomnum intra templum ſiue ipſum altare, vel omnino cibum capere abſque aliqua eorum iniuria ab ipſis clericis arceantur, deſignantibus ſpatia, quæ in Eccleſiaſticis ſeptis eorum tuitioni ſufficiant, ad ducentibus capitalem pœnam eſſe propoſitam, ſi qui eos conentur inuadere. Quibus ſi perfuga non annuit, neque conſentit, præferenda humanitati religio eſt, & à diuinis ad loca, quæ diximus, tuibanda temeritas.*

V. *Hos vero, qui templa cum armis ingredi audent, ne hoc faciant, præmonemus. Deinde ſi telis cincti quouis Eccleſiæ loco, vel ad templi ſepta, vel circa, vel extra ſint: ſtatim eos, vt arma reponant, auctoritate Epiſcopi à ſolis clericis conueniri præcipimus, data eis fiducia, quod religionis nomine melius, quam armorum præſidio muniantur. Sed ſi Eccleſiæ voce moniti, poſt tot tantorumque denunciationes noluerint arma relinquere, iam clementia noſtræ apud Deum & Epiſcoporum cauſa purgata, armatis (ſi ita res exegerit) intromiſſis, trahendos ſe, abſtrahendoſque eſſe cognoſcant, & omnibus caſibus eſſe ſubdendos. Sed neque Epiſcopo inconſulto, nec ſine noſtra, ſiue iudicum in hac alma vrbe vel vbicunque iuſſione, armatum quemquam ab Eccleſiis abſtrahi oportebit: ne, ſi multis paſſim hoc liceat, confuſio generetur. Dat. decimo Kal. Aprilis, Conſtantinopoli, Antiocho V. C. & Baſſo Coſſ.* hactenus Theodoſij Imp. ſanctio: habent eam tum codex Theodoſianus *a*, tum etiam Iuſtinianeus *b*, cæterum neutrobi ipſa integra reperitur.

a l. 4. de his qui ad Eccl. confug. Cod. Theod.

b l. 3. Cod. Iuſtinian.

VI. Inter Acta autem Epheſini Concilij hæc ipſa conſtitutio, vt ſancita eſt, nullum paſſa mutilationis diſpendium, inuenitur *c*. vbi inter alia notatu digna, de ſe ipſo, cum primum omnium ei ſe imperator reddere voluit obſequentem, hæc ait: *Nos, qui legitimis Imperij armis nunquam non circumdamur, quiſque ſine armatis ſtipatoribus eſſe non conuenit Dei templum ingreſſuri, foris arma relinquimus, & ipſum etiam diadema regiæ maieſtatis inſigne humiliter deponimus, & ſacra altaria munerum tantum offerendorum cauſa accedimus: quibus quoque oblatis, ad extimum communeque atrium mox nos recipimus, nec quicquam ex propinqua Diuinitate nobis arrogamus.* hæc de ſe Theodoſius: qui ſequenti anno nouis caſibus hæc ex parte corrigere coactus eſt, dato item de limitibus Eccleſiaſticæ immunitatis reſcripto ad Hierium *d*. Sed de his ſatis.

c Conc. Epheſ. edit. Pelt. tom.

THEODOSII IN SERVANDA LEGE MODESTIA.

d l. vlt. de his, qui confug. ad Eccl. Cod. Theod.

VII. Acturis iam nobis de Epheſino Concilio, de legationibus primum è remotioribus Orbis regionibus illuc miſſis dicendum erit. Conſtat autem, ex vniuerſo plane orbe Chriſtiano illuc legatos eſſe directos: ſiquidem hæc habentur in relatione Philippi Apoſtolicæ ſedis legati *e*: *Omnes namque Orientales, vel Occidentales, vel per ſe, vel certe per ſuos legatos ſacerdotali huic conſeſſui interſunt.* Sed quænam iſtæ fuerint legationes, dicendum nobis eſt: atque primum de Occidentalibus illa præcipua fuit, quæ nomine omnium Occidentalium, tranſmarinis Africanis exceptis, decreta eſt à Cæleſtino Romano Pontifice, vt facile colligi poteſt ex relatione eiuſdem Concilij Epheſini ad Theodoſium Imperatorem. Cœleſtinus enim non contentus, anno ſuperiori (vt vidimus) collecta Romæ Synodo aduerſus Neſtorianam hæreſim, Neſtorium, quamdiu hæreticus eſſe perſiſteret, condemnaſſe, atque Cyrillo Epiſcopo Alexandrino delegaſſe vices ſuas, literaſque ad ipſum, necnon ad Neſtorium dediſſe, & ad clerum Conſtantinopolitanum alias etiam addidiſſe: hoc inſuper anno ad Epheſinum indictum Concilium ex Synodo Romæ habita legationem decreuit, annuente ipſo ſacro Patrum conſeſſu, cui idem præfuit Cœleſtinus. Id quidem Patres Epheſini Concilij in eadem ad Theodoſium relatione ſignificarunt his verbis *f*: *Etſi ingens itineris intercapedo vniuerſam illam ſanctorum Epiſcoporum multitudinem ad nos peruenire prohibuerit; attamen illis iudiciis ſimul coacti; Cæleſtino ſanctiſſimo piiſſimoque Romanæ vrbis Epiſcopo præſente & præſidente, noſtram de fide ſententiam ſummo conſenſu prædicarunt.* & infra: *Viri iſti totius Occidentalis Eccleſiæ ſententiam noſtræ huic Synodo coram per literas expoſuerunt, &c.* Qui autem delecti ad obeundum legationis munus fuerunt à Cæleſtino Romano Pontifice, iidem (vt dictum eſt) pro reliquis orbis Occidentalis prouinciis functi ſunt legatione.

e Act. Eph. Conc. edit. Pelt. tom. 2. cap. 2.

LEGATI MISSI A CÆLESTINO PRO OMNIBVS OCCIDENTALIBVS.

f Act. Eph. Conc. edit. Pelt. tom. 1. cap. 17.

VIII. Porro Romanam ipſam Synodum hoc anno habitam, productam fuiſſe vſque ad menſem Maij, euidens illa eſt demonſtratio, quod literæ à Cæleſtino ad Epheſinum Concilium ex Synodo datæ reperiuntur octauo Idus Maij: de quibus quidem Cæleſtini literis in primis obſeruandum eſt, eas ſcriptas fuiſſe, ex more Latino ſermone, inde vero reperiri in Græcum translatas, & è Græco rurſum Latinitati reſtitutas, non ſine tamen magno præiudicio germanæ ſinceritatis, vt ex diuerſitate earum ſatis intelligi poteſt. Porro nemo non videt Latinis antiquioribus ſtandum eſſe exemplaribus, quorum omnium vetuſtiſſimum nobis exhibet Creſconiana Collectio, vt nulla de impoſtura poſſit eſſe ſuſpicio. Ex ea vero ad Synodum Epheſinam Cæleſtini epiſtola illud exploratum redditur, ſic ab eo Romanaque Synodo miſſos eſſe tres legatos in Orientem; non vt, redditis irritis, quæ anno ſuperiori aduerſus Neſtorium ab eodem Pontifice decreta eſſent, cauſa eiuſdem nouo ſubiaceret examini; ſed potius vt ſententiæ in Neſtorium latæ iidem legati eſſent executores: vt plane appareat, nihil præterea ab ipſo Pontifice tributum Synodo, niſi vt cognitis his, quæ anno ſuperiori ibidem Romæ in Neſtorium decreta fuiſſent, eadem executioni mandari curarent; nec quicquam præter ſententiam Cæleſtini ſibi arrogaſſe œcumenicum tantum Concilium conſtat. Sed reddamus hic epiſtolam Cæleſtini ex Creſconiana Collectione depromptam *g*:

CÆLEST. AD QVID LEGATOS AD SYNODVM MITTIT.

g Creſcon. manuſcr.

IX. *Spiritus ſancti teſtatur præſentiam congregatio ſacerdotum. Certum eſt enim, quod legimus, quia nec poteſt Veritas noſtra mentiri, cuius in Euangelio iſta ſententia eſt h: Vbi duo vel tres congregati fuerint in nomine meo, ibi & ego ſum in medio eorum. Quod cum ita ſit, vt nec huic tam breui numero Spiritus ſanctus deſit; quanto magis eum nunc intereſſe, quando in vnum conuenit tanta turba ſanctorum? Sanctum namque eſt pro debita veneratione Concilium*: in quo vtique nunc Apoſtolorum frequentiſſimæ illius, quam legimus, congregationis aſpicienda reuerentia eſt. Nunquam his defuit magiſter, quem acceperant prædicandum. Adfuit ſemper his Dominus & magiſter: ſed nec docentes à ſuo doctore deſerti ſunt: docebat ille, qui miſerat, docebat ille, qui dixerat, quod docerent, docebat qui in Apoſtolis ſuis ſe confirmat audiri. Hæc ad omnes in commune Domini ſacerdotes mandatæ prædicationis cura peruenit: hæreditario namque in hanc ſolicitudinem iure conſtringimur, quicunque per diuerſa terrarum, eorum voce nomen Domini prædicamus, dum illis dicitur: Ite, docete omnes gentes. Aduertere debet fraternitas veſtra, quia accepimus generale mandatum: omnes etenim* nos agere voluit, qui illis* ſic in commune mandauit officium.*

EPISTOLA CÆLESTINI AD SYNODVM EPHESINAM.

h Matth. 18

* collegium

* etiam

* illic

X. *Neceſſe eſt vt competenter noſtros ſequamur auctores, ſubeamus omnes eorum labores, quibus omnes ſucceſſimus in honorem: præſtemus* eorum diligentiam prædicantes*, poſtquam monente Apoſtolo, nullam prædicationem iubemur adiicere. Non eſt enim minor tradentis officio cuſtodia traditorum. Illi iactauerunt fidei ſemina, noſtra hæc ſolicitudo cuſtodiat, vt incorruptum & multiplicem fructum noſtri patrisfamilias aduentus inueniat, cui ſoli vtique Apoſtolorum aſſignatur vbertas. Loquente namque Electionis vaſe i, plantare & rigare non ſufficit, niſi Dominus dederit incrementum. Agendum igitur nunc eſt labore communi, vt credita & per Apoſtolicam ſucceſſionem hucuſque detenta ſeruemus. Illud enim à nobis petitur: vt ſecundum Apoſtolũ k ambulemus: nec enim nunc ſpecies, ſed fides noſtra vocatur ad cauſam: ſpiritualia arma ſumenda ſunt (quia bella ſunt mentium & tela verborum) vt noſtri Regis ſa... dere perduremus.*

* præſentemus

* conſeruando

i 1. Cor. 3.

k 2. Cor. 5.

XI. *Omnes nunc ibi poſitos beatus Paulus Apoſtolus monet, vbi Timotheo l remanere mandauit: ipſe igitur locus, eadem cauſa, & iam modo ipſum requirit officium: Nos quoque nunc agamus &*

l 1. Tim. 1.

ſtudeamus illud, quod agendum tunc ille ſuſcepit: Ne quis aliter ſentiat; & quæſtiones præſtantibus maxime fabulis ne quis intendat, vt ipſe præcepit: ſimus vnanimes vnum (quia ſic expedit) ſentientes: nihil per contentionem, nihil agere per inanem gloriam geſtiamus, vt vna anima cum vno corde ſit cunctis, quandoquidem fides, quæ eſt vna, pulſatur.

XII. CÆLESTINI EXHORTATIO TANTO DIGNA PONTIFICE. b Act. 10.

*Doleat, imo lugeat hoc nobiſcum omne commune collegium; quod vocatur in iudicium, qui iudicaturus eſt mundum: diſcutitur, qui diſcuſſurus eſt omnes, & calumniam patitur, qui redemit. Accingatur armis Dei veſtra paternitas: ſcitis, quæ galea caput noſtrũ muniat, quæ lorica pectus includat: non vos nunc demum Eccleſiaſtica rectores caſtra ceperunt. Nemo dubitet, fauente Domino, qui facit vtraque vnum, depoſitis armis, pacem futuram, quando ſe ipſa cauſa defendit. Reſpiciamus rurſus etiam illa noſtri verba Doctoris, quibus proprie ad Epiſcopos vtitur, iſta prædicens b: Attendite (inquit) vobis & vniuerſo gregi, in quo vos Spiritus ſanctus poſuit Epiſcopos, regere Eccleſiam Domini, quam acquiſiuit ſanguine ſuo. Inde ad hæc vocatos hos legimus, qui iſtud audirent, quo nunc ſanctitas veſtra conuenit. Epheſiis ergo, quibus eſt fidei nota prædicatio, ſit nunc erga hanc etiam noſtra nota defenſio: exhibeamus his noſtræ mentis illa veneratione conſtantiam, quæ ſunt digna, quæ magis aſſunt, quæ pio ſenſu tranquillitas diuturna ſeruauit. Annuncientur vobis, quæ ab Apoſtolis intemerata regnarunt *:* quia nunquam contra Regem Regum verba tyrannicæ dominationis admiſſa ſunt, nec opprimi per falſitatem potuit negotium veritatis.

* ſignantur.

XIII. *Vos hortor fratres cariſſimi, reſpiciatur illa ſola dilectio in qua vtique ſecundum vocem Ioannis Apoſtoli (cuius reliquias præſentes veneramini) manere debemus: ſic oratio communis ad Dominum; ſcimus, quæ vis illius præſentia ſit futura, ſupplicante concorditer tanta multitudine ſacerdotum, quando locus ille moueri potuit, in quo vnanimiter legimus duodecim ſupplicaſſe. Quænam fuit Apoſtolorum petitio ſupplicantium? nempe vt acciperent, verbum Dei loqui cum fiducia, & per eius manus virtutes agere, quarum, prædicante Chriſto Domino, acceperant poteſtatem. Et veſtro nunc ſancto conuentui quid aliud poſtulandum, quam vt cum fiducia loquamini verbum Dei, quam & ſeruare quæ prædicare conceſſit, vt repleti Spiritu ſancto (ſicut ſcriptum eſt) licet ore diuerſo, vnum tamen, quod Spiritus ſanctus docuit, proferatis?*

XIV. *His omnibus breuiter animati (quia, ſicut ait Apoſtolus, ſcientibus legem loquor, & loquor ſapientiam inter perfectos) adeſtote Catholicæ fidei & Eccleſiarum quieti; adeſtote (quia ſic dicendum eſt) & præteritis & præſentibus & futuris, rogantes atque ſeruantes, quæ ad pacem ſunt Hieruſalem. Direximus pro noſtra ſolicitudine ſanctos fratres & conſacerdotes noſtros, vnanimes nobis & probatiſſimos viros Arcadium & Proiectum coepiſcopos, & Philippum presbyterum noſtrum; qui his quæ agentur, interſint; & quæ à nobis antea ſtatuta ſunt, exequentes; quibus præſtandum per veſtram ſanctitatem non dubitamus aſſenſum, quando id, quod legitur, videatur pro vniuerſalis Eccleſiæ ſecuritate decretum. Data c octauo Idus Maij, Baſſo & Antiocho Conſulibus.* hactenus Epiſtola Cæleſtini ad Concilium Epheſinum per legatos miſſa.

c Hæc ex edit. Contiana.

XV. His ſubiiciendas putamus duas eiuſdem Cæleſtini Epiſtolas eodem menſe Maij datas, alteram ad Theodoſium Imperatorem, ad Cyrillum Alexandrinum alteram, quæ quidem cum nondum alicubi cuſæ habeantur; vt vel nunc primum prodantur in lucem, ratio poſtulat argumenti. Accepimus ambas vna cum aliis eiuſdem Cæleſtini inferius recitandis à viro egregio Antonio de Aquino, qui nobilis plantæ claræ familiæ, memoria S. Thomæ clarioris, nobile germen eoſdem ex radice deducit & producit fructus probitatis atque doctrinæ. Vnde autem ipſe acceperit, notum faciet, cum ad Decretales Epiſtolas Romanorum Pontificum, in quibus colligendis mirum in modum laborauit, locupletiſſimum auctarium addet. Tu interim iſtis fruere, ac primum Epiſtola per eoſdem Apoſtolicæ ſedis legatos data, quæ ſic ſe habet:

Cæleſtinus Epiſcopus Theodoſio Auguſto.

XVI. COMMENDATVR PIETAS THEODOSII.

Sufficiat licet, quod ſolicitudo veſtræ clementiæ circa fidei Catholicæ defenſionem, cui pro Chriſti Dei noſtri amore, qui veſtri Imperij rector eſt, adeſſe modis omnibus feſtinatis integram, immaculatamque eam, prauorum dogmatum damnato errore, ſeruatis, in hoc ſemper munimen veſtri conſtituentes Imperij, ſcientes regnum veſtrum ſanctæ religionis obſeruantia communitum firmius duraturum: ſed huic cæleſti curæ vel gloriæ vnuſquiſque noſtrum pro ſacerdotali officio operam noſtram, in quantum valemus, impendimus; & huic Synodo, quam eſſe iuſſiſtis, noſtram præſentiam in his, quos miſimus, exhibemus; pietatem veſtram ſub diuini obſecrantes obteſtatione iudicij, ne quid turbidæ nouitati licere veſtra manſuetudo permittat; neve facultas aliqua his, qui diuinæ maieſtatis potentiam in humanæ diſputationis rationem arctare contendunt, quo perturbetur pax Eccleſiaſtica, tribuatur.

XVII. QVÆ PRÆCIPVE REGES CVRARE DEBEANT.

Maior vobis fidei cauſa debet eſſe, quam regni; ampliuſque pro pace Eccleſiarum clementia veſtra debet eſſe ſolicita, quam pro omnium ſecuritate terrarum. Subſequuntur enim omnia proſpera, ſi primitus quæ Deo ſunt cariora ſeruentur. Abraham fide floruit, omnemq. Orbem gloria ſuæ proſperitatis impleuit. Moyſes populi liberator, zelum Domini contra eos, ſi quos à Dei cultu receſſiſſe probarat, armauit. Dauid Regem ſua præcepta ſeruantem, in regno, vt illi inimicos ſuos ſubderet, Dominus cuſtodiuit. His, rogo, exemplorum vallati præſidio, fide, obſeruatione, virtute, vniuerſalis Eccleſiæ in Deum noſtrum piiſſimum cultum, ne ſibi aliquid diſſenſio vendicet, cuſtodite. Pro veſtri enim Imperij ſalute geritur, quicquid pro quiete Eccleſiæ, vel ſanctæ religionis reuerentia laboratur. Hæc glorioſiſſime & tranquilliſſime Imperator Auguſte (quia in veſtro corde eſſe noſcimus, Deum illic ineſſe non dubium) Auguſtis etiam auribus per fratres & coepiſcopos meos Arcadium & Proiectum, & compresbyterum meum Philippum, quos miſimus, intimamus: hoc à pietate veſtra ſuppliciter depoſcentes, quod vos habere credimus in votis, vt quod à Deo petitis, hoc in fide ipſius cauſa præſtetis. Datum Idibus Maiarũ, Baſſo & Antiocho Conſſ. hactenus Cæleſtini ad Theodoſium Imp. Epiſtola, plane aurea: qua quidem innoteſcit, tum bene diſponi à Deo regnum, cum Reges pro Eccleſia ſoliciti ſunt; contra vero corruere, atq; in alias gentes transferri regna, quoties Principes iura ſibi vſurpant Eccleſiaſtica. quod quidem in ipſomet Theodoſio perſpicue declaratum, quæ dicemus in eius obitu, manifeſtum reddent: cum alioqui iſta ipſa in ſingulis ferme Chriſtianis ſit demonſtrare Principibus; nam ſicuti ſe ipſi geſſere erga religionem, ita nacti ſunt Deum protectorem ac propagatorem, vel è contrario deſtructorem Imperij. Vt plane videas ex ipſis rerum euentis, inſanire penitus, qui moderationem regni humanæ tantum prudentiæ lance ſuſpendunt, & quidem mendaci ſtatera, dum Eccleſiæ iuribus maioris eſſe ponderis docent iura regnandi. ſed hæc obiter.

XVIII. Iam vero ad poſteriorem Cæleſtini Epiſtolam ad Cyrillum Alexandrinum Epiſcopum veniamus, quam hoc item anno eodem menſe Maij datam fuiſſe apparet, & quidem ea occaſione, quod ipſe Cyrillus datis rurſus literis Cæleſtinum haud pridem conſuluerat, quid agendum eſſet, ſi Neſtorius reſipiſceret, qui iam laqueo anathematis ex ſententia lata aduerſus eum ab ipſo Romano Pontifice fuerat innodatus. Monuerat præterea Cæleſtinum Cyrillus de Syriæ Epiſcopis, qui ſuſpecti admodum redditi eſſe ex eo videbantur, quod Neſtorij patrocinium ſuſcepiſſent. His, inquam, Cæleſtinus acceptis; quid agendum ſit in cauſa Neſtorij, ponderato iudicio & temperato Chriſtianæ clementia agendum eſſe reſpondit, docens quam conſulte, quam mature, quam religioſe, quamque paterne ſoleret Apoſtolica ſedes agere cum delinquentibus, quibus omnes ad pœnitentiam vias ſternere conſueuerit, ſed deſcribamus hic ipſam Epiſtolam haud ſane prolixam, hactenus nunquam editam; quæ ſic ſe habet:

Cæleſtinus Epiſcopus Cyrillo Epiſcopo Alexandrino.

XIX. c Prou. 25. COMMENDATVR STVDIVM THEODOSII ERGA RELIGIONEM.

Intelligo ſententiam ſapientiſſimi Salomonis c impletam: non enim aliter, quam ſitiens aquam frigidam, de terra longinqua iteratum nuncium per literas tuæ dilectionis accepi, quæ nos inuicem noſtri conſilij participatione coniungunt. Indifficulter eſt Eccleſiarum & Catholicæ fidei ſperanda tranquillitas, quando pro hac elaborare Chriſtianiſſimos Principes ſic videmus. Non eſt inefficax in diuinis maxime cauſis cura regalis, quæ pertinet ad Deum, qui fideliter tenet corda regnantium. Itaque breuiter reſponſum tuæ reddimus ſanctitati. Etenim quæris, vtrum ſancta Synodus recipere debeat hominem à ſe prædicata damnantem; an quia indicta iam

tempus

*tempus emendationis eſt, ſententia durum lata perduret? Super hac vtique conſolatione communi communem Dominum conſulamus. Nonne nobis reſpondet ille e per Prophetam ſuam, mortem ſe nolle morientis; & per Apoſtolum Paulum ſuum, omnem hominem velle ſaluum fieri, & venire ad ſcientiam veritatis? Nunquam diſplicet Deo acceleratam quocunque correctionem: tua ſit hoc ſanctitatis, cum venerando fratrum Concilio *, vt orti in Eccleſia ſtrepitus comprimantur, & finitum, Deo annuente, negotium vota correctione diſcamus.*

e Ezech. 33. 1. Tim. 2.

* conſilio.

XX. STUDIUM ET VIGILANTIA CÆLESTINI.

*Conuenimi autem nos deeſſe non dicimus: neque enim ab his abſentes eſſe poſſumus, quibus nos vbicunque poſitos, fides tam vna coniungit. Nolo nos corpore iſto cenſeri, cuius præſentiam Apoſtolus adſignat infirmam: illic ſumus, quicquid illic pro omnibus agitur, cogitamus, ſpiritualiter agimus, quod corporaliter agi renon videmur. Studeo quieti Catholicæ, ſtudeo pereunti ſaluti, ſi tamen voluerit ægritudinem confiteri. Quod id dicimus ne volentem forſitan neceſſe videamur. Nam etſi & nobis ſuſtinentibus vna vidi, ſpinas ſibi ad lidere templeatur, manentibus ſtatutis prioribus ſui fructu iudicij colligat, quod ſulco diabolicæ ſeminauit, non noſtro conſilio. ſi de ſe ... Probet non ſe venenum loces pedes ad effundendum ſanguinem non habere, quando ſibi etiam ſe medicam cognoſcat oblatum. His autem, quos erga Catholicam fidem tua fraternitas dicit ſe habere ſuſpectos, ſi ſcripta direxerint, pro qualitate rerum eis nos * reſpondere neceſſe eſt: in quo negotio nemo ſubrepet, quia tota cautione tractatur. Dat. Nonis Maiarum, Baſſo & Antiocho VV. CC. Conſſ.* hæc Cæleſtinus: atque de literis hactenus.

Conc. to. ...

Iſai.

* non

XXI. DE PHILIPPO PRESBYTERO, ARCADIO ET PROIECTO EPISCOPIS.

At de Apoſtolicæ ſedis legatis modo agendum eſt. Atque in primis quod ad Philippum S. R. E. presbyterum pertinet: hunc eundem eſſe putamus cum eo, qui eiuſdem nominis, ordinis, atque muneris miſſus reperitur in Africam à Zoſimo Papa vna cum Fauſtino Epiſcopo Potentino legatus à Latere Philippus Romanus Presbyter, de quo ſuperius dictum eſt. Quod vero ad reliquos duos legatos Epiſcopos Arcadium atque Proiectum: quarumnam fuerint Eccleſiarum Antiſtites, nuſquam apud Acta Concilij Epheſini expreſſum reperire potuimus: fuiſſe quidem viros præclaros & inſignes, quibus tanta legatio credi valuit, nemini dubium eſſe debet: reperimus tamen in literis Cæleſtini Papæ ad Epiſcopos Galliarum, inter alios Arcadium nominari; ſed nec ibi, cuius Eccleſiæ Epiſcopus fuerit, exprimitur, eundemque puto Arcadium, qui reperitur interfuiſſe poſt annos octo Concilio Regienſi ſub Conſulatu Valentiniani decimoſeptimo.

XXII.

Sed quod ad Proiectum Epiſcopum ſpectat: illud ſane nobis compertum eſt, claruiſſe his temporibus Proiectum Epiſcopum Forocornelienſem, de quo Petrus Chryſologus Rauennas Epiſcopus, qui his quoque temporibus claruit, honorifice meminit: in eius enim ordinatione ſermonem habens h hæc inter alia, cum de eius nomine agit: *Proiectum dixi, ſed non abiectum. In te proiectus ſum de vtero, ex vtero matris meæ, Deus meus es tu. Et vere Proiectus iſte ex vtero humanæ matris, matris diuinæ in vtero ſemper manſit: qui domus ſuæ neſcius, domus Dei eſſe perſtitit habitator.* hæc ibi de eo Chryſologus, & alia in laudem ipſius: vt facile opinari poſſimus, hunc illum eſſe Proiectum, quem tantæ legationis functio decorauit. Atque de legatis Epiſcopis ſatis.

h Petr. Chryſ. log. ſerm. ...

XXIII. DE CAPREOLO EPISCOPO CARTHAGINENSI DIACONUM MITTENTE AD SYNODUM.

Quod rurſum ad legationes Occidentalis Eccleſiæ ſpectat: quo minus ſolemnis ex more legatio mitteretur ab Epiſcopis Africanis, Wandalorum graſſatio fuit impedimento. Cæterum non defuit officio Capreolus Epiſcopus Carthaginenſis, quin, etſi quod optabat præſtare non licuit, miſerit tamen Epheſum diaconum Eccleſiæ Carthaginenſis, Baſſulam, ſeu Beſulam nomine, cui & literas ad Synodum dedit: cum alioqui, etiamſi in ſumma tranquillitate collocatæ fuiſſent res Eccleſiæ Africanæ, haud tamen pateretur anguſtia temporis cogi ex inſtituto Carthagine generale Concilium, & inde generalem loco omnium decerni legationem. Etenim anno ſuperiori à Theodoſio ſcriptæ literæ de Synodo habenda Epheſi, non niſi hoc anno ante Paſchales ferias redditæ fuere ipſi Capreolo Carthaginenſi Epiſcopo, qui in locum Genedij (vt dictum eſt) fuerat ſubrogatus. Iſte igitur deploratiſſimi temporis preſſus anguſtiis, ne penitus deeſſet officio, eiuſdem Eccleſiæ diaconum, Baſſulam * nomine, cum excuſationis literis legauit Epheſum: id quidem cum iſ f Epheſina Acta teſtentur, Liberatus quoque in Breuiario g tradit. Literæ autem ab eodem Epiſcopo Carthaginenſi ad Synodum datæ, quibus & miſerrimus ſtatus Africanæ Eccleſiæ deſcribitur, ſic ſe habent.

* Beſulam

f Concil. Epheſ. edit. Vatic. tom. 2. cap. 9.

g Liber. diac. Breuiar. c. 5.

Piiſſimis, beatiſſimiſque & ſanctiſſimis conſacerdotibus, qui vndiquaque ad ſacram Synodum conuenere Capreolus Epiſcopus in Domino ſalutem.

XXIV. EPISTOLA EPISCOPI CARTHAGINENSIS AD CONCIL. EPHE.

Optaſſem, piiſſimi fratres, venerandam veſtram Synodum in eum rerum ſtatum incidiſſe, quo nobis quoque, delectis communi omnium ſententia aliquot ex fratribus & coepiſcopis noſtris, inſtructam potius legationem mittere licuiſſet, quam excuſationem lamentatione dignam. Verum huic animi impetum diuerſæ cauſæ impediunt. Primo enim Domini & filij noſtri religioſiſſimi Theodoſij imperatoris literæ ad manus noſtras perlatæ, ex ſenſu ... qua felicis recordationis fratris & coepiſcopi noſtri Auguſtini præſentiam peculiari ratione flagitabant. Verum quod ea illum iam tum è viuis exceſſiſſe comperiſſent, ego regiam illam inſinuationem, licet ad prædictum Auguſtinum deſtinata foret, excipere compulſus, miſſis ad vniuerſas Africæ prouincias congruis literis, conſuetiſque articulis Synodum cogere volui, quo nimirum ex fratrum & coepiſcoporum noſtrorum numero deligerentur nonnulli, qui ad venerabilem beatitudinis veſtræ Synodum primo quoque tempore amandarentur. At omnis hac tempeſtate via aditus præcluſus eſt. Etenim effuſa hoſtium multitudo, ingenſque vbique prouinciarum vaſtatio, quæ incolis partim extinctis, partim in fugam actis, abſolutam deſolationis ſpeciem, quoquouerſum longe lateque porrigitur, oculis offert, promptam illam conueniendi facultatem ademit. His itaque impedimentis Epiſcopi quibus propoſitum id erat proficiſci ex tota Africa ambitu ſimul conuenire nequiuerunt. Hiſce incommodis accedebat, literas regias ad Paſchales demum ferias ad nos perlatas eſſe, quando iam inde vſque ad indictam venerandam Synodum vix duorum menſium ſpatium ſupererat. Quod ſane temporis interuallum, etſi nulla impræſentiarum ab hoſtibus difficultas fuiſſet obiecta, ad Africanam domeſticamque Synodum cogendam vix ſatis erat.

XXV. DE LEGATIONE BASSVLÆ.

Veruntamen licet ſolemnem aliquam legationem mittere nequaquam valuerimus, attamen propter reuerentiam & obſeruantiam quæ Eccleſiaſticæ diſciplinæ iure debetur, diaconum Baſſulam filium meum, vna cum his expurgationis noſtræ literis oratorem ad vos mittendum exiſtimauimus. Quamobrem, venerandi fratres, veſtram ſanctitatem iterum atque iterum rogatam cupio (etiamſi fidem Catholicam per tantam venerandorum ſacerdotum Synodum Dei noſtri auxilio munitam ſtationem ſuam firmiter retenturam certo confidam) vt Spiritu ſancto cooperante, quem cordibus veſtris in omnibus, quæ acturi eſtis, præſto futurum non dubitamus, nouas doctrinas & antehac Chriſtianis auribus inuſitatas, priſcæ auctoritatis robore inſtructi, è medio profligetis, tantaque conſtantia ac virtute quibuſcunque nouis erroribus reſiſtatis, ne hos, quos pridem impugnauit Eccleſia, hiſque temporibus renatos Apoſtolicæ ſedis auctoritas, ſacerdotumque in vnum congruens ſententia oppreſſit, ſecundæ diſputationis prætextu vox iamdudum perempta renouare videatur.

XXVI.

Quod ſi quid forte nouarum controuerſiarum inciderit, id tempeſtiuæ diſcuſſioni ſubijciatur oportet, vt vel recte dictum comprobetur, vel condemnatione dignum explodatur. At vero ſi quis ea quæ iam olim diiudicata ſunt denuo inquirere tentauerit: is ſane nihil aliud facere cenſebitur, quam de fide, quæ hactenus valuit, aperte dubitare. Vnde ad poſteritatis exemplum, non vt ea quoque, quæ iam olim pro Catholica fide definita & conſtituta ſunt, perpetuam firmitatem obtinere valeant: oportet ea omnia inconceſſa immotaque conſeruare, quæ ſuperioribus temporibus à ſanctis Patribus conſtituta ſunt. Porro qui illa perpetuam ſtabilitatem retinere voluerit, quæ de Catholica fidei ratione ſtatuerit, is non propria auctoritate, ſed antiquorum patrum iudicio ſententiam ſuam corroborare debet; itavt partim veterum, partim recentiorum ſanctionibus & ſententiis placita ſua comprobans, vnam eandemque Eccleſiæ veritatem, iam inde ab initio ad præſentem vſque temporis articulum ſimplici puritate, inuictaque conſtantia & auctoritate decurrentem ſe docere & tenere oſtendat. Hæc propter præſentis Africanorum legationem, quam neceſſitas ſuperius memorata impediuit, venerabilibus veſtris auribus ſuggerere placuit. Obnixe autem rogo, vt calami-

SIGNVM DIGNOSCENDI VERAM FIDEM AB HÆRESI.

tatibus rerum præſentiumque temporum ſpectatis, noſtram abſentiam non ſuperbiæ, aut negligentiæ, ſed manifeſtæ tantum neceſsitati adſcribatis. hactenus literæ Epiſcopi Carthaginenſis pro vniuerſa Eccleſia Africana: ex quibus intelligis, puto, lector, quo charactere veram Catholicamque veritatem Patres noſtri ab hæreſi diſtinguere ſolerent: nempe illam Catholicam eſſe fidem, atque germanam pietatem, ſecuramque religionem, quam maiores tradidiſſent, & emergentes aduerſus eam hæreſes condemnaſſent; omnique exploſa nouitate, de antiquis ſemper ſemitis eoſdem interrogaſſe, quo vel vno tantum exemplo, veluti potiſſimo telo, conficias vno ictu omnes recentiorum Nouatorum phalanges, cum eas reperiantur hęreſes inſtauraſſe, quas Patres ſuis ſcriptis, Eccleſia Conciliis, & vetus præſcriptus vbiqui vſus millies execratione damnarunt.

XXVII. Cognouiſti, puto (quod eſt in prouerbio) ex vnguibus leonem, ex breui, inquam, Epiſtola ſublimem Theologum: cuius meritis aſtringimur, vt aliam eius Epiſtolam hoc eodem tempore de Verbi incarnatione conſcriptam hic tibi nunc primum cudendam curemus è veteri manu ſcripto deſumptam, nuper ad nos è Galliis miſſam à Petro Pithæo I. C. clariſſimo, viro humanitate & eruditione præſtanti: ſed dolemus eam non integram exhiberi, ſed fine carentem, vt erat in codice, ex quo deſcripta fuit. Sed quicquid antiquitas offert, ſiue mutilum, ſiue corroſum, mendoſumve ſit, accipi tamen grato animo ſolet. Epiſtola autem ſic ſe habet:

Dilectiſsimis ac religioſiſsimis filiis Vitali & Tonantio Capreolus Epiſcopus.

XXVIII. EPISTOL. CAPREOLI CARTHAG. EPISCOPI. *Susceptis atque perlectis literis veſtris, quas per Numinianum religioſum virum, filij dilectiſsimi, tranſmiſiſtis, saluti ac ſtudio veſtro, quo fundatæ ac vetuſtæ fidei Catholicæ regulam inuiolabili pietate tenetis ac defenditis, ſum plurimum gratulatus. At vero Neſtorianæ hæreſeos nouam infandamque perniciem, quæ iam quibuſdam locis iam cœperat pullulare, apud vos quoque velle zizaniæ ſuæ ſemina Imperatorum cordibus inijcere**. *Verum credo atque confido perfectum agricolam Dominum Deum omnium creatorem in omni loco dominationis ſuæ habere ac ſemper habiturum eſſe dignos Euangelicæ frugis operarios, qui licet ante tempus meſsionis immunda ſemina extirpare non debeant, continuis tamen orationibus ac prædicationibus ſemper inuigilent; vt aut & illa cum tempus eſt, ſi fieri** *conuertantur in triticum, aut certe non vſquequaque nimis, ut humani generis tenera frumentorum naſcentia per adulterinam intermixtionem valeat ſuffocare.*

XXIX. *Iam enim (quod etiam ad veſtram, filij, notitiam peruenisse non dubito) intra Orientis partes, vbi primum peſtis iſta ſurrexit, congregata glorioſa Synodo ſacerdotum, cui etiam legatio noſtra non defuit, in veſtibulo cum ſuo auctore atque inſertore compreſſa & ratio Apoſtolicæ lucis extincta eſt. Nec mirari debet charitas veſtra, ſi etiam poſt damnationem ſuam inter morientis fœtidos adhuc flatus expiret. Eſt enim ſemper pertinax hæreticorum audacia, & in ſuam malè pertinaciam argumenta** *peccatorum pondere perſeuerant. Quod ſi nondum forſitan cognouiſtis, facile lectione poteritis addiſcere.*

*augmenta

XXX. *Quamuis igitur Chriſtianis & deuotis Orientibus ipſa vniuerſalis Eccleſiæ auctoritas plene ſufficiat, nec veſtra (quantum miſſus à vobis ſermo docuit) in hac cauſa minor videatur aſſertio: ne tamen ego quoque petitioni atque interrogationi ſanctæ neceſſarium videar denegaſſe reſponſum, vnam veramque doctrinam hanc eſſe confiteor, quam Euangelica tenet ac tradit doctrina antiquitas: id eſt, Dei Filium Deum verum & hominem verum vnius prorſus atque inſeparabilis eſſe perſonæ. Nec ſicut in alijs Patriarchis, Prophetis, Apoſtolis cæteriſque ſanctis atque præclariſsimis viris habitaſſe aut habitat Deus, ita in Chriſtum Ieſum diuinam illam plenitudinem velut extrinſecus creditur aduenisse, ſed proprio quodam atque ineffabili modo Filium Dei etiam Filium hominis factum: vt qui vnigeniti Patris ſubſtantia vnigenitus permanebat ac permanet, mirabiliter ſuſcepto homine, fieret primogenitus in multis fratribus; & qui erat in principio Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum. Verbum caro fieret, & habitaret in nobis. Ex quo igitur myſterium, quod abſconditum fuit à ſæculis in Deo cœpit per Angelum in vtero Virginis aperiri, atque in eum ſanctus Spiritus ſuperuenit, & illi virtus Altiſsimi obumbrauit: Deus in hominem naſci dignatus eſt qui ſemper erat vbi homo naſceretur, qualis antea non fuerat. Qui enim ſine matre in cœlis æterne genitus eſt, ipſe in terris ſine patre in vtero Virginis homo de Spiritu ſancto creatus eſt & ideo in Chriſto Ieſu ſeparari vel ſubdiuidi Dei hominiſque nullo modo credimus poſſe perſonam, ne non iam in Diuinitate Trinitas, ſed quaternitas numeretur.*

Beatus Apoſtolus Paulus, dum ad exuendum veterem hominem, & induendum nouum, Fideles exhortaretur a: Primus, inquit, homo de terra terrenus, ſecundus de cœlo cœleſtis. qualis terrenus, tales & terreni, & qualis cœleſtis, tales & cœleſtes. Quomodo portauimus imaginem terreni, portemus & imaginem eius, qui de cœlo eſt. Rogo dicant, quomodo eſt homo iſte de cœlo, ſi non eſt Deus conceptus in vtero; aut quæ diſcretio eſt carnis & ſanguinis in homine Adam, & in homine Chriſto, ſi non homo iſte plenus eſt Deo. Quid enim ſibi vult ſecundus homo de cœlo? nunquid caro tranſmiſſa, ac non ſicut ſcriptum eſt, Spiritus ſanctus in Virginem ſuperuenit? Sed quia Verbum b caro factum eſt, ideo cœleſtis homo appellatus: nec propterea carnem veram non habuit, qui de cœlo deſcendit, quia carnem Deus accepit. Merito de ſe ipſo idem Dominus dixit c: Nemo aſcendit in cœlum, niſi qui de cœlo deſcendit, Filius hominis, qui eſt in cœlo. Certe adhuc loquebatur in terra, nec ad Patrem poſt victoriam paſſionis & gloriam reſurrectionis aſcenderat; & tamen Filium hominis iam in cœlo eſſe dicebat: hoc vtique omni veritate teſtificans, quia & propter hominem Deus conuerſabatur in terra, & propter Deum homo habitabat in cœlo. Vnde etiam Apoſtolus d: Qui deſcendit, inquit ipſe eſt, qui aſcendit ſuper omnes cœlos vt impleret omnia. Item alibi e, cum de carnis ſuæ cibo & potu ſanguinis Saluator ipſe myſtice loqueretur, ſciens, quod offenſi ex hoc eius diſcipuli murmurarent, dicentes: Durus eſt hic ſermo quis poteſt eum audire? ſic ait: Hoc vos ſcandalizat? ſi ergo videritis Filium hominis, vbi erat prius?

XXXI. a 1. Cor. 15. b Ioan. 1. c Ioan. 3. d Epheſ. 4. e Ioan. 6.

XXXII. *Ecce & hic aduertitis quemadmodum propter vnitatem Dei hominiſque perſonæ, Filium hominis, vbi erat prius, perhibet aſcenſurum, quem in vtero Virginis conſtat eſſe formatum, & ex eo humanæ natiuitatis ſumpſiſſe principium. Nemo itaque ſacrilego ſpiritu audeat ſeparare, quod videt & in cœlo & in terra virtute inſeparabili permanere: ſicut cum** *ab omnipotentia Deitatis homo Chriſtus Ieſus non poteſt eſſe alienus**, *ita & in his, quæ in homine vel circa hominem geſta ſunt, ſeparari non poteſt Deus. Natus eſt ergo homo, qui nondum fuerat, ſed cum eo atque in eo naſci dignatus eſt Deus, qui nunquam non fuerat: quia Verbum caro factum eſt, & habitauit in nobis. Simili modo etiam ipſe eſt impaſſibilis per paſſibilem quem ſuſcepit & immortalis mortuus eſt, & qui nunquam moritur, reſurrexit. Neque enim vel in paſſione deſuit illi homini Deus, alioquin non eſt Dominus gloriæ crucifixus. An dicimus Deum in ſuſcepto homine etiam apud inferos non fuiſſe, aut vero metuendum eſt non diuinitate ſibi**, *quaſi pœnaliter fuerit, quam nulla qualitas afficit, nulla dimenſio circumſcribit. Cuius magnitudinem nemo capit, præſentiam nemo fugit, ſecretum nemo inuenit, ſplendorem nullus aſpicit, timet includi immenſum, teneri omnipotentem, abſcondi vbique diffuſum. Reſoluere (ſicut ſcriptum eſt) inferorum parturitiones, in quibus voluit & qualiter voluit, verus Dominus venit, ſubijci huiuſmodi conditioni non potuit. Audi eum ante tot annorum millia, dum beato Iob mirabilium ſuorum opera per nubem velut improperanti ſimiliter prædicaret hoc quoque inter innumeras ſui potentias cumulantem f: Nunquid abſtuliſti impiis lucem, aut brachium ſuperborum comminuiſti, aut veniſti ad fines maris, aut in veſtigiis abyſſi ambulaſti, aut tibi, inquit, aperiuntur metu portæ mortis, aut ianitores inferi videntes te timuerunt, aut cognouiſti latitudines ſub cœlo? Si Patris hæc vox eſt, nihil ergo eſt omnipotenti difficile, nihil omnino pœnale quoniam qui vbique eſt, nuſquam non eſt, quando etiam Propheta ex perſona cuiuſdam dixit g: Quo ibo à ſpiritu tuo, & à facie tua quo fugiam? Si aſcendero in cœlum, tu ibi es; & ſi deſcendero in infernum, ades. hoc omni teſtificans ac demonſtrans Deum, cuius maieſtate plena ſunt omnia, quodam incomprehenſibili atque inexplicabili modo etiam inſe is intereſſe. Si autem, quod magis probabile eſt in his, quæ de eo tanto ante in prophetia prædicta ſunt & impleta, Filij Dei vox eſt, quoniam per ipſum facta ſunt omnia, & ſine ipſo factum eſt nihil: ipſe in homine viſitare dignatus eſt obtruſa inferorum, & præpoſitos mortis præſentia inuictæ maieſtatis exterruit; & propter liberandos, quos voluit, inferorum portas reſerari præcepit. De ipſo ſiquidem Iohannes Apoſtolus in*

*enim *alienum f Iob 38. g Pſal. 138.

a Apoc. 1. *Apoca'ypſi loquitur a: Poſuit, inquit, manum dexteram ſuper me, dicens: Noli timere: ego ſum primus & nouiſſimus, & viuens qui fueram mortuus, & ecce ſum viuens in ſæcula ſæculorum, & habeo claues mortis & inferorum. Propter Deitatem quippe primus, quoniam principium, quod & loquitur nobis: propter humanitatem vero nouiſſimus, quia ſuſcipere non dedignatus eſt crucem, mortemque pro nobis. Et ideo cui in diuinitate nuda ſunt omnia creaturarum, etiam in homine ſuſcepto habet claues mortis & inferorum.*

XXXIII. *Tantum igitur abeſt Deum* Dei *Filium incommutabilem atque incomprehenſibilem ab inferis potuiſſe concludi, vt nec ipſam animam aſſumpti hominis credamus illic aut exitiabiliter ſuſceptam, aut tenaciter derelictam: ſed nec carnem eius credimus contagione alicuius corruptionis infectam. Ipſius namque vox eſt in Pſalmo* b *(ſicut Petrus* c *interpretatur Apoſtolus) Non derelinques animam meam apud inferos, neque dabis ſanctum tuum videre corruptionem. Ipſe propter culpam noſtram factus eſt velut homo* d *ſine adiutorio inter mortuos liber. Tunc enim qua non rapuerat (ſicut ſcriptum eſt* e*) exſoluebat. Non igitur mirum, ſi Deum locus aliquis recipit, nec tamen capit, præſentiam ſentit, maieſtatem non impedit, expaueſcit omnipotentiam, ſubſtantiam non includit: ſiquidem illa ſumma & perfecta beatitudo inextinguibilis lucis nec obſcurari tenebris, nec variari locis, nec paſſionibus affici, nec conditionibus minui, nec temporibus valeat computari. Deus ergo Filius proprium hominem nec in inferis deſeruit, nec apud inferos dereliquit. Cuius autem virtute ac maieſtate antiqua* * *Sanctorum corpora viſa ſunt ſurrexiſſe, ſi Deus inferos minime viſitauit? Quis ille eſt, qui petras ſcidit, terram commoueri, Solem obſcurari, diem fugari, velum templi in duas diuidi partes effecit? Nunquid homo tantum, non etiam Deus? Ergo ei nec in cruce, nec in morte, nec in ſepulchro, nec in inferis defuit.*

b Pſal. 15. c Act. 2. d Pſal. 87. e Pſal. 28. * aliqua

XXXIV. f Pſal. 23. *Nec aliter aut de alio ſolet intelligi, quod in Pſalmo dictum eſt* f*: Auferte portas Principes veſtras; & eleuamini portæ æternales, & introibit Rex gloriæ. Vnde expaueſcentibus atque interrogantibus: Quis eſt iſte Rex gloriæ? Reſpondetur: Dominus fortis & potens, Dominus potens in prælio. Quo prælio, niſi in quo mortem calcauit? Peccatum innocens occiſus extinxit, & triphæum victoriæ de diabolo & eius angelis reportauit. At enim ipſe in cruce dixit* g*: Deus Deus meus, quare me dereliquiſti? Sed iſta ſuſcepti hominis vox eſt. Attende, vnde ſumpta ſit, & illic vide, quid ſequatur* h*: Longe à ſalute mea verba delictorum meorum. Similis hæc vox eſt etiam illi, qua dicitur* i*: Triſtis eſt anima mea vſque ad mortem. Non ne paulo ante ipſe diſcipulis ſuis dixerat* k*: In hoc contriſtati eſtis, quoniam dixi, ego ad Patrem vado, & iam non videbitis me, ſi diligeretis me, gauderetis vtique, quoniam vado ad Patrem, quia Pater maior me eſt. In quo ergo iubet gaudere diſcipulos, qualiter creditur contriſtari potuiſſe magiſter, niſi vt in hoc ſuſcepti hominis paſſiones & fluctuationes oſtenderet? Qui enim propter nos redimendos, inſtituendos, confirmandoſque venerat, omnia in ſe infirmitatis noſtræ genera ſuſtinebat. Non enim habemus ſacerdotem, qui non poſſit compati infirmitatibus noſtris. Etenim (ſicut ait Apoſtolus* l*) expertus eſt omnia ſecundum ſimilitudinem ſine peccato. Similis huic eſt etiam illa vox* m*: Pater, ſi fieri poteſt, tranſeat à me calix iſte: verum non ſicut ego volo: ſed quod tu vis. Nonne in hoc venerat, vt pro nobis hunc calicem biberet, & venenum à ſerpente propinatum tali antidoto ſalutis expelleret? Nonne poteſtatem* n *habebat ponendi animam ſuam, & poteſtatem habebat iterum ſumendi eam? Nonne ipſe dixerat: Nemo* o *eam tollit à me, ſed ego à meipſo pono eam? & tamen nunc velut dubitans loquitur & excuſans,* * *vt & illic diuina poteſtas appareat, & hic ſe conditio humana cognoſcat. Nonne hoc myſterium ante tempora æterna in Deo fuiſſe abſconditum clamat* p *Apoſtolus? Num ergo velut repentinum aliquid Chriſtus expauit, quod certo tempore faciendum in æternitate cum Patre diſpoſuit?*

g Matth. 27. Marc. 15. h Pſal. 21. i Matth. 26 Marc. 14. k Ioan. 14. l Hebr. 4. m Matt. 26 n Ioan. 10. o Ioan. 10. * recuſans p Rom. 16. Coloſſ. 1.

XXXV. *Hæc ergo & talia cum dicuntur, aut fiunt, ſicut ſæpe dictum eſt, veram hominis infirmitatem fragilitatemque demonſtrant, nec ideo præſentiam diuinæ maieſtatis euacuant. Dic homo, quiſquis es, qui putas Deum Chriſtum ab homine Chriſto paſſionis tempore ſeparatum, an recorderis eum* p*aſſuris diſcipulis ſuam præſentiam fideliter pollicentem, qui dicit* q*: Cum vos tradiderint, nolite cogitare quomodo aut quid loquamini: non enim vos eſtis qui loquimini, ſed Spiritus Patris veſtri qui loquitur in vobis. Ita ne ille, qui ſeruis ſacientibus voluntatem Domini tanti muneris gratiam promiſit, donauit, & exhibuit, ſibi, qui nulla exiſtente peccato pro noſtris peccatis mortem ſubiit innoxiam, vt Patris faceret voluntatem, diuinum auxilium paſſionis tempore denegauit, & Deus hominem, quem ob hæc ſuſtinenda nulla compulſus neceſſitate ſuſcepit, in hac perfunctione deſtituit? loquitur inter tormenta martyrum præſens, nec eos aliquid meditari permittit, & ſeipſum in crucis patibulum dereliquit? Ipſe eſt enim (quod ſæpe ac ſemper eſt repetendum) nec diſtingui* * *poteſt Dei hominiſque perſona, quia vnitur in ea diuerſa ſubſtantia. Abſit aliud credere, abſit de omnipotente ſentire, nec naſci æternus, nec creſcere perfectus, nec impaſſibilis pati, nec immortalis mori ſine vlla ſui immutatione vel corruptione, ſicut iam dictum eſt, ſicque hæc pati non poſſet ſola diuinitas* * deſunt reliqua.

q Matth. 10. * diuidi

XXXVI. At de legationibus Occidentalium ad Epheſinum Concilium hactenus. Iam vero ad Orientales Epiſcopos ad Synodum profectos conuertamus orationem: de quibus illud admonendum putamus, diſtinctionem Eccleſiarum, quæ ſint in Oriente vel Occidente, non quidem ex ſitu Orbis, ſecundum Coſmographorum exactam deſcriptionem, factam reperiri, ſed pro ratione partiti Romani Imperij: qua etiam ex cauſa accidat, vt interdum quæ in Meridie potius eſſent collocandæ Eccleſiæ, inter Orientales reperiantur adnumeratæ, vt quæ ſunt Libyæ, Cyrenes, Pentapolis, atque totius Ægypti, nulla alia quidem ratione, niſi quod partes ſint Orientalis Imperij: nam præter receptum ab omnibus in rebus Eccleſiaſticis atque ciuilibus de his vſum, habes id ipſum ex S. Auguſtino, cum agit aduerſus Donatiſtas, atque r: *Vbi ſit Cyrene, forte neſcis: Libya eſt, Pentapolis eſt, contigua eſt Africæ. Ad Orientem magis pertinet* *, *vel in diſtributione prouinciarum Imperatorum cognoſce. Imperator Orientalis mittit Iudicem ad Cyrenem,* hæc ipſe: quæ obiter ſemel attigiſſe, ſatis ſit, ne quis putet Patres & nos cum illis frequenter errore labi, cum dictarum prouinciarum Eccleſias inter Orientales legi contingat adnumeratas, ſicut & alias ad Septentrionis plagam vergentes inter Orientis Eccleſias pariter recenſitas, & Occidentales item dicere, quæ ſpectant ad Meridiem & aduerſam illi Borealem partem.

PROVINCIARVM DISTINCTIO EX VSV ECCLESIASTICO. r Auguſt. de Paſtorib. in fine. * pertinere.

XXXVII. Qui igitur literis Theodoſij Imperatoris Orientales Epiſcopi vocati erant ad Concilium Epheſi celebrandum, ad diem præſtitutum adeſſe omni ſolicitudine curauerunt, qui ſcilicet ad explodendum nouum portentum & effugandum monſtrum ab Inferi portis proditum, alacri atque accenſo animo eſſent. Inter omnes autem Cyrillus primæ poſt Romanam prærogatiua ſedis, & ipſius primæ ſedis vicaria præfectura reliquos omnes Epiſcopos antecellens, eminuit, atque magis magiſque cum morum egregia ſanctitate, tum eximia diuinarum rerum ſcientia claruit. Inter alios etiam magni nominis ex magnis virtutibus comparati, ex Armenia venit Acacius Melitinæ ciuitatis Epiſcopus: fuit hic inſtitutor magni illius Euthymij s archimandritæ, qui his temporibus eximia ſanctitate florebat in Palæſtina, in cuius rebus geſtis à Cyrillo diacono ſcriptis de eodem Acacio honorifica memoria eſt. Magni pariter nominis fuit & inter primos ſanctos Epiſcopos Cyrus Aphrodiſiæ Cariæ Antiſtes, de quo extat in conſtitutione t Theodoſij Imperatoris præclarum elogium. Sed & inter cæteros magni meriti ſanctos Epiſcopos recenſendus eſt etiam Petrus Saracenorum Antiſtes, egregiæ ſanctitatis vir. hic nempe ille, quem idem qui ſupra magnus Euthymius & reddidit vna cum ſuis ex milite Chriſtianum, & præ excellentia meritorum, vt gentis ſuæ primus Epiſcopus crearetur, procurauit: cui & ad Synodum profecturo idem Euthymius, vt Cyrillo Alexandrino Epiſcopo, ſimulque Acacio Melitino in omnibus inhæreſceret, perſuaſit: de his enim non Cyrillus Monachus tantum, ſed & Nicephorus u fidem facit. De alijs autem, qui egregia ſanctitate pollerent, haud quid exploratum dicere poſſumus, cum tamen haud defuiſſe putemus.

DE EPISCOPIS ORIENT. QVI VENERVNT AD SYNODVM. DE ACACIO MELITINO ET CYRO ET PETRO EPISCOPIS. s Apud Sur. die 20 Ian. in vit. de an. t in trib. Cod. Theod. u Nic. li. 14. cap 33.

XXXVIII. Porro Cyrillus Alexandrinus, in quem omnium Orthodoxorum oculi conuerſi erant, vtpote auctoritate pollentem Romani Pontificis, cuius gerebat vices, anteſignanus in prælio aduerſus impietatem ſuſcepto, Alexandria ſoluens, venturus Epheſum, in Rhodum inſulam primo appulit, vnde ad ſuos Alexandrinos Epiſtolam ſcripſit de

CYRILLI ADVENTVS A SYNODVM

proſpera nauigatione, ipſos hortatus ad bonos conſectandos mores. eſt eius Epiſtolæ exordium *a*: *Gratia & benignitate Chriſti Saluatoris magnum illud latumque pelagus emenſi, peruenimus Rhodum, &c.* Inde vero Epheſum ſoluens magna actus eſt maris tempeſtate, vt ipſe teſtatur in Apologia ad Theodoſium Imperatorem. Peruenit tandem Epheſum ante præſtitutam Imperatoris legibus diem; cum iterum ad ſuos eam dedit Epiſtolam, quæ ita incipit *b*: *Deſideranti mihi veſtram moderationem, &c.* vbi inter alia de Neſtorio, quem ibi repererat (nam Socrates ait *c*, ipſum ſtatim poſt diem Paſchatis cum magna populi multitudine Epheſum profectum eſſe, & cum eo Irenæum Comitem Neſtorianum hominem) hæc habet: *Circumcurſat per omnia loca peruerſa illa peruigilque beſtia, Chriſti gloriæ inſidians: at nihil omnino poteſt, inanis prorſus caſſaque illius feritate & malitia permanente. Inſidiatur autem non homini cuipiam vulgari, nobiſve ſimili, ſicut noui iſti magiſtri arbitrantur, ſed Deo omnipotenti. Verum tamen audiat à quouis Chriſtum amante d: Durum eſt tibi contra ſtimulum calcitrare. Ferit enim miſer ſe ipſum, vnaque cum filiis ſuis ad interitum ruit, &c.* hæc plane de Neſtorio Cyrillus; cum ille præcucurriſſet ad Synodum, vt ſingulos illuc aduentantes Epiſcopos pertentaret, ſi in ſuas poſſet partes aliqua arte pellicere: ſed fruſtra ceſſit illi omnis conatus, cum omnes ſanctorum Patrum ſectari ſacra veſtigia animo ſtatuiſſent. Præoccupauit nouus Goliath campum armorũ ex patrocinio Comitum fretus potentia, inſultaturus agminibus Dei viuentis.

a Cyrill. epiſt. 32.
b Cyrill. epi. 33. & Act. Epheſ. edit. Pol. tom. 1. cap. 27.
c Socrat. l. 7. cap. 32.
NESTORIVS CVR PRÆVENIT CÆTEROS EPISCOPOS EPHESVM.
d Act. 9.

XXXIX Sed quæ iactabat infelix? horrendas plane voces execrandaſque blaſphemias illas ſæpe repetens & inculcans, nempe *e*: *Non eſt dicendum, Deum factum eſſe hominem propter nos* & illud addens: *Ego bimeſtrem & trimeſtrem Deum non dico.* hæc nefarius homo & impius, quæ diaboli, cum quæ ab illo ipſi ſuggeſta eſſent, velut energumenus, ſpiritu agitatus ſatanæ, ſic foras euomuit, vt intus grauiori blaſphemiarum incendio æſtuaret. Effutiit iſta miſer, cum inter alios conſuluit cum Theodoto Ancyræ Epiſcopo, & Acacio Melitino, qui poſtea hæc eadem detulerunt Patribus *f* in Synodo conſidentibus, vt dicemus. Porro hæc ipſum dicentem, omnes, qui audiebant, execrabantur Epiſcopi, exceptis ſuis Pelagianis *g*, qui ipſi Neſtorio iungebantur: iſti namque (vt vidimus) Romæ à Cæleſtino depoſiti, confugerant Conſtantinopolim, & ab ipſo Neſtorio obuiis manibus ſuſcepti fuerant, atque vt impietatis collegæ cariſſimi, honorifice habiti.

e Ex relat. Synod. apud Cyrill. tom. 4. idem Cyrill. Apolog. & epiſt. 20.
f Habent Act. Epheſ. edit. Pal. tom. 2. c. 6.
g Cyrill. Apolog. tom. 4.

XL. IOANNIS EPISCOP. ANTIOCHENI MORAE.

Inter hæc autem cum tempus adeſſet iam conuentus agendi, dieſque præſcripta literis Imperatoris adueniſſet: humanitate quadam viſus eſt omnibus expectandus Ioannes Epiſcopus Antiochenus, qui vna cum aliis ſibi ſubiectis Epiſcopis dolo malo moras nectebat. Iam ante deteximus hominis technas, fraudeſque, quas ipſe Ioannes cum ſuo Neſtorio clanculo perplexuerat. Cuius conſilium illud plane fuiſſe inuentum eſt, nimirum refugere præſentiam Epheſini Concilij, ne alterum de duobus pati compelleretur, vel inuitus ferre calculum in damnationem Neſtorij; vel ſi ſecus faceret, illumque defendere aggrederetur, eandem cum illo ſubiret damnationis ſententiam, atque è ſede Epiſcopali depoſitus, ſic damnatus excederet. Porro Cyrillus *h* de eiuſmodi cunctatione Ioannis hæc poſtea ad Theodoſium: *Qui enim Antiochenæ præeſt Eccleſiæ, à ſancta Synodo abſuit, licet à veſtro imperio ad præſcriptum diem adeſſe iuſſus. Detrectauit autem aduentum ſuum, vt cunctando, improbitati eius qui contra Chriſtum nugatus eſt,* nempe Neſtorij *gratificaretur, imo, ob id quod, (vt veriſimile, vel certe verum & indubitatum eſt,) eadem cum illo ſentiret.* hæc ipſe. Interea autem idem Ioannes in itinere moras nectens, ad Cyrillum Epheſi conſiſtentem ſuæ cunctationis excuſatorias has literas dedit *i* frigidas ſatis.

h Cyrill. Apol. ad Theodoſ.
i Act. Syn. Epheſ. edit. Pal. tom. 1. cap. 21.

XLI. LITERAE IOANNIS AD CYRILLVM ALEXAND.

Domino meo religioſiſſimo, ſanctiſſimo, & comminiſtro Cyrillo Ioannes in Chriſto S.

Non mediocriter me cruciat, poſtquam ſanctitas tua Epheſi præſto eſſe cœpit, paucis hiſce diebus. Etenim ſanctitatis tuæ deſiderium non minus, quam res ipſa, vt iter hoc quam citiſſime abſoluere cupiam, me ſtimulat. Tandem ergo poſt multas exantlatas itineris moleſtias, ſanctitatis tuæ precibus adiutus, præ foribus vrgentibus triginta totos dies (tot enim ſpatij intercapedo poſtulat) iter vſque facio, nihil quicquam quietis prorſus mihi indulgens: multis interim religioſiſſimis Epiſcopis ob itineris inſolentiam & difficultatem grauiter afflictis, atque non paucis quoque iumentis ob continuum illum profectionis laborem extinctis. Tu igitur Deum precibus obſecro, vt hoſce quinque aut ſex itineris dies citra ægritudinem, percurrere, ſaluumque ac ſanctum tuum caput nobis complecti & exoſculari liceat. Ioannes, Paulus, Macarius, cæteriique, qui apud nos ſunt religioſiſſimi Epiſcopi ſanctitatem tuam ſalutant. Ego quoque cum meis domeſticis vniuerſam, quæ tecum agit fraternitatem plurimum ſaluto. Incolumis vale & pro nobis orare perge, Domine piiſſime ac ſanctiſſime. hactenus ad Cyrillum Ioannes, præmittens ad hæc nuncianda duos Epiſcopos, Alexandrum Apameæ, & alterum Alexandrum Hierapolis Epiſcopum, prout ex Synodica ad Cæleſtinum Papam data patet: inſuper ab illis Ioannis nomine hæc nunciata fuiſſe verba: *Præcepit nobis Dominus Ioannes Epiſcopus, vt pietati veſtræ dicamus: Si tardauero, quod facitis, facite.* hæc apud Cyrillum in Epiſtola ad Comarium *k*. Ita plane homo Neſtorio totus addictus, & à Chriſto prorſus relictus. Subdit autem hæc in Apologia ad Theodoſium Imper. Cyrillus *l*: *Cum ſextuſdecimus dies ageretur, vix tandem aliqui ex iis, qui cum ipſo erant præcipui, & ipſi Metropolitani venerunt, ipſiuſque nomine ſanctæ Synodo annunciarunt, omnino non eſſe eius aduentum expectandum, ſed maturandum, vt decreta veſtra perficerentur. Tunc tandem ægre ſancta Synodus in ſancta Eccleſia, quæ S. MARIÆ dicitur, congregata eſt.* hactenus vſq; ad Synodi principium Cyrillus ad Theodoſium Imper.

k Cyrill. ep. 10. tom. 4.
l Cyrill. Apolog. ad Theodoſ.

XLII. DE NVMERO EPISCOPORVM ST NODI EPHESINÆ.

Quot autem Epiſcopi in ea conuenerint, vna eademque firmior reperitur aſſertio: ex ipſis namque Synodicis teſtificationibus, quibus magis ſtandum eſſe, nemo non dixerit, conſtat pluſquam ducentos Epiſcopos eidem interfuiſſe. ita Synodica *m* ad clerum Conſtantinopolitanum data ſignificat, id ipſum alia data Synodica ad Imperatores, nec non literæ Cyrilli Epiſcopi Alexandrini *n* ad clerum Alexandrinum: adeo vt non curandum ſit, ſi qui hodie in eiuſdem Synodi Actis ſubſcripti inueniuntur, centum quinquagintatrium Epiſcoporum numerum tantum expleant: nam quamplurimos in eis deſiderari, Collectio Creſconiana redarguit, in qua nominantur & numerantur Epiſcopi, qui Epheſinæ Synodo interfuerunt *o*, centum nonaginta, ita quidem in noſtro codice: fortaſſe in aliis exemplaribus integer ipſorum numerus, nulla que ex parte decurtatus dabitur reperiri. Sed de ſæcularibus magiſtratibus qui à Neſtorio delecti, ab Imperatore ſunt miſſi Epheſum, dicamus.

m Act. Eph. edit. Col. 33. 34.
n Apud Act. Epheſ. edit. Coniun.
o Act. Epheſ. edit. Col. & edit. Pal. tom. 2. c. 1. & tom. 1. Concil. in Conc. Eph.

XLIII. Præter Irenæum Comitem, quem ſibi amiciſſimum Neſtorius ſecum duxit, Candidianus Comes Domeſticorum, idemque Neſtorianus miſſus eſt à Theodoſio Imperatore, qui Synodo intereſſet, curaretque, vt omnia ſumma agerentur tranquillitate: re vera tamen qui Neſtorij cauſam acturus, eidem in omnibus præſto eſſet, & aduerſus Orthodoxos tyrannice ageret, vt rerum euenta patefecerunt. Quas autem literas eidem ad Synodum Imperator Theodoſius dederit, hic deſcribendas eſſe putamus, ſic enim ſe habent *p*.

p Act. Eph. edit. Pal. c. 31. tom. 1.

Impp. Cæſares Theodoſius & Valentinianus, Victores, Triumphatores, Maximi, ſemper Auguſti Synodo S. D.

XLIV. THEODOSII EPISTOLA DE LEGATIONE CANDIDIANI COMITIS.

Cum magnam omnium quæ è Republica ſunt, curam habeamus, tum vero maximam illorum, quæ ad pietatem religionemque conſeruandam pertinere arbitramur. Per ea namque cætera quoque bona hominibus ſuppeditantur. Scripſimus proinde non ita multo ante de pietatis veſtræ Synodo apud Epheſiorum metropolim congreganda; eaque Sacra noſtra inſeruimus, quæ inſtitutæ rei quam maxime conuenire cenſebamus. Quia vero ordinis, quieteiſque quam Sacræ veſtræ Synodi conſultationes inde depoſcunt, decentem quoque curam adhibeam oportuit; ne hanc quoque partem, quo vndique tranquillitas adeſſet, prætermittendam exiſtimauimus. Non arbitramur autem pietatem veſtram, vt aliis pacem conciliet, alterius indigere opus egere: ſiquidem ad noſtrum erga religionis ſtudium ſingularemque prouidentiam pertineret & hanc quoque non negligere.

Igitur

XLV. MVNVS LEGATI IMPERATORIS IN SYNODO.

Igitur Candidianum præclariſſimum religioſiſſimorum Domeſticorum Comitem ad hanc ſacram veſtram Synodum abire iuſſimus, ſed ea lege & conditione, vt cum quæſtionibus & controuerſiis quæ circa fidei dogmata incidunt, nihil quicquam commune habeat (nefas eſt enim, qui ſanctiſſimorum Epiſcoporum catalogo adſcriptus non eſt, illum Eccleſiaſticis negotiis & conſultationibus ſeſe immiſcere) verum vt monachos & ſæculares ac cæteros denique omnes, qui huius ſpectaculi cauſa vel eo nunc confluxerunt, vel in poſterum forte confluent, ab eadem illa ciuitate omnibus modis ſubmoueat, quandoquidem non licet illos, qui omnino neceſſarij non ſunt, ſacrorum dogmatum examen aliquo tumultu impedire, & iis, quæ cum tranquillitate à veſtra ſanctitate conſtitui definirique debent, obſtaculum aliquod afferre: tum rurſus vt diligenter proſpiciat, ne qua grauior diſſenſio ex mutuo repugnandi ſtudio coorta, & ſæuæ tempeſtatis inſtar debacchata, ſanctiſſimæ Synodi veſtræ conſultationem exactioremque veritatis indagationem quouis modo obturbet: tum denique quo operam det ſedulam, vt omnibus & ſingulis, quæ dicuntur, rite perceptis, ſinguli inoffenſe, quod viſum fuerit, in medium proponere, vel ab aliis propoſitum, ſi quos opus id fuerit, refutare queant: quo ea tandem ratione, vbi per ſingulas propoſitiones, exceptioneſque inquiſitio citra vllam omnino turbam contentionemque habita fuerit; quod omnibus placitum probatumque erit, communi veſtræ ſanctitatis ſententia conſtituatur, decernaturque.

XLVI. *Ante omnia autem ſeuere eidem magnificentiſſimo Candidiano mandatum eſt, vt quam ſtudioſiſſime obſeruet, ne quem ex ſanctiſſima Synodo veſtra aut reditum molientem, aut iter ad exercitum noſtrum affectantem, aut ad alium quemcunque locum abſcedere cupientem, prius inde abire permittat, quam diligenti adhibita diſcuſſione, ea omnia decreta, definitaque fuerint, quæ in diſquiſitionem venerant. Hinc, ne vllam omnino aut Eccleſiaſticam, aut aliam quamcunque controuerſiam vndecunque natam vel motam, quæ ad propoſitam ſancti dogmatis conſiderationem non pertineat, ante moueri ſinat, quam earum omnium, quæ nunc in quæſtionem vocata ſunt ambiguitate ſoluta, ea, quæ ad veritatis inueſtigationem faciunt, exactiſſimo iudicio diſcutiantur, finemque Orthodoxæ religioni congruum ſortiantur.*

XLVII. *Quin & huius quoque admonita ſit veſtra pietas, nempe ſerenitati noſtræ viſum eſſe, vt nulla omnino in ſacra veſtra Synodo, aut etiam in publico Epheſiorum iudicio pecuniaria aut criminalis cauſa aduerſus aliquem agitetur. Quod ſi quid huiuſmodi extiterit, cuipiamve vſu venerit, huius integram cognitionem magnæ huic noſtræ ciuitati reſeruatam volumus. Denique nec id quoque vobis clam ſit, videlicet, magnificentiſſimum Comitem Irenæum neque ſanctiſſimæ veſtræ Synodi conſiliis, neque his, quæ eximio legato noſtro Candidiano à nobis demandata ſunt, vllatenus communicare debere, vt qui ſolius amicitiæ cauſa cum ſanctiſſimo piiſſimoque celeberrimæ ciuitatis huius Epiſcopo Neſtorio Epheſum profectus ſit.* hactenus Theodoſij ad Synodum Epiſtola, quam Sacram dicunt: ea namque de cauſa ad verbum ipſam voluimus recitaſſe, vt quæ ſint iura & officia legati Cæſaris in Synodis, omnibus palam fiat.

XLVIII. Cum igitur poſt terminum literis Theodoſij Imperatoris præfinitum dies adhuc quindecim Epiſcopi Epheſi Ioannem Antiochenum Epiſcopum expectaſſent, & de eius aduentu omnem iam ſpem contriuiſſent: vt Synodum iam inchoarent, illud etiam impulit, quod Epiſcoporum, qui è diuerſis prouinciis æſtiuis caloribus longo itinere fatigati aduenerant, ægrotare complures cœpiſſent, & ex eis aliqui defuncti eſſent; cum qui remanerent incolumes, ſimilia pati timentes, opus vrgerent. Teſtati ſunt quidem id ipſi in Synodali Epiſtola ad Theodoſium Imperat. miſſa, his verbis: *Interea vero alij quidem Epiſcopi ſenio confecti inuſitata inter alienos viuendi conſuetudine grauiter affligebantur; alij aduerſa valetudine in vitæ periculum adducebantur; nonnulli vero ex illis in hac ipſa vrbe diem extremum obierunt: quidam denique grauiter rerum penuria conflictati, & ob id moræ impatientes, importune vt Synodales conuentus primo quoque tempore auſpicarentur, nos vrgebant.*

EPISCOPI GRAVIA PASSI EPHESI.

XLIX. SYNODVS QVANDO AGI COEPTA. Quamobrem conſenſu omnium decimaquinta die impenſæ moræ, quæ fuit vigeſimaprima menſis Iunij, pridie eius diei, qua Synodus haberi cœpta eſt, iudiciali ordine res inchoatur: miſſi namque ſunt à Patribus quatuor Epiſcopi, Hermogenes Rhinocururæ, Athanaſius Paraliæ, Petrus Parentolorum, & Paulus Lampæ Epiſcopi, inuitare, ſeu potius citare Neſtorium ad diei ſequentis futurum in publico omnium conſeſſu iudicium. Qui ab illis conuentus, magno faſtu ſpernens eos, hæc tantum eſt verba rotunda ac faſtu plena locutus: *Conſiderabo & videbo.* retulerunt hæc omnia iidem miſſi ad eum Epiſcopi in prima habita ſeſſione *a*, die nimirum vigeſimaſecunda menſis Iunij. Neſtorius autem in literis, quas poſtea ad Theodoſium miſit, teſtatur ſe miſiſſe Epiſcopum, petentem expectari debere Ioannis aduentum; nec ante cogendam Synodum, quam Candidianus Comes ipſis diem indiceret; tunc ſe adfuturum pollicitum. Quatuor vero dierum dilationem Neſtorium petiiſſe, ipſum iactare ſolitum, habent literæ Cyrilli ad Comarium.

a Act. Synod. Epheſ. ſuperius citata.

L. Collecta igitur Synodus ipſa eſt in Eccleſia ſanctiſſimæ Dei genetricis Mariæ, Mariana ob eam cauſam appellata. Diſpoſitiſque ſedibus, & pro perſonarum dignitate iiſdem ſingulis diſtributis; præſidere Chriſtum Synodo, eo ſignificauere myſterio, dum ſacroſanctum Dei Euangelium in conſpicua ſede poſuere in medio collocata. Teſtatur id quidem S. Cyrillus in Apologia ad Theodoſium his verbis *b*: *Sancta Synodus in S. Eccleſia, quæ Mariana vocatur, congregata eſt, Chriſtumque aſſeſſorem capitis loco adiunxit: venerandum enim Euangelium in ſancto throno collocauit, veluti in aures ſacerdotum inclamans: iuſtum iudicium iudicate: Iudicabitis inter ſanctos Euangeliſtas & Neſtorij voces.* hæc ibi. Et in Synodali Epiſtola ad Theodoſium: *Sanctum Euangelium, quod ipſum Chriſtum ob oculos ponebat, in throno, qui locum medium obtinebat, propoſitum fuit, &c.* id quidem ex more: quod & in Chalcedonenſi quoque factum eſſe Concilio, argumento ſunt illa verba Iudicum atque Senatus coram Patribus dicta *c*: *Quoniam Euangelia poſita à reuerentia veſtra perſpicimus, &c.*

b Cyrill. Apog. tom. 4.

EVANGELIVM IN THRONO POSITVM.

c Concil. Chalced. Act. 4.

LI. Quod vero ad reliquum ſedendi ordinem ſpectat: Cyrillum vicem agentem Romani Pontificis primum obtinuiſſe locum, inde vero Arcadium legatum miſſum à Cæleſtino, vbi venit, poſtea Iuuenalem Epiſcopum Hieroſolymitanum, atque Theodotum Ancyræ Epiſcopum agentes patronos Synodi, ſubinde vero duos alios ſedis Apoſtolicæ legatos Proiectum Epiſcopum ac Philippum presbyterum, ac reliquos demum Epiſcopos, ex Creſconiana Collectione, vbi ponitur ſubſcriptio omnium Epiſcoporum, colligi poſſe videtur. Quæ autem diebus ſingulis facta ſint, ſat erit hic ſummatim reddi, cum extent ipſa Acta Concilij Epheſini, quæ ſingula fuſius doceant: cum tamen prætermiſſa nolumus, quæ ad plenam rerum geſtarum exactamque cognitionem conducere poſſe videntur. Videamus igitur, quid diebus ſingulis per Actiones ſingulas factum ſit.

LII. PRIMA ACTIO CONCIL. EPHESINI. Die itaque vigeſimaſecunda Iunij primam ſeſſionem haberi contigit, in qua Petrus presbyter Alexandrinus idemque Tribunus & Notarius, legit quæcunque per Cæleſtinum Papam & Cyrillum geſta eſſent contra Neſtorium. Poſtea ex ſuggeſtione Iuuenalis Hieroſolymitani Epiſcopi recitatæ ſunt literæ Theodoſij Imper. datæ anno ſuperiori de Synodo indicta. Cumque cognitum eſſet, iam diu interlapſum eſſe terminum præſcriptum cogendæ Synodi, & Epiſcopos nonnullos moram illam ægre ferre, quod complures mala valetudine laborarent; rem aggredi omnibus viſum eſt. Ac ſic primo loco expoſcente Cyrillo, editæ ſunt literæ Theodoſij hoc anno ad Synodum datæ, quas nuper reddidimus. Sed Theodoto Epiſcopo Ancyrano rem differri placuit vſque ad Neſtorij in Synodum aduentum. Rogati ſunt interea quatuor Epiſcopi, qui pridie huius diei ad Neſtorium aduocandum ad Synodum miſſi erant, vt de illo referrent. Qui cum retuliſſent Patribus tumore plenam reſponſionem illius; placuit Epiſcopis, vt rurſum alij Antiſtites mitterentur, qui eundem Neſtorium conuenirent. Qui ad hoc delecti fuerunt, hi ſunt, Theodulus Epiſcopus Eleuſæ Palæſtinæ, Deſiderius Epiſcopus Cherſonenſis Cretæ, Theopentus Epiſcopus Cabaſorum Ægypti, additus & Epaphroditus lector & Notarius Hellanici Epiſcopi Rhodiorum: quibus & hæc nuncianda Neſtorio tradiderunt *d*:

SECVNDO CITATVR NESTORIVS.

d Act. Epheſ. edid. Vat. tom. 1. c. 2.

LIII. *Oportebat quidem pietatem tuam per religioſiſſimos piiſſimoſque*

moſque Epiſcopos, vti ad ſacram Synodum in ſancta & Catholica Eccleſia, hac ipſa lite congregatam veniret: heſterno die admonitam, nullatenus deſtiſſe. Quoniam vero ſanctitas tua in cocta Synodo deſiderata eſt: per Theopentum, Deſiderium, & Theodulum religioſiſſimos ſanctiſſimoſque Epiſcopos, & Epaphroditum Lectorem & Notarium Rhodiorum ciuitatis, te denuo rogare cogimur, vt te nobis adiungas, & nulla ratione ab earum rerum tractatione, quæ iam præ manibus ſunt, diutius abeſſe pergas: præſertim cum religioſiſſimi Deoque addicti ſimi Imperatores noſtri, vt cæteris omnibus poſthabitis, ad fidem confirmandam ſummo ſtudio incumbamus, tantopere nos vrgeant. hactenus mandatum Synodi ad Neſtorium perferendum. Quid autem adhæc Neſtorius, relatio facta à Theopento Epiſcopo, vbi cum collegis ad Synodum reuerſus eſt, declarat his verbis a:

a Act. Epheſ. tom. 2. c. 2. edit. Pol.

LIV. RELATIO DE NESTORII CONTVMACIA.

A ſacra & magna hac Synodo ad religioſiſſimum Epiſcopum Neſtorium miſſi, ad domicilium illius venimus. Viſa autem non parua militum fuſtibus inſtructorum multitudine, noſtrum aduentum indicari rogauimus; illi autem, ne id fieret impediebant. Dicebant illum ſeorſum nonnihil quieſcere, ſibique ne quempiam omnino conueniendi ſui cauſa intromitterent, iuſſos eſſe. Cum vero aſſereremus, fieri non poſſe, vt nullo accepto reſponſo recederemus, quod ſancta Synodus publico ſcripto illum vocaret, ſuoque conuentui modis omnibus adeſſe cuperet; quidam ex illius clericis egreſſi, idem, quod paulo ante milites reſponderunt. At vero vbi perſtamus, reſponſum vrgentes, Florentius deuotus Tribunus, qui cum Candidiano magnificentiſſimo illuſtriſſimoque deuotorum Domeſticorum Comite vna venerat, in medium prodiens, tanquam qui reſponſum aliquod allaturus eſſet, expectare nos iubet. Paremus non grauatim. Tandem vna cum quodam Neſtorij clerico foras egreſſus, ita nos affatur: Mihi quidem Neſtorium videre non licuit, per alios autem hæc ſignificauit: Cum omnes Epiſcopi ſimul conueniſſent, tum ſe quoque adfuturum. atque hoc ipſum pietati veſtræ renunciatum voluit. hæc coram Synodo Theopentus Epiſcopus: eadem quoque & collegæ reliqui retulerunt.

LV.

Quibus acceptis, ſanctæ Synodo viſum eſt, vt iudiciario ſeruato ordine, Neſtorius denuo etiam tertio per Epiſcopos citaretur: miſſique ſunt Anyſius Thebarum Domnus Helladis, Ioannes Epeſti, & Daniel Daruenſis Epiſcopi, necnon Anyſius Notarius & lector Firmi Epiſcopi Cæſareæ Cappadociæ, dato eiſdem ſcripto mandato, quod Neſtorio offerrent, his verbis concepto: *Sancta Synodus canonibus obtemperans, tanquam leni ac patienti animo hactenus ferens, en tertio ad ſuum conſeſſum te inuitat. Digneris itaque vel nunc tandem te huic conuentui adiungere, eorumque dogmatum, quæ hæretice pro concione diſſeminaſſe diceris, in communi Eccleſiæ conuentu rationem reddere. Quod niſi coram de omnibus hiſce, ſiue ex ſcripto contra te allato, ſiue citra ſcriptum te expurgaueris: ſanctiſſimam Synodum neceſſitate compulſam iuxta ſanctorum Patrum ſanctiones ſententiam aduerſum te pronunciaturam eſſe, nihil quicquam dubites.* ita miſit Synodus ad Neſtorium citationem tertiam & peremptoriam.

NESTORIVS TERTIO CITATVR.

LVI.

b Act. Epheſ. eadem Pol. tom. 2. c. 2.

TERTIA RELATIO DE NESTORII INDVRATA PERVICACIA.

Quid autem ab eis actum ſit, Ioannes vnus ex miſſis Epiſcopis cum aliis rediens hæc expoſuit coram Synodo b: *Cum veſtibulo appropinquaremus, ecce tibi non paruam militum fuſtibus armatorum manum circa ipſum veſtibulum offendimus. Rogamus, vt ad ædes illas, quibus Neſtorius vtebatur, ianuam nos admitterent, vel ſaltem, vt ipſi illum, nos cum tertia iam citatione adeſſe certiorem facerent, à ſacra Synodo ad vnum hoc deſtinatos, vt ſuam pietatem blande, omnique cum manſuetudine inuiſeremus. Verum diu multumque præſtolati, ne ſub vmbra quidem ab illis ſatellitibus conſiſtere permiſſi ſumus: imo vero inſolenter impudenterque huc illuc nos impellentes, vix tantillum loci concedebant, vbi pedem quiete figeremus. Sed neque vllo quoque humanitatis beneuoloque reſponſo nos dignabantur. Porro autem cum multas horas fruſtra expectaſſemus, illud ſubinde repetentes: Quatuor tantum Epiſcopi præſto ſumus, nullo conuiciandi ſtudio incitati, neque ob id miſſi, vt quippiam contumelioſum aut inhoneſtum deſignemus, ſed vt ſecundum iuris ordinem, etiam nunc tertio illum, vti ad ſacram hanc Eccleſiam properans ſacræ Synodo interſit, amice admoneamus. Tandem milites per quoſdam ſignificant, aliud nullum reſponſum nos eſſe accepturos, etiamſi ad veſperam vſque in domus veſtibulo opperiremur. Addunt ad hæc quoque nempe ea de cauſa veſtibulo ſe cuſtodes adhibitos, illudque à Neſtorio in mandatis accepiſſe, ne vllum omnino, qui à Synodo miſſus eſſet, ad ipſum ingredi permittant.* hactenus Ioannis Epiſcopi relatio, quam collegæ teſtificatione firmarunt.

LVII.

His auditis, cum nulla ſpes amplius aduentus Neſtorij eſſet, imo & vocandi eum denuo omnem aditum præcluſum ſcirent: ad Synodum celebrandam conuertunt animum & impendunt officia. Lecta eſt per Candidianum Comitem, quam ad Synodum (vt diximus) Theodoſius dedit Epiſtolam; licet Comes ſe inuitum nolentemque abſque præſentia Ioannis Antiocheni id facere conteſtaretur, vt ipſe poſtea affirmauit in conciliabulo à Neſtorianis celebrato. Inde vero primo loco, ex more, recitato ſacroſancto Nicæno fidei Symbolo, lecta eſt ſubinde Cyrilli Epiſcopi Alexandrini Epiſtola ad Neſtorium: qua ob omnibus Catholica comprobata, mox iuſſa eſt legi antigrapha Neſtorij ad Cyrillum reddita Epiſtola, quæ vt heretica omnium ſententia improbata eſt, & vt impia conclamata, pariterque damnata, iidemque conclamationibus vna cum ea auctor ipſe Neſtorius omnium ore damnatur his vocibus: *Quicunque Neſtorium non anathematizat, anathema ſit. Hunc recta fides anathematizat. Quicunque cum Neſtorio communicat, anathema ſit: Omnes Neſtorij Epiſtolas & dogmata anathematizamus: Omnes qui cum Neſtorio commercium habent, anathematizamus. Quicunque hunc non anathematizat, anathema ſit: Hunc recta fides anathematizat: Hunc ſacra Synodus anathematizat. Qui Neſtorio communicat, anathema ſit.*

IMPROBATA A SYNODO SCRIPTA NESTORII.

Poſt hæc autem ſuggeſtione Iuuenalis Hieroſolymorum Epiſcopi, quem patronum Synodi egiſſe diximus, legi iubetur Epiſtola Cœleſtini Romani Pontificis de damnatione Neſtorij, inſuper & Epiſtola è Concilio Alexandrino, aliaque Cyrilli ad ipſum Neſtorium tum data de eius damnatione, niſi literis pareat Cœleſtini. Quibus cognitis, & omnium ſententia comprobatis, addita his eſt relatio Epiſcoporum, qui dictas literas Conſtantinopolim ad Neſtorium pertulerunt, quam ſuo loco ante reddidimus. Poſt hæc vero iuſſi ſunt ſanctiſſimi Epiſcopi Acacius Melitinus & Theodotus Ancyræ coram omnibus referre, quas nuper Epheſi audiſſent ore Neſtorij horrendas iactatas eſſe blaſphemias. His autem pluribus recenſitis, ſuggeſtione Flauiani Epiſcopi Philippenſis prolata ſunt in medium ex diuina primum Scriptura teſtimonia, quibus demonſtratur, Verbi incarnationem indiuiſe & inconfuſe in vtero Virginis factam, duarumque naturarum coniunctione vnam tantum redditam eſſe perſonam, Chriſtum Ieſum, Deum & hominem; quibus additæ ſunt ſanctorum antiquorum Patrum de eiuſmodi veritate ſolidæ inconcuſſæque ſententiæ, quas continet Creſconiana Collectio. A quibus quantum abhorrerent ſcripta Neſtorij ex eius Quaternionibus in Synodo iuſſis legi palam factum eſt omnibus. His igitur cum omnium deteſtatione & execratione auditis, iuſſæ ſunt aliæ ad Synodum ſpectantes legi literæ, proditæque in primis, quæ ſcriptæ fuerunt ab Epiſcopo Carthaginenſi, quas ſuo loco deſcripſimus: quæ laudatæ atque Actis demum inſertæ ſunt. Verum aduerſus Neſtorium ſententia à Patribus lata eſt, quæ ſic ſe habet b:

b Act. Epheſ. Concil. edit. Pol. tom. 2. cap. 21.

LIX. DE DAMNATIONE NESTORII.

Cum inter cætera religioſiſſimus Neſtorius neque noſtræ citationi parere, neque ſanctiſſimos rurſus religioſiſſimoſque Epiſcopos noſtros ad ſe miſſos admittere voluerit: non potuimus ad eorum, quæ impie dixit, examinationem, animum non adiungere. Edocti itaque partim ex literis, commentariiſque illius hic publice lectis, partim rurſum è ſermonibus quos in hac Epheſiorum metropoli habuit, quique teſtimoniis comperti ſunt illum impie docere & ſapere, per ſacros canones, ſanctiſſimique Romanæ Eccleſiæ Epiſcopi Cœleſtini patris noſtri literas: Lacrymis ſuffuſi & pene inuiti ad lugubrem hanc ſententiam ferendam vrgemur. Igitur Dominus noſter Ieſus Chriſtus, quem ſuis iſte blaſphemiis vocibuſque impetiuit, per ſacram hanc Synodum eundem Neſtorium omni prorſus Epiſcopali dignitate priuatum, & ab vniuerſo nihilominus ſacerdotum conſortio & cœtu alienum eſſe decreuit. hactenus verba in Neſtorium prolatæ ſententiæ; cui omnes Epiſcopi ſubſcripſerunt, numero (vt habent Acta) pluſquam ducenti, quam quidem, hiſce additis literis, voluit Synodus Neſtorio ſignificari d:

SENTENTIA IN NESTORIVM LATA.

d Ad. Epheſ. Concil. edit. Pol. tom. 2. cap. 11.

LX.

Sancta Synodus iuxta religioſiſſimorum, Chriſtianiſſimorumque Imperatorum noſtrorum præſcriptum in Epheſiorum metropoli

tropoli

tropoli per gratiam Dei coacta, Neſtorio nouo Iudæ.

Agnoſce, te propter impias conciones tuas, obſtinatamque aduerſus ſacros canones contumaciam, contumacemque obſtinationem, vigeſimaſecunda menſis Iunij, iam decurrentis, ſecundum Eccleſiaſticarum ſanctionum decreta, à ſancta Synodo exauctoratum, atque adeo ab omni Eccleſiaſticæ dignitatis gradu amotum eſſe. hactenus ſancta Synodus ad Neſtorium. Secutæ ſunt poſt damnatum Neſtorium acclamationes, quibus Cæleſtinum Papam, qui iam antè damnaſſet Neſtorium, mirificè laudauerunt: teſtantur id quidem literæ Synodales die ſequenti ſcriptæ ad Imperatores.

LXI. Poſt hæc vero ab eadem ſacra Synodo Catholicæ fidei decretū firmatum eſt: repetito namque Nicæno Symbolo, ſub anathemate præceptum eſt, ne quis aliquid præter id, quod per eum definitum eſſet, ad fidem adijcere vllo modo tentaret. Hunc itaque finē acceperunt Acta Cōcilij Epheſini primæ diei. Sic igitur proiectus eſt draco ille magnus, qui inſidiabatur Virginis partui, inuidens illi diuinitatem. Et ſicut in cœlo magnū pertigit gaudium Angelos omnes eaſdem voces victoriæ iterum repetentes: *Nunc a facta eſt ſalus & virtus, & regnum Dei noſtri & poteſtas Chriſti eius: quia proiectus eſt accuſator fratrum noſtrorum.* ita & in Eccleſia Dei Fideles exultantes gloriam & laudem Deo dederunt & Chriſto eius cum Spiritu ſancto, qui vindicaſſet per ſanctos Patres ſanctiſſimā Virginem Mariam Deiparam à Neſtorii portentoſa calumnia. Quo autem extemporaneo triumpho ipſe pius, Deoque dilectus, Virginis cliens ac ſubditus, eiuſque cultor populus Epheſinus excepit progredientes è tanta victoria Patres, literæ Cyrilli Alexandrini tunc temporis ad ſuos ſcriptæ teſtantur, cum de rebus tunc geſtis eoſdem reddidit certiores, ſic enim ſe habent b:

a Apoc. 12.

b Cyr. epiſt. 14. tom. 4.

LXII. EPISTOLA CYRILLI AD ALEXANDR. DE REBVS IN SYNODO GESTIS.

Etſi fuſius pietati veſtræ quæ geſta ſunt, ſignificanda erant: vrgentibus tamen tabellariis, breuius ſcripſi. Scitote itaque ſanctam Synodum vigeſimaoctaua menſis Payni, Epheſi, in magna eius ciuitatis Eccleſia, quæ Maria Deipara vocatur, celebrari cœpiſſe. Cum autem integrum diem conſumpſiſſemus: tandem ipſum Neſtorium ſacro Concilio adeſſe & ſe conferre non ſuſtinentem condemnauimus, depoſitionique ſubiecimus, & ab Epiſcopatu excluſimus. Sumus autem hic congregati Epiſcopi vltra ducentos, ferè plus minus trecenti. Perdurauit autem vniuerſus ciuitatis populus à mane vſq; ad veſperam ſanctæ Synodi iudicium expectans. Vt autem audierunt infelicem illum eſſe depoſitum, cœperunt omnes vna voce ſanctam prædicare Synodum, & Deum glorificare, quod cecidiſſet fidei inimicus. Egredientes vero nos ab Eccleſia deduxerunt cum lampadibus vſque ad diuerſorium noſtrū (erat enim iam veſpera) & facta eſt multa lætitia, & luminaria in ciuitate poſita, ita vt & mulieres quoque adolentes thymiamata cū thuribulis nos præcederent. Oſtendit enim Saluator blaſphemantib. gloriam ſuam, quod omnia poſſit. Facturi itaque ſumus chartulas complectentes depoſitionem illius: indeque, Deo comitante, ad vos feſtinare. Chriſti gratia, omnes ſumus bona animi & corporis valetudine. Optamus vos valere in Domino, dilectiſſimi & deſideratiſſimi. huculque Cyrillus ad ſuos.

TRIVMPHVS ORTHODOXORVM.

LXIII. Tunc planè accidit, vt ſicuti ignorantes Epheſii olim verum Deum dæmonum ludibriis dementati, Dianam Magnam propenſiori ſtudio colere & conclamare ſolebant, ita iidem ad veram per Apoſtolos tranſlati religionem benè verſa rerum vice, iiſdem præeuntibus, & reliquis ſucceſſorib. ſanctiſſimis Epiſcopis ſuccinentibus, omnes ex æquo, Mariam Deiparam, celſioribus attollerent vocibus, præconiis exaltarent, iugiterque repeterent, & infatigabili ſtudio iterarent: quam & propenſiori obſequio venerari, & celebriori cultu frequentare perſeuerarunt. Porro per publicos præcones damnationē Neſtorii Epheſi promulgatam & proclamatā fuiſſe, Candidianus Comes in conciliabulo poſtea teſtatus eſt. Sed iam ad ſequentis diei Acta pergamus.

LXIV. SECVNDA ACTIO CONCILII, EX QVA SYNODALIS EPISTOLA AD THEOD. IMP. SCRIPTA.

Sequenti die, vigeſimatertia menſis Iunij, Cyrillus cum in vnum conueniſſent Epiſcopi, habuit ad populum homiliam, cuius eſt exordium: *Alacrem video congregationem ſanctorum omnium, qui hic promptè à ſancta Deipara Maria vocati conuenerunt, &c.* vbi complura in laudem ſanctiſſimæ Dei genitricis locutus, in Neſtorium acerrime (vt par erat) inuectus eſt. Poſt hæc vero ſcriptæ ſunt à Synodo literæ ad Theodoſium Imp. de rebus Epheſi geſtis vſque ad Neſtorij damnationem. eſt illarum exordium c: *Veſtra pietas piiſſimi, Chriſtianiſſimique Principes, &c.* & in fine, quid ab eodem Imperatore Patres peterent, explicauerunt his verbis: *Veſtram autem maieſtatem iterum atq; iterum rogatam cupimus, vt vniuerſam illam doctrinam è ſanctis Eccleſiis ſubmoueri, eiuſdemq; libros vbique locorum repertos iubeat flammis abſumi. Quod ſi quis veſtras ſanctiones ſpreuiſſe compertus fuerit, ille veſtræ dominationis indignationem non abſque formidine ſentiat. Hac enim ratione fiet, vt Catholica fides per veſtram pietatem munita perſiſtat illæſa, noſq; iuges pro veſtra maieſtate preces fundamus, per quam & Chriſtus glorificatur, & gloria Dei omnibus hominibus illuſtrior redditur. Porro autem quo iſthæc ſint clariora, magiſq; aperta, adiungere placuit Actorum monumenta. Subſcripſimus omnes, quotquot piiſſimi Epiſcopi in ſuperiorib. commentariis ſumus ordine recenſiti.* hæc Patres ad Theodoſium: licet, ex more, ad vtrunq; Auguſtum datam eſſe epiſtolam, inſcriptio præſeferat. Qua etiam die, nempè vigeſimatertia menſis Iunij, iidem, qui interfuerant Synodo Epiſcopi literas perbreues de damnatione Neſtorij ſcripſerunt ad Eucharium & clerum Conſtantinopolitanum his verbis d:

c Cyr. epiſt. 15. Synod. 1.

d Act. Eph. edit. Pelt. to. 2. cap. 12.

LXV.

Sancta Synodus ſecundum religioſiſſimorum, piiſſimorumque Imperatorum noſtrorum decretum Epheſi Dei gratia congregata, illuſtriſſimo Euchario, venerandiſſimiſq; presbyteris & œconomis cæteriſq; religioſiſſimis, Catholiciſſimiſq; Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ clericis ſalutem.

Agnoſcat pietas veſtra blaſphemum & nefarium illum Neſtorium propter impiam ſuam doctrinam, præfractamq; aduerſus Eccleſiaſticos canones contumaciam, heſterno die, qui fuit menſis Iunij iam labentis vigeſimusſecundus, à ſancta Synodo iuxta Eccleſiaſticas ſanctiones exauctoratum, & ab omni Eccleſiaſtico gradu & ordine amotum eſſe. Sedulo proinde omnia, quæ ad Dei Eccleſiam pertinent, curate & aſſeruate: certi exactam vos illi rationem reddituros: qui Dei voluntate, piiſſimorumq; ac religioſiſſimorum Imperatorum noſtrorum nutu, communibuſq; ſuffragiis ſanctæ Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ Epiſcopus præficietur. hacten[us] Synodalis epiſtola. Alia inſuper reperitur epiſtola Synodalis eodē argumēto conſcripta ad clerum itidem Conſtantinopolitanum, in qua mentio habetur de Ioanne Euangeliſta, quod cum Maria Dei genitrice Epheſum aliquando incoluerit. eſt eius initium e: *Nemo vnquam Creatori ſuo obſiſtere auſus, &c.* Scriptæ autem ſunt à Cyrillo aliæ, ſed priuatim, de Neſtorii damnatione epiſtolæ, & inter alios ad clerum eiuſdem vrbis, vt ex eorum ad ipſum redditis literis f apparet.

EPISTOLA SYNOD. AD CLERVM CONSTANTINOPOL.

e Act. Eph. edit. Pelt. tom. 7. cap. 27.

f Extant in Actis Conc. Eph. edit. Pelt. tom. 2. cap. 24.

LXVI. DE NESTORIO INSTAVRATE CERTAMEN.

Quæ vero funeſta poſt hæc acciderint, ipſe ſtylus exarare magnoperè exhorreſcit. Accidit planè (vt antiquis propheticis iungamus hiſtoriam) iuxta illud Apocalypſis g: *Cum ſe deiectum vidiſſet, iratus eſt draco in mulierem, & abiit facere prælium cum reliquis de ſemine eius, qui cuſtodiunt mandata Dei, & habent teſtimonium Ieſu Chriſti: & ſtetit ſuper arenam maris.* cui præſto fuit beſtia è mari aſcendens, aucta capitibus ſeptem, cornibuſque decem armata, ornata vero regiis diadematibus, viſu horrenda ob blaſphemiæ nomina ſuper capita exarata. Cum videlicet Neſtorius deterrimus omnium hæreſiarcha, damnatus licet, denuo inſtaurans bellum, nullo niſi arenæ ſterilis fundamento ſubnixus, ab emergenti beſtia, aucupatur auxilium: dum videlicet ſæculari poteſtate, Cornibus ipſis, regiis armis, vi tyrannica expugnare conatur ſanctos Dei & Catholicam veritatem, quibus quidem rebus ſymbolicæ illæ ſpecies quam cōcinnè aptentur, atque eius fautoribus congruunt, ipſius hiſtoriæ veritas plus ſatis ſignificabit. Aggrediamur ergo tragœdiam omnium funeſtiſſimam: & de Synodo œcumenica Epheſina in Spiritu ſancto legitimè cōgregata, tranſeamus ad veſparum examen, crabronum turmam, ſynagogam Phariſæorum, prædonum ſpeluncam, & conuenticulum ſatanæ: hæc enim non eſſe inania verba in pampinos luxuriantis orationis, ex improbis ipſorū factis plus ſatis inuenies, vbi videbis totū ab ipſis negotium peragi vi, metu, infreni audacia & ſoluta licentia, non more Epiſcoporum, ſed pyratarum: vt non obſcurè cernere poſſis, omnes legiones ſpirituum infernorum vna cum hominib. ſceleſtiſſimis ad roborandum Antichriſti dominium in caſtris

g Apoc. 12.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Neſtorii militaſſe. Age igitur lugubrem exordiamur narrationem.

LXVII.
CANDIDIANVS COMES TYRANNIDEM IN EPISCOPOS EXERCET.

Candidianus Comes, cui ab Imperatore pacis publicæ cura, vt cum tranquillitate Synodus ageretur, mandata fuerat: ſtudens Neſtorio, eiuſdemque patronus effectus, primus omnium terræ mariſque vias ſolerti cura cuſtodiri, aſſeruarique tyrannico officio iubet; ne de his, quæ in Synodo geſta eſſent, litteræ perferrentur ad Imperatorem vel alios: ipſe vero ad eum ſcribit aduerſus Cyrillum & reliquos, calumniatus eos, quod præproperè nimis, non expectato Ioanne Antiocheno Epiſcopo, cõuenissent, mentitus inſuper, non omnes, qui Epheſi erant Epiſcopi, Synodo interfuiſſe, vocatoſque minimè eſſe: adiecitque illud quoque mendacium, eos, qui conueniſſent, diſcordes inter ſe fuiſſe. Hæc quidem omnia pro Neſtorio aduerſus vniuerſam ſanctam Synodum à Candidiano ad Theodoſium fuiſſe conſcripta, Cyrillus in epiſtola poſteà data ad Epiſcopos Comarium & Potamonem & archimandritam Dalmatium Conſtantinopoli commorantes affirmat. eſt eius exordium a: *Expectauimus quidem venerandiſsimi Neſtorii aduentum, &c.* His autem Candidiani Comitis literis Neſtorius ſuas ad eundem Imperatorem Theodoſium addidit, in eandẽ quoque ſententiam & argumentum, niſi quod iſte plura mendacia conſarciuit, & quæ falſa erant, variis ornata pigmentis reddidit apud rerum geſtarũ ignaros fide digniſſima. Eſt Neſtorij ad Imperatorem tunc datæ epiſtolæ initium b:

a Cyr. ep. 20.

b Act. Eph. edit. Pal. c. 20.

LXVIII.
NESTORIVS QVÆ SCRIPSERIT AD THEODOSIVM IMP.

Pietatis veſtræ decreto ad Epheſiorum ciuitatem vocati, &c. Veterator enim, quo deciperet Imperatorem, quid primum profeſſus eſt ſuis litteris? Nicænę ſe fidei non profeſſorem tantum, ſed acerrimum exhibuit defenſorem, cuius cauſa ſe Epheſum veniſſe teſtatur: cęterum vero geſtarum ſeriem recenſere auſpicatur à mendaciis, cum negat Ægypti Epiſcopos expectare voluiſſe Ioannem Antiochenum præmittentem aliquos, qui breui fore ſuum nunciarent aduentum. Adiecit aduerſæ partis Antiſtites egiſſe tyrannicè, intentaſſe minas, ſatellites per ciuitatem ſparſiſſe, qui tumultu eum perturbarint, quique & ad domum ipſius Neſtorij perſtrepentes acceſſerint, mortemque eidem intentarint; horumque omnium ducem fuiſſe Memnonem Epheſiorum Epiſcopum. Quid hoc? Ille obiectare eſt auſus in Catholicos vim & metum, cum ipſe polleret duorum Comitum appariturа, & eorundem militibus vallaretur, quorum haud exiguus numerus eſſe poterat: etenim Candidianus ad hoc miſſus ab Imperatore, benè ſtipatus agminibus militum Epheſum venerat. His adiecit conqueſtus, omnes Epheſi eſſe ſibi occluſas Eccleſias: nec patere ſibi locum aliquem ad Synaxim: cum tamen negare non poſſet, ſibi ac ſuis Dei genitricis baſilicam, immo omnes apertas fuiſſe, ſi rectè ſentiens cum aliis Epiſcopis conueniſſet. Hæc & alia effutiit callidus ille poſtulans ab Imperatore (ad hoc enim cuncti eius conatus & ſtudia tendebãt) vt legitimã cogi iuberet Synodũ, abſque tamen Ægyptiis, in qua duo ex vnaquaque prouincia adeſſent Antiſtites.

LXIX.

Ad poſtremum vero, quaſi grauiſſima à Catholicis pateretur, clauſit epiſtolam iſta periodo: *Quod ſi id fieri non poteſt: ſaltem caueatur, vt tuto nobis ad propria redire liceat: nam hanc ipſam vitam ſe nobis erepturos comminantur.* vafre quidem iſta, vt qui depoſitus eſſet, in ſuam ſedem reuocaretur Conſtantinopolim: ſicuti & aſtutè ad nouam infelix Synodum prouocat, à legitima condemnatus, cum ſciret eam minimè concedi debere: tutumque inſuper reditũ petit, quam mendaciſſimè cauſatus diſcrimen vitæ, qui ad ſui cuſtodiam ſciret exercitus cum Comitibus habere paratos. Subſcripſerunt poſt ipſum huic Neſtorij epiſtolæ ad maiorem illi fidem conciliandam, nouem, qui cum eo erant Epiſcopi, nempè Fritillus Heracleæ Thraciæ, Helladius Tarſi, Himerius Nicomediæ, Alexander Apameæ, Eutherius Tyanorum, Baſilius Theſſaliæ, Maximus Anazarbi, Alexander Hierapolis, & Dorotheus Marcianopolis Myſiæ, Neſtorianæ fœces.

LXX.

Antequam autem res à Ioanne Antiocheno atque collegis Epiſcopis ſchiſmaticis Epheſi geſtas narrare aggrediamur, hic meminiſſe debemus, non recens & ob Neſtorium fuiſſe Antiochenorum Antiſtitum diſſidium aduerſus Cyrillum, vel alios prædeceſſores, ſed planè vetus, ob eam quidem cauſam, quod Alexandrinus Epiſcopus primus poſt Romanum in Eccleſia Catholica Antiſtes, iura ſibi vendicabat totius Orientis Eccleſiarum, refragantibus Antiochenis Epiſcopis, qui illi ſubijci indigno ferebant animo. His igitur iactis ante & coaleſcentibus in dies diſcordiæ ſeminibus, factum vt odio impellente, concitus nimis Ioannes cum ſuis ferretur aduerſus Cyrillum, & qui cum illo erant, Epiſcopos. Sed his patefactis, iam cœptam hiſtoriam proſequamur.

LXXI.
IOANNIS ADVENTVS CVM TYRANNIDE.

Die quinto à Neſtorij damnatione (vt Euagrius c auctor eſt) Ioannes Epiſcopus Antiochenus vna cum ſuis Epheſum venit, nempè vigeſimaſeptima menſis Iunij, teſtantur id quidem ipſa Acta Epheſina d, & Cyrillus in Apologetico e: ex quibus planè erroris arguĩtur, qui poſt biduum vel triduum aduenisse Ioannem affirmant f. Quid autem Ioannes ipſe egerit, ſimulac ingreſſus eſt Epheſum, epiſtola Synodalis ad Cœleſtinum Papam miſſa declarat his verbis g: *Sperabamus futurum, vt religioſiſſimus Ioannes Antiochenus diligentiam ac pietatem Synodi laudaret: & forſan etiam quereretur, quod tardius depoſitionem Neſtorii aggreſſi eſſemus. Verum enimuero omnino contrarium, contraq; quam ſperabamus, degenerauit: inuentus eſt enim inimicus, & maximus cum ſanctæ Synodi, tum rectæ Eccleſiarum fidei hoſtis, ſicut res ipſæ declararunt. Nam ſimulatq; Epheſum ingreſſus eſt, antequam puluerem ex itinere contractum abluiſſet, nondum depoſito pallio, collectis quibuſdam, qui vna cum Neſtorio defecerunt, & blaſphema contra ſuum ipſorum caput loquuntur, & gloriæ Chriſti tantum non illudunt, quos ſibi ipſi veluti collegium circiter triginta hominum, nomen Epiſcopatum habentium collegit, quorum alii extorres vagantur, nec Eccleſias habent, alii ſæpenumero grauibus de cauſis à Metropolitanis ſuis ſunt depoſiti (ſunt autem cum illis etiam Pelagiani & Cæleſtiani, & ex illis quidam, qui è Theſſalia ſunt eiecti) his inquam, collectis, rem auſus eſt impiam, qualem nemo ante illum vnquam auſus eſt.* quales autem hi eſſent, Synodica Orthodoxorum ad Imperatorẽ miſſa declarat h, & Cyrillus inſinuat in Apologetico. Verum hæc poſteà.

c Euag. lib. 1. c. 5.

d Act. Ephes. edit. Pal. to. 4. c. 1.

e Cyr. Apol. tom. 4.

f Liber dict. Breuiar. c. 6. Niceph. l. 14. c. 37.

g Extat apud Cyr. epiſt. 12.

h Apud Cyr. ep. Synod. 4.

LXXII.

Quid vero idem Ioannes ipſa prima die per Irenæum Comitem admiſerit aduerſus Dei Epiſcopos, qui à ſancta Synodo miſſi fuerant, vt ei in via occurrerent, literæ Memnonis Epheſini Epiſcopi ad clerum Conſtantinopolitanum docent his verbis i: *Agnoſcens autem S. Concilium proximè futurum eius aduentum, honorans & debitum ſacerdotale implens, miſit quoſdam Deo amantiſſimorum Epiſcoporum etiam cum reuerendiſſimis clericis in occurſum, vt hæc faciens, & debitum honorum adimplens: qui item manifeſtarent, quod deberet à Neſtorii colloquio abſtinere, eo quod à ſancto Concilio damnatus eſſet ob impietatem, quam fuerat meditatus. Ipſe vero Ioannes non permiſit, ſequentibus cum militibus, in itinere ſe videri. Illi nihilominus ſecuti ſunt, & domum vbi manſit occurrerunt: & plurimas obſeruantes horas, & non permiſſi cum eo habere colloquium, manſerunt nihilominus iniurias patientes. Poſt multas autem horas, cum hoc ei viſum fuiſſet, euocauit Dei cultores Epiſcopos & clericos, introducens eos per milites. Cumq; illi quæ à ſancto Concilio mandabantur, manifeſta feciſſent: præmiſit magnificentiſſimum Irenæum, & qui cum eo erant, Epiſcopos & clericos, importabiles inferre plagas noſtris comminiſtris & clericis, vt etiam in diſcrimen vitæ venirent. His igitur geſtis venientes ad ſacrum Concilium qui miſſi fuerant Dei cultores Epiſcopi, & plagas oſtendentes, & quæ fuerant acta narrantes ſub Geſtis monumentorum, ſacroſancto Euangelio propoſito, ad indignationem mouerunt ſanctum Concilium, cum eum caſtigantes excommunicatum pronunciarunt: quæ quidem excommunicatio manifeſta facta eſt.* hæc ibi: quibus pariter declaratur, tertiam hanc eſſe habitam à Catholicis Actionem, ex qua miſſi ſunt Epiſcopi ad Ioãnem: à quo male habiti, ad Patrum conſeſſum, à quo legati fuerant, redierunt.

i Act. concil. Eph. edit. Pal. to. 4. c. 5.

EPISCOPI VERBERATI IVSSV IOANNIS.

TERTIA ACTIO.

LXXIII.
CONCILIABVLVM NESTORII ET IOANNIS FVLCIT.

Talis namque præcedere debuit apparatus ad cõciliabulum, cui ſatanas præſideret, quod collectum eſt per Neſtorium & Ioannem excommunicatos Epiſcopos, cuncta Candidiano Comite procurante: cui adfuerunt Pelagiani & alii ob ſcelera è throno ante eiecti Epiſcopi: locus etiam illi congruus, non ædes ſacra, ſed diuerſorium

fuit

fuit: non quidem in ſacris ædibus, ſed in caupona ea tractanda erant, in qua luſores, meretrices, ganeones, & reliqui nebulones ſuos ſoliti ſunt habere & frequentare congreſſus. Conuenere ibi die ipſa, qua aduenit Ioannes, vigeſimaſeptima menſis Iunij, nempe die quinta à damnatione Neſtorij. In ipſo igitur Ioannis diuerſorio collectis ipſis, ſimul Candidianus de his, quæ hactenus Epheſi geſta eſſent, vt ſibi viſum eſt, prælocutus, recitauit litteras Imperatoris: in quarum veluti ſacra lectione aſſurrexerunt omnes Epiſcopi, illi turpiter adulantes contra Eccleſiæ morem, cum tantus honor deberetur dumtaxat diuinæ Scripturæ lectioni. Proſecutuſque de rebus in Synodo geſtis narrationem, nonnulla mendacia eidem ſimul intexuit. Tunc Ioannes ſuas querelas aduerſus Synodum protulit, quod ab ea minime expectatus eſſet. His ita præmiſſis, perinde ac ſi Neſtorius Catholicus eſſet, & eius doctrina in omnibus Orthodoxa, de eo ne verbum quidem factum eſt, ſed accuſationes propoſitæ ſunt aduerſus Memnonem Epiſcopum Epheſinum, & Cyrillum Alexandrinum.

LXXIV. CALVMNIÆ NESTORIANORVM IN PATRES CONCILII EPHESINI.

Sed quænam erant iſtæ? Aduerſus Memnonem quidem quod omnes Eccleſias Neſtorio clauſiſſet, atque eius clericis minas intentaſſet. In Cyrillum vero, quod ſcriptis ſuis ad Neſtorium Conſtantinopolim miſſis hæreſes admiſcuiſſet. Demum omnes Epiſcopos, qui legitimæ Synodo interfuerant, turpiſſimè infamarunt, iactantes nimirum illorum alios eſſe Arianos, Eunomianos alios, necnon Apollinaris errore conſperſos. Cæterum in Cyrillum tantummodo atque Memnonem lata confeſtim ab eis depoſitionis ſententia eſt, amboque vt hęretici condemnati ſunt, atque ſede depoſiti; Cyrillus quidem, quod hęreticam doctrinam ſuis ſcriptis manifeſtaſſet, Memnon vero, quod Cyrilli capitula promulgaſſet, multaque contra canones peregiſſet: reliquos autem Epiſcopos excommunicationi ſubiectos eſſe voluerunt, quouſque Cyrilli capitula condemnarent. Ita quidem iſti, nullo à canonibus præſcripto iuris ordine ſeruato, vel ſpecie tenus, nec illis, quos damnarunt citatis ſaltem, tantam ſententiam protulerunt, more ſchiſmaticorum & hæreticorum ſacros canones ſubuertentium.

LXXV. a Act. Epheſ. in Pal. to. 1. cap. 1. SENTENTIA A NESTORIANIS LATA IN EPISCOPOS ORTHODOXOS.

At deſcribamus hic ipſam ab eis latam ſententiam, quam ſic prelocutus Ioannes Antiochenus inſtar fulminis furibundus intorſit a: *Ego quidem optarem, neminem ex iis vnquam, qui ad ſacerdotium à Deo adſciti ſunt, extra Eccleſiaſtici corporis communionem eiici. Sed quia vſu interdum venit, vt membra quædam immedicabili morbo corripiantur, ob totius corporis incolumitatem quædam nonnunquam reſectiones adhibeantur, neceſſe eſt. Cum itaque Cyrillus & Memnon inſignis illius iniquitatis, quæ accidit, auctores extiterint, & vt Eccleſiaſticæ ſanctiones, piaque pientiſſimorum Auguſtorum decreta peſſumdarentur, occaſionem præbuerint, & prædictorum capitulorum promulgatione, ſe hæreticos eſſe, pleniſſimè ſignificarint: æquum eſt, vt ipſi quidem exauctorationis ſententia plectantur, reliqui vero, qui in ipſorum errorem abducti ſunt, excommunicationis vinculo tantiſper innodentur, donec proprio tandem delicto agnito, hæretica Cyrilli capita anathematizent, & in fide à ſanctis Patribus Nicææ quondam congregatis edita planè acquieſcant: ita vt nihil prorſus extraneum aut peregrinum addi ſinant, & iuxta piiſſimorum noſtrorum Imperatorum litteras cœtui noſtro ſe adiungant, & controuerſarum tandem quæſtionum examinatione fraternè ſuſcepta, piam fidem vna nobiſcum confirment.* hactenus ſententia Ioannis atq; aliorum Neſtorianorum calumniantium Cyrilli capitula, quæ ſuperius recenſuimus.

LXXVI. b Act. Epheſ. in Pal. to. 1. c. 2. LIBELLVS DAMNATIONIS A NESTORIANIS SCRIPTVS.

Hac ab eis lata ſententia, ſcriptus ab eiſdem eſt ad ipſam ſanctam œcumenicam Synodum damnationis libellus, qui ſic ſe habet b:

Optaſſemus quidem, iuxta ſanctiſſimorum Patrum canones, piiſſimorumque ac CHRISTI *amantium Regum noſtrorum litteras, Synodum pacatè celebrari potuiſſe. Quoniam vero vos hæretico ſenſu menteque vſi, non parua temeritate tumultuationeque priuatim inter vos conſeſſum celebraſtis (tametſi ſecundum terminum a religioſiſſimis Principibus noſtris præfinitum præſoribus iam ageremus) omnique turbarum genere ciuitatem & ſanctam hanc Synodum impleſtis, ne videlicet in capita, quæ cum Apollinarii, Eunomii, atque Arii improbitate & peruerſitate conſpirant, inquireretur: neque tandem Epiſcoporum vndecumque piiſſimorum Imperatorum noſtrorum opera conuocatorum aduentum expectaſtis, cum tamen magnificentiſſimus Comes Candidianus & ſcripto & dicto, ne quicquam iſtiuſcemodi adoriremini, ſed communem omnium Epiſcoporum conſeſſum expectaretis, ſeueriſſimè vobis interminaretur: Ideo tu Cyrille Alexandrine: & tu Memnon huiuſce ciuitatis Epiſcope, ſcitote vos exauctoratos, omnique Epiſcopali honore exutos, & ab omni præterea Eccleſiaſtico miniſterio & functione penitus eſſe amotos: quippe qui ſoli, vt ſanctorum Patrum canones conculcarentur, omniaque confuſione & turbis miſcerentur, auctores & duces extiteritis. At vos reliqui omnes, qui ſeditioſè & iniquè contra Eccleſiaſticas ſanctiones, regiaque decreta Actis conſenſiſtis, tantiſper anathemati ſubiacete, donec agnita culpa veſtra reſipiſcatis, fidemq; à ſanctis Patribus in Nicæa ciuitate congregatis expoſitam integrè ſuſcipiatis, nihil illi externum ac peregrinum attexentes: capita præterea hæretica à Cyrillo Alexandrino expoſita, vt quæ Euangelicæ & Apoſtolicæ doctrinæ apertè repugnent, anathematizetis, & litteris denique piiſſimorum Chriſtique amantium Regum noſtrorum, qui fidei quæſtionem quietè agitari, accurateque diſcuti præcipiunt, per omnia pareatis.* hactenus libellus damnationis: quibus omnibus quadragintatres Epiſcopi ſubſcripſerunt, inter quos adnumeratur Theodoretus Epiſcopus Cyri, & Paulus Emeſenus. Obſeruatione quidem digna res eſt, quot quantiſque ſe inuoluant indumentis hæretici, vt videantur eſſe Catholici: in ore canones, in verbis fides, eademque Orthodoxa Nicæna, in factis zelus æſtuans, & prætenſa defenſio pietatis: ſed *venenum aſpidum ſub labiis eorum*, & cum *melliti ſint ſermones eorum ſuper oleum, ipſi ſunt iacula.* Nam aſpice nouam fraudem.

Cum enim ad Synodum œcumenicam hæc appareant eſſe conſcripta, ad eam tamen nequaquam miſſa fuerunt, ſed clanculo rem agentes, iſtæc cum litteris ad Imperatorem & ad clerum Conſtantinopolitanum miſerunt: extant ipſæ litteræ. Sicque factum eſt, vt in remotioribus ciuitatibus ex eorum litteris Synodus œcumenica magnoperè infamaretur, cum ipſi Epiſcopi qui erant Epheſi in Synodo congregati, nihil penitus horum ſcirent: hæc enim ſe ignoraſſe, teſtati ſunt Cyrillus ac Memnon, quorum cauſa potiſſimum agebatur, in libello diu poſteà oblato Synodo. Tandem vero poſt longum temporis ſpatium ijdem Neſtoriani ipſam damnationis ſententiam Epheſi publicè affixerunt, vt ſuo loco dicturi ſumus.

LXXVII. NOVA FRAVS NESTORIANORVM.

Nec his contentus fuit cœtus ille ſatanicus: nam qui in gratiam Neſtorij non ſunt veriti adeo impudenter non Cyrillum tantum & Memnonem, ſed vniuerſum ſacroſanctum damnare Concilium addentes præuaricationem in gratiam Pelagianorum, qui aderant, Epiſcoporum, reſtituunt confirmantque Pelagianam hæreſim ſæpius antè damnatam, illud impiè ſtatuentes, Adæ animam minimè per peccatum mortuam eſſe, priuatamque vitæ gratia, neque peccatum originale eſſe propagatum in poſteros. Hæc quidem ſapientiſſimi iſti ſancito canone decreuere. Sed accidit ſiue dolo malo, ſiue librariorum incuria, vt hæc ipſa Acta pſeudoſynodi Epheſinæ admixta fuerint cum legitima Synodo œcumenica ibidem celebrata, & in quibuſdam codicibus inter Catholicas Synodi ſanctiones ſpurium huiuſmodi lateret decretum: vt planè pro monſtro habendum fuerit, vt Synodus Epheſina, quam conſtat (vt dicetur) damnaſſe Pelagianos, haberet nihilominus conſtitutionem, qua hæreſis Pelagiana confirmaretur.

LXXVIII. NESTORIANI RESTITVVNT PELAGIANAM HÆRESIM.

Senſit quidem & detexit atque damnauit eiuſmodi impoſturam ſanctus Gregorius Papa, collationeque facta cum antiquo codice Romanæ Eccleſiæ, in quo nihil tale potuit reperiri, ex eo alios codices deprauatos eſſe redarguit. Extant hac de re eiuſdem Romani Pontificis litteræ ad Eulogium c Epiſcopum Alexandrinum, ad Anaſtaſium d Epiſcopum Antiochenum, & ad Narſetem e Comitem. Sic igitur Neſtoriani furore perciti, nulla habita conſideratione non dico Epheſini Concilij nuper habiti, ſed

LXXIX. c Greg. li. 6. epi. 31. d Greg. l. 7. epiſt. 47. e Greg. l. 5. ep. 14.

necaliorum tot in Africa, Romæ, Conſtantinopoli, & in Palæſtina habitorum Conciliorum in condemnationem Pelagianæ hæreſis, ad defenſionem ſui erroris adiunxerunt ſibi collegas impietatis Pelagianos Epiſcopos: licet ipſorum aliqui paulo poſt ſanioris mentis effecti, deficientes à ſceleratorum militia, ad Catholicæ Eccleſiæ caſtra ſe receperint, vt teſtatur Synodica per Palladium ad Theodoſium miſſa *a*. Hinc videas, quod cum numerentur in hoc ipſorum primo conuentu Neſtoriani Epiſcopi quadragintatres, poſtea recenſeri triginta *b* tantum & octo, indeque triginta vnum *c*. Hic finis Concilii malignantium, ſynagogæ conſpirantium in Chriſtum & Eccleſiam eius, ex quo malorum omnium fluxere principia.

a Act. Eph. edit. Pel. to. 4. c. 10.
b Act. Eph. edi. Pel. to. 4. cap. 7.
c ibid. c. 10.

LXXX. LEGATORVM ADVENTVS.

Poſt hæc autem accidit, vt duodecim diebus elapſis, nimirum decima Iulij, legati à Cæleſtino Pontifice miſſi appellerent Epheſum: qui licet antea expectati, ſed varietate temporum eorum nauigatione præpedita, tardius appulerunt: cum tamen ſatis Synodo viſum eſt, rem aggredi, quod loco ipſorum Cyrillus adeſſet, qui ex Cæleſtini Papæ decreto vicem gerebat Romani Pontificis. Eadem autem die, qua venerant, in Synodum introducti, à Patribus digne (vt par erat) excepti ſunt Arcadius & Proiectus Epiſcopi, atque Philippus S.R. E. presbyter, Apoſtolicæ ſedis legati: qui litteras obtulerunt legendas à Cæleſtino Papa ad Synodum datas: quæ (vt ſcriptæ erant) Latino ſunt recitatæ ſermone ob dignitatem Apoſtolicæ ſedis Latinè ſcribentis: inde eædem Græcæ redditæ, iterum lectæ ſunt, atque omnium ſententia Catolicæ prædicatæ, & acclamationibus fauſtis acceptæ. Poſt hæc vero Firmus Epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ de his, quæ hactenus acta eſſent in Synodo, quomodo videlicet ex præſcripto litterarum Cæleſtini Papæ ad Cyrillum & ad Neſtorium & alios, eumdem Neſtorium hæreticum & contumacem omnium ſententia condemnaſſent, eoſdem legatos reddidit certiores. Excuſauerunt autem iidem legati tarditatem ſuam & moram ex maris tempeſtate productam: petieruntque ſibi legi, quæ ab ipſis hactenus decreta fuiſſent, ſic in Synodo loquente Philippo legato *d*.

QVARTA ACTIO CONCILII EPHESINI.

d Act. Eph. ed. Pel. to. 2. cap. 15.

LXXXI.

Gratias agimus ſanctæ venerandæque huic Synodo, quod litteris Cæleſtini ſanctiſſimi beatiſſimique Papæ vobis recitatis, ſancta Eccleſiæ membra, ſanctis veſtris vocibus, piiſque præconiis, ſancto veſtro capiti vos exhibueritis: non enim ignara eſt veſtra beatitudo, totius fidei, cæterorumque Apoſtolorum caput beatum Petrum Apoſtolum extitiſſe. Proinde cum noſtra paruitas multis magniſque tempeſtatibus iactata & impedita aliquando ſerius acceſſerit: rogamus vt ea nobis pateſieri mandetis, quæ ante aduentum noſtrum in ſacra hac Synodo acta ſunt, quo iuxta ſanctiſſimi Papæ noſtri, præſentiſq; huius cœtus, ſententiam, & nos quoque illa noſtro ſuffragio confirmemus, noſtroq; calculo approbemus. ita ipſe. Poſt hæc prælocutus eſt Theodorus Ancyræ Epiſcopus nonnulla in laudem Cæleſtini Pontificis, indeque ſubſecuta Actorum lectio. & Neſtorij iterata damnatio. hæc ex Actis Epheſini Concilij. Abſolutaq; eiuſdem Synodi œcumenicæ quarta ſeſſio. Vidiſti, lector, & conſideraſti, puto, in plena Synodo profeſſum Philippum Apoſtolicæ ſedis legatum, eſſe Catholicæ Eccleſiæ caput Romanum Antiſtitem, reliquos vero omnes Epiſcopos ſub hoc capite membra: quod quidem eſt ſuſceptum elogium abſque inuidia, & fauſtis poſtea præconiis acclamatum. Sed quæ die ſequenti acta ſint, dicere proſequamur.

COGNITIS ACTIS NESTORIVS ITERVM DAMNATVR.

LXXXII. QVINTA ACTIO EPHES. CONCILII.

Vndecima Iulij in ſolitum conſeſſum, ad Dei genitricis Mariæ Eccleſiam Catholici omnes Epiſcopi conuenere: vbi poſt Iuuenalis Epiſcopi Hieroſolymorum prælocutionem, ad ea, quæ heſterna die acta eſſent in Synodo, legati Apoſtolicæ ſedis in damnationem Neſtorii ſuum calculum adiecere: quorum primo loco Philippus presbyter ſententiam ſuam dixit his verbis *e*: *Nulli dubium eſt, immo ſæculis omnibus notum eſt: ſanctum beatiſſimumq; Petrum Apoſtolorum principem & caput, fideique columnam, Eccleſiæ Catholicæ fundamentum, à Domino Ieſu Chriſto Saluatore noſtro, humanique generis Redemptore cæleſtis regni claues accepiſſe, ſoluendique atq; ligandi poteſtatem, quam acceperat, viſum fuiſſe, nec-non per ſucceſſores ſuos hucuſque ſemper viuere: cauſaſque decernere, ſemperque victurum eſſe. Huius itaque ordinatus ſucceſſor & Vicarius ſanctus beatiſſimuſque Papa & Epiſcopus noſter Cæleſtinus nos ſuos pro ſe quaſi Vicarios ad hanc ſanctam Synodum miſit, &c.* Intelligis ne, quem ſibi locum in Eccleſia Catholica iure vendicare ſemper conſueuerint Petri ſucceſſores Romani Pontifices? & in quam frequenti auditorio, quamque celebri totius plane Catholici orbis theatro, cunctis ſpectantibus & audientibus, ſit tantæ rei veritas prædicata? quam non dico Catholici omnes, qui aderant, ſumma conſenſione pronis auribus acceperunt: ſed eadem ipſa præclarioribus quoque præconiis confeſſus eſt, qui cæteris eruditior in caſtris aduerſariis modo ſub Ioanne militabat Theodoretus, cum poſtea ab his expediens ſe nexibus priuatorum affectuum, liberiori voce ſæpius ſuis epiſtolis (vt dicemus) tantam profeſſus eſt veritatem. Sed cœptam iam hiſtoriam proſequamur.

e Act. Ephe. edit. Pel. to. 2. c. 16.

DE PRIMATV APOSTOLICÆ SEDIS.

LXXXIII. EPISTOLA SYNODALE MISSA CONSTANTINOP.

Poſt Philippum legatum duo reliqui in eamdem ſententiam pedibus abiere, & in damnationem Neſtorij dictis ac pronunciatis ſententiis ſubſcripſere, primoque loco Philippus presbyter S. R. E. legatus ſubſcripſit antè duos reliquos legatos Epiſcopos: quibus intelligas, quod etſi præſtare dignitate certum ſit Epiſcopos presbyteris, eos tamen, qui proxima connexione capitis Cardinales presbyteri nominantur, aliquid habuiſſe, quo interdum præferrentur Epiſcopis. Actis igitur iam contra Neſtorium à Synodo œcumenica, legatorum ſubſcriptione munitis, ſcripta eſt epiſtola Synodalis ad Theodoſium Imperatorem de confirmata damnatione Neſtorii per legatos Apoſtolicam vicem agentes, non ſolum Cæleſtini Romani Pontificis, ſed totius orbis Occidentalis Epiſcoporum, eſt epiſtolæ principium *f*: *Veſtram Chriſtianiſſimi Reges, erga pietatem curam & ſtudium vniuerſorum Deus apprimè gratam acceptamque habet: &c.* Dedit etiam Synodus aliam præterea epiſtolam ad clerum Conſtantinopolitanum eodem quoque argumento conſcriptam, & legatorum etiam ſubſcriptione munitam, quæ ſic incipit *g*: *Huc deuenimus, vt rem apprimè luctuoſam vobis indicare cogamur, &c.* Sed cum videas neutris in harum Synodalium epiſtolarum vllam penitus mentionem haberi de rebus geſtis per aduerſariorum conciliabulum, damnatiſque ab eis Cyrillo cum Memnone & vniuerſa Synodo, de quibus in primis expoſtulandum plurimum fuiſſet, euidens eſt argumentum (quod diximus) omnia ab eis clanculum ſub ſilentio actitata.

f Act. Eph. edi. Pel. to. 2. c. 20.

g Act. Eph. edit. Pel. to. 2. c. 14.

LXXXIV. VERSVTIÆ NESTORIANORVM ET CALVMNIÆ IN CYRILLVM.

Sed quem non mouerunt illi lapidem, quam ve artem & dolum intentatum prætermiſere, quibus Cyrillum, quem præ cæteris odio proſequerentur, aliqua aſpergere poſſent infamia & ſugillare calumnia? Qui enim viderant ſic in Orientem obſtruxiſſe aditus omnes, ne quid litterarum ad Imperatorem perferri poſſet: cum ſciſſent de damnatione Neſtorij ſcriptas fuiſſe litteras Alexandriam à Cyrillo, occurrentes his in Ægyptum dedere litteras, quibus ſignificarent Cyrillum eodem animo, quo Theophilus inſecutus eſt Ioannem Chryſoſtomum, commotum contra Neſtorium, eumdem abſque perendina dilatione excommunicaſſe: quæ quidem res commouit animos etiam ſanctiſſimorum virorum, & inter alios Theodori Peluſiotæ, qui ad Cyrillum in hæc verba ſcripſit epiſtolam *h*:

h Iſidor. Peluſ. lib. 1. ep. 310.

LXXXV. ISIDORVS PELVSIOTA CYRILLVM ADMONET.

Præpoſterus fauor haud acute cernit: odium autem nihil omnino cernit. Quapropter ſi ab vtraque labe purus atque immunis eſſe ſtudes, noli violentas ſententias ferre, verum illata crimina iuſto & integro iudicio committe. Quandoquidem Deus etiam, qui omnia ſcit antequam oriantur, pro ſua humanitate deſcendere ac Sodomorum clamorem perſpicere voluit, hinc videlicet nos ad res accuratè perſcrutandas ac proferendas erudiens. Multi enim ex iis, qui Epheſi coacti ſunt, te traducunt, vt tuas inimicitias perſequentem & vlciſcentem, & non ea, quæ Ieſu Chriſti ſunt, orthodoxè quærentem: Theophili (inquiunt) ex forore nepos eſt illiuſque mentem & ſententiam imitatur: Vt enim ille perſpicuè aduerſus diuinitus afflatum ac Deo carum virum Ioannem (Chryſoſtomum ſcilicet) *furorem effudit, ſic etiam iſte gloriari ac ſe iactare expetit, etiamſi latum ſit inter eos, qui accuſantur, diſcrimen.* hactenus Iſidorus.

qui

qui & aliam eiuſdem fermè argumenti ad eumdem dedit epiſtolam, quæ ſic incipit a : *Terrorem mihi diuinæ Scripturæ exempla inferunt, &c.* Quod inſuper ijdem calumniarentur hæretici, Cyrillum affirmantem vnam tantum in Chriſto eſſe perſonam, eumdem aſſerere vnam in Chriſto naturam idem Iſidorus ſcripſit ad ipſum epiſtolam b, qua ſignificauit ex plurimis S. Athanaſij ſententiis liquido apparere, ex duabus Chriſtum conſtare naturis. Cæterum veritatem tandem edoctus, ipſe Cyrillum, vt perſtet in ſententia immobilis, adhortatus eſt, aliamque poſtea ad eum ſcripſit epiſtolam c.

a Iſidor. l. 1. epiſt. 370.
b Iſidor. l. 1. epiſt. 323.
c Iſidor. l. 1. epiſt. 324.

LXXXVI. VICTOR MONACHVS CALVMNIIS PRESSVS VINDICAVIT FIDEM ET INNOCENTIAM.

Quid inſuper Neſtoriani? De Victore quodam ſanctiſſimo monacho in vulgus ſparſere, quod hoſtis Cyrilli eſſet, & ea ipſa ſaperet, quæ Neſtorius impiè prædicaret: ſed accidit, vt idem Epheſum ſe conferret & veritatem vix tandem omnibus patefaceret. Porro rem geſtam ſcitu dignam ipſe Cyrillus in Apologia ad Theodoſium Imperatorem ita deſcribit d : *Expertus eſt mecum infrenatæ linguæ iacula dilectus quoque ſolitarius Victor. Prædicarant enim de ipſo quidam ex his ſorte, qui mentiri conſueuerunt, quod & ipſe abſurda quædam ſit contra me nugatus. Ita vt cum Epheſum ad me veniſſet, vehementer illum nonnulli ex ſancta Synodo accuſarint. immo vniuerſi, vnum eſſe ex impiorum numero, vociferantes, auerſati ſint, conſlanterque parricidam & homicidam, & ſi quæ alia ſunt huiuſmodi, nominarint. Et cum hoc ſenex intellexiſſet, multis admodum ipſum ſancti Epiſcopis circumſtantibus, ſublatis in cælum manibus, præter morem, per ſacroſanctum baptiſma & veneranda* CHRISTI *myſteria, nullius harum ſcelerum ſe conſcium eſſe iurauit : atque ita vix tandem offenſorum animos ego & ipſe pacare potuimus.* hæc Cyrillus. Cognoſcis iam ſatis, puto, lector, per quos mendaciorum & verſutiarum anfractus ſerpere ſoleat infelix impietas, ipſam vero veritatem, etſi mille hoſtium cuneis circumualletur, erectam ſui fiducia recta progredi, & cælum magna ſemper alacritate conſpicere. Sed Synodalia proſequamur Acta.

d Cyr. Apol. tom. 4.

LXXXVII. SEXTA ACTIO CONCILII EPHESINI.

Elapſis ab hac vltima ſeſſione diebus quinque, cum hoc interſtitio temporis Catholicis innotuiſſent Epiſcopis, quæ Neſtoriani impudenter egiſſent aduerſus Cyrillum, Memnonem, & omnes reliquos œcumenicæ Synodi Antiſtites: conſulturi, quid in re tanta agendum foret, decimaſexta menſis Iulij in eamdem Dei genitricis baſilicam conuenere. Vbi primum oblatus eſt querelarum libellus à Cyrillo Epiſcopo Alexandrino & Memnone Epheſino aduerſus Ioannem, quod licet ſua culpa ſero, longeque poſt præſcriptum tempus aduenisſet, ſibi tamen Iudicis officium vendicaſſet, ſpretiſque Patribus Synodi, Neſtorio communicaſſet, clandeſtinamque Synodum ex improbis & eiectis Epiſcopis collegiſſet, auſuſque eſſet, nulla ſeruata iudicij ratione, abſque admonitione vel citatione præmiſſa, in ipſos ſententiam ferre atque gradu deponere. Recitato igitur, auditoque à Concilio vniuerſo, libello, interlocutus magnus ille Acacius Melitenus Epiſcopus, nullius eſſe penitus iuris aſſeruit, quæ à communicantibus cum Neſtorio contra Patres œcumenicæ Synodi omnibus legibus repugnantibus, acta eſſent: tamen adhuc benignitati Synodi dari locum petiit, vt Ioannes auctor omnium audiretur, eumq; iudiciali ordine ob eam cauſam eſſe citandum.

LXXXVIII. IOANNES SECVNDO CITATVS CONTVMAX RESISTIT.

Miſſi ſunt igitur tres Epiſcopi, Petrus, Paulus, & Archelaus, qui nomine Synodi conuenirent ipſum Ioannem Antiochenum Epiſcopum. ſed à militibus vetiti ſunt ad eum accedere, vixque intra ædium admiſſi veſtibulum: dimiſſi vero cum minis, iurgiis, atque blaſphemiis in fidem Catholicam, ad ſanctam Synodum rediere. Sed decreto Synodi per tres alios Epiſcopos iuſſo ſecundo citari, occurrentibus eiſdem militibus euaginatis gladiis, vix tandem eiuſmodi à Ioanne per milites elicuere reſponſum : *Epiſcopus Ioannes ait: Nos homines per nos gradu motos & excommunicationis vinculis innodatos reſponſo non dignamur.* His & aliis relatis per miſſos ad Ioannem Epiſcopos, etſi ſatis ſuperque ea videri potuerant ad hominis proteruiam declarandam; tamen adhuc tertio eſſe citandum, ſancta Synodus ſtatuit. Sicque his rebus geſtis finem accepit eius diei Actio : cum Iuuenalis Hieroſolymitanus Epiſcopus inter alia in Ioannem Antiochenum, incuſans eius refractarium animum, dixit, ob legatos ſaltem Apoſtolicæ ſedis Roma miſſos eum parere debuiſſe. *Cum præſertim* (inquit) *Apoſtolica ordinatione & antiqua traditione in conſuetudinem abierit, vt Antiochena ſedes perpetuo à Romana dirigeretur, iudicareturque.*

LXXXIX. IOANNES PVBLICIS SCRIPTIS DECLARAT CYRILLVM APOLLINARISTAM.

Poſtquam autem eiuſmodi contumelioſum reſponſum Epiſcopis illis miſſis Ioannes dediſſet, iamque palam detexiſſet, à ſe Cyrillum cum vniuerſa Synodo excommunicatum : adiiciens crimen crimini, confeſtim chartas publice iuſſit affigi, quibus declararetur Cyrillus Epiſcopus Alexandrinus eſſe ſectæ Apollinaris hæreticus, cōtinebat eadem ſcheda omnia de Cyrilli hæreſi iam nunciata eſſe Imperatori. Quibus Cyrillus acceptis, ad ſequentis diei Synodum retulit.

XC. SEPTIMA ACTIO CONCILII EPHESINI.

Decimaſeptima igitur die Iulii in eadem Deiparæ eccleſia collectis in vnum Epiſcopis, Cyrillus de affixa publice charta queſtus, petiit moneri debere Ioannem de eadem affixa charta & irrogata contumelia rationem reddere, oſtendenſque quam longiſſime abeſſe, vt aliquando Apollinarem vel aliquem hæreticorum ſectatus fuerit, in eumdem Apollinarem & alios omnes hæreſiarchas intulit anathema. His acceptis, placuit ſanctæ Synodo, Ioannem tertio per tres Epiſcopos citari, delectique ſunt ad opus Daniel Epiſcopus Coloniæ in Armenia ciuitatis, Commodus Tripolis Lydiæ, & Timotheus Thermæ ciuitatis Helleſponti Epiſcopus. Accidit autem, vt cum hi ad Ioannis habitationem ſe contuliſſent, & à clericis Ioannis malè excepti eſſent, à militibus, qui aderant, commiſerationis cauſa fuerint ex eorum manibus liberati, cognoſcebant enim illi Commodum Epiſcopum, in cuius ciuitate aliquando verſati eſſent. Demum archidiaconus Ioannis chartam dedit ad Synodum deferendam, quam Epiſcopi accipere noluerunt, quod non ipſorum id muneris eſſet. Adiecit poſtea archidiaconus Ioannis nomine eiuſmodi verba : *Neque vos ad nos mittatis, neque nos in poſterum quicquam ad vos mittemus : ſiquidem poſtquam decreta noſtra ſemel ad Imperatorem detulimus, quid opus ſit facto, vt ipſe ad nos perſcribat, expectabimus.* hæc ille. Cum vero cuncta, quæ accidiſſent, miſſi Epiſcopi reuertentes Synodo expoſuiſſent, quid decreuerint Patres dicturi ſumus, vbi primum, quid contineret charta illi, quam archidiaconus deferendam Synodo obtulerat Epiſcopis, dixerimus. innotuit illa poſtea, quæ ſic ſe habet f;

f Act. Epheſ. edit. Pelt. to. 3. c. 3.

Epiſcopis à nobis excommunicatis ſancta Synodus hæc ſignificat & ſuadet.

CXI. EPISTOL. PSEVDOSYNODI AD SYNODVM OECVMENICAM

Graue re vera eſt, peccare, Deumque & Dominum ad iracundiam prouocare : ſed longe grauius eſt & periculoſius, peccata pœnitentia non diluere. In hoc autem malum vos eo ipſo manifeſte incidiſtis, quod iniquis ſeditioſiſque Cyrilli Alexandrini & Memnonis Epheſini ſtudiis & machinationibus animo pertinaci adſtipulari hactenus non deſinitis. Quare & hac quoque de cauſa excommunicationem perpeſſi eſtis, nec iniuria. Nam cum amicitiæ oſtium per noſtram ſententiam pateſactum vobis cerneretis : nihili & id duxiſtis, neque vt ab excommunicationis vinculo abſolueremini, quicquam penſi habuiſtis: immo vero hominum hæreſi contaminatorum, ſanctorumque Patrum canones & Imperatorum decretum fœde calcantium, & ſexcenta alia per iniquitatem perpetrantium (propter quæ etiam gradu moti, omnique Epiſcopali dignitate exuti ſunt) neceſſitudine & conſuetudine vſque hodie libere vtimini. Scitote proinde, niſi mature quod æquum eſt prouideritis, & a noxio illo commercio vos ſemoueritis, fidemque ſanctorum Patrum Nicenorum ſincerè complexi fueritis, & noſtro tandem conſenſui iuxta religioſiſſimorum Regum noſtrorum præſcriptum placide citra vllam omnino contentionem aut turbam vos adiunxeritis, fore, vt veſtram ſtultitiam iuſtius, quam noſtram ſententiam accuſaturi ſitis. hactenus Ioannis delirium.

XCII. SCHISMATICI EXCOMMVNICATI.

Cum autem ſancta œcumenica Catholicorum Synodus relatione Epiſcoporum de Ioanne audiſſet, quam procul abeſſet, vt ſpes aliqua eſſe poſſet Synodo illum citatum adſore, qui obſtinatus perſiſteret, iudicemque omnium

tanquam phreneſi correptus ageret: haud diutius diſſimulandum rata, in ipſum & qui cum eo erant, Epiſcopos anathematis ſententiam tulit, niſi quã primum ab eo receſſerint, nomina autem ſingulorũ expreſſit, inter quos Theodoretus reperitur, qui vt armiger Ioanni inhæreſcebat: erant omnes numero triginta ſex. Inſuper cuncta ab eis acta contra Cyrillum & Memnonem eadem œcumenica Synodus prorſus irrita eſſe duxit: ſcripſitque de his Synodalem ad Theodoſium Imperatorem epiſtolam, cuius eſt exordium a: *Quæ ſancta ſunt Synodo à dominatione veſtra mandata &c.* qua quidem inter alia Patres petierunt, ne nomen Synodi habere ſineret, qui à ſchiſmaticis ſeorſum ab vniuerſis collectus fuit ſchiſmaticorum conuentus, ageretque ipſe Conſtantini Magni exemplo, qui quos ſciret à cœtu omnium eſſe diuiſos, pœna mulctandos exilij cenſuiſſet: nec vllo pacto fieri poſſe, vt nomen Synodi obtinerent conuentus triginta ſex Epiſcoporum ſchiſmaticorum, qui præſertim damnatos iam haberet Pelagianos admixtos, cum è contra eſſet verè legitima Synodus vniuerſalis ducentorum & decem Epiſcoporum, quæ præcipue legatos ſecum habeat Apoſtolicæ ſedis omnium Occidentalium vicem agentes. Iubeatq; ad poſtremum rogant, vt quæ à ſancta Synodo contra impium Neſtorium geſta ſunt, ſolitam obtineant firmitatem.

a Apud Cyr. epi. Syn. 5.

SYNODALIS AD IMP. SCRIPTA.

XCIII. Scripſit inſuper eadem ſancta Synodus epiſtolam Encyclicam ad vniuerſos CHRISTI fideles, quibus omnium Epiſcoporum nomina, qui damnati omnium conſenſu fuerant, voluit innoteſcere. eſt ipſius initium b: *Cum eſſemus Epheſi ſecundum Imperatoris litteras congregati, &c.* cui adiecere ſex canones, quibus ſancta Synodus ſignificauit, ne quis ſe coniungeret cum Neſtorio, vel eius partes tuentibus & inhærentibus ſchiſmaticis Ioanni ac ſociis, vel ſectæ Pelagianæ viris, qui vero ſecus fecerint, vt deiicerẽtur ab Epiſcopatu, & ſubiacerent anathemati, iuſſit. Decreuit inſuper ſancta Synodus, vt quicumque à Neſtorio & aliis ei adhærentibus depoſiti eſſent, ſuum reciperent locum: addiditque etiam, vt clerici atque populus non ſubiaceant iis, qui à Synodo depoſiti fuerunt Epiſcopis, nulliuſque habendam eſſe momenti eorum reſtitutionem per Neſtorium & collegas ſchiſmaticos factam: ac demum deponendos pronunciauit omnes, qui res geſtas per ſanctam Synodum œcumenicam Epheſinam conati fuerint irritare, eoſdemque anathemate feriendos eadem ſancta Synodus edita ſanctione decreuit. Hactenus ſeptima Actio.

SYNODALIS ENCYCLICA SCRIPTA AD OMNES.

b Apud Cyr. ep. Synod. 6.

XCIV. Poſt hæc vero per dies quinque ceſſatum eſt à ſacris Comitiis: quo tempore Cyrillum putamus illam habuiſſe ad populum homiliam, cuius eſt exordium c: *Quæ dilectiſſimis in Chriſtum ſit virtus, &c.* cum ea vſus eſt ad tempus accommodata aduerſus Ioannem apoſtrophe, digna relatu, vbi ait: *Ad te namque mihi ſermo nunc eſt, qui elatum aduerſus omnes ſupercilium erigis, & ex Orientalibus regionibus huc veniſti. Itaque hi vniuerſi Saluatoris noſtri omnium miniſtri ſumus, & concreditum eſt nobis prædicationis iſtius miniſterium: ob quam cauſſam non omnes cum illo ſumus, vt quæ illius ſunt, velimus? Exiit (vt vides) draco ille multorum capitum caput profanum ac ſceleſtum, vt in Eccleſiæ filios impietatis ſuæ venenum expuat. Occurro illi nudatum habens ſancti Spiritus gladium, pugnoq; aduerſus hanc beſtiam propter Chriſtum. Qua de cauſſa non collaboras cum eo, qui hoc bonum facere conatur? Quare & ipſe non ſimul conſiſtis in acie? Sternatur omnium manu: commune reputemus hoc certamen, & ſimul vincentes, gratias referamus Saluatori dicentes: Contriuiſti capita draconis.*

c Cyr. hom. 5.

CYRILLI APOSTROPHE IN IOANNEM.

XCV. *Sed nos quidem legitimi Saluatoris ſacerdotes bellicoſiſſimi, myſteriorum eius diſpenſatores, ſuperamus eos, qui contra gloriam eius nugantur: tu vero non ita. Vides nos veluti in bello certaſſe, & adhuc pugnæ ſtillare ſudorem, adeoque refocillatione ſpirituali & conſolatione opus habere, ac iam viciſſe. Tu vero cum ſis ordinatus inter fratres, & Chriſto Domino nomen dederis, debeaſque nobiſcum armari ad pugnam, aduerſus veritatis dogmata arma conuertis. O rem inauditam! manus cum hoſte non conſeruiſti, cum his, qui certarunt, non concertaſti, tempus belli tarditate aduentus tui declinaſti, à longè ſtetiſti ſpectator eorum, qui viriliter certauerunt, hoſtem proſtratum, linguamque blaſphemam repreſſam & punitam vidiſti, ac doluiſti. Dic quæſo, quam ob cauſſam? Quod Chriſtus vicit? Quod contra aduerſarios inualuit? Quod obmutuit os grandiloquum? Quod ſedatus eſt morbus, qui inter filios Eccleſiæ graſſabatur? Verum ſatis fuerit, viriliter nobiſcum agere, & illud cum Dauide d dicere: Nonne qui oderunt te Domine, oderam, & ſuper inimicos tuos tabeſcebam? iuſto odio oderam eos, & inimici facti ſunt mihi.*

d Pſal. 138.

XCVI. *Verum horum nulla tibi prorſus eſt ratio, ſed è contra eos, qui vicerunt, iaculo petis, & inuidentiæ telis vulnerare conaris, quos potius admirari debebas. At etiamſi non acerbè petas, nihil tamen veriti, dicemus: Sagittæ infantium factæ ſunt plagæ eorum. Et tametſi externis armis teipſum circumdans, bellum aduerſus Eccleſiam Domini moliris, arma tamen noſtra (ſicut ſcriptum eſt) non ſunt carnalia, ſed potentia Deo ad deſtructionem munitionum. Inuenies autem Chriſti milites iis, qui tecum ſunt, fortiores: ſcutum fidei & animi ſpontanei arma, id eſt, Chriſtum habent, habent thoracem iuſtitiæ, galeam ſalutis, & gladium Spiritus. Itaque etiamſi audax & vehemens, multoque faſtu incedas, & ad morem iactabundi Goliath barbarica contra nos arrogantia & inſolentia intumeſcas: vincet tamen Chriſtus, vincet per pios ſatellites ſuos, ſicut Dauid, &c.* Sed quid præterea? Sciens Cyrillus publicis litteris ſe ab eo ſugillatum Sabellianiſmi, ipſe publica concione ſuam agens cauſam, in aduerſarios inuectus, Pelagij hæreſim cui fauebant illi, vehementer inſectatus eſt, habens tunc Epheſi homiliam illam, cuius eſt exordium e, *Qui ſacris litteris attendunt, &c.*

e Cyril. homil. 5.

XCVII. Quinque autem poſt hæc à ſuperiori ſeſſione interlapſis diebus, die vigeſimaſecunda Iulij octauus congreſſus in loco ſolito, ipſa Deiparæ Mariæ Eccleſia, habitus eſt, ea nimirum ex cauſa, quod Neſtoriani f decipere ſimpliciores ſolerent, exhibentes illis à ſe ſcriptam nouam fidei confeſſionem, veluti Nicænum ſymbolum: agebant autem id Anaſtaſius & Photius Neſtorii primipilares, de quibus ſupra, hiſque cõiuncti Iacobus atq; Antonius, qui quidem deceperunt Lydos Quartadecimanos, qui ex eo errore emergere cupientes, in Neſtorianiſmum impegerunt, de calcaria (vt dici ſolet) ad carbonariam incidentes. Detexit fraudem Chariſius œconomus Eccleſiæ Philadelphiæ ab illis tamquam hæreticus, quod ipſorum noluiſſet recipere confeſſionem, damnatus, qui eam ſcripto libello detulit Epheſum, obtulitque Concilio. Qua cognita à ſancta Synodo atque damnata, vt cauerent in poſterum, canonem addiderunt, vt nemo ſubſcribendam offerret aliam fidei profeſſionem, quam Nicænam abſque vllo additamento, grauibus aduerſus ſecus facientes ſtatutis pœnis.

OCTAVA SYNODI EPHESINÆ ACTIO.

f Act. Conc. Epheſ. ad. To. 1. 446.

XCVIII. Sequenti vero die, nempe vigeſimatertia Iulij actum eſt de damnatione hæreſis Pelagianæ: lectique in primis commentarij Romæ conſcripti ſub Cæleſtino Romano Pontifice aduerſus eoſdem hæreticos, ex quorum præſcripto conſecuta eſt eiuſdem hæreſis & nominatorum hæreticorum damnationis conclamatio, nomina autem Romæ damnatorum & Epheſi, vbi cum ſchiſmaticis erant, ſunt hæc, Iulianus, Præſidius, Florus, Marcellinus, & Orientius, qui omnes cum Pelagio & Cæleſtio auctoribus hæreſis iterum damnati ſunt, conſtat id ſane ex Synodali epiſtola in hac ſeſſione ſcripta ad Cæleſtinum Romanum Pontificem, quæ ſic incipit g: *Sanctitatis quidem tuæ circa pietatem, &c.* quam quidem ſtatim poſt hanc abſolutam Actionem fuiſſe conſcriptam, ex eo intelligi poteſt, quod cum de ſingulis rebus Epheſi geſtis certiorem reddiderit Cæleſtinum, vſq; ad damnationem Pelagianorum peruenit.

NONA SESSIO CONCILII EPHESINI.

g Apud Cyr. ep. Syn. 12.

XCIX. Proſper etiam in Chronico ſub huius anni Conſulibus de damnatione Pelagianorum cum Neſtorio iſta habet: *Congregata apud Epheſum plus ducentorum Synodo ſacerdotum, Neſtorius cum omni hæreſi nominis ſui, & cum multis Pelagianis, qui cognatum ſibi dogma iuuabant, damnatur.* teſtatur id ipſum ſanctus Gregorius in epiſtola h ad Anaſtaſium Antiochenum. Sed accipe elegans epitaphium de hæreſi Pelagiana damnata & cum Neſtoriana ſepulta, à ſancto Proſpero editum i:

h Greg. l. 7. epiſt. 47.

Neſtoriana lues ſucceſſi Pelagianæ,
Quæ tamen eſt vtero progenerata meo.

i Apud Proſper. ante lib. de Ingr.

Inſe-

EPITAPHIVM PELAGIANÆ ET NESTORIANÆ HÆRESVM EXTINCTARVM.

Infelix miſera genitrix & filia nata
Prodiui ex ipſo germine, quod peperi.
Nam fundare arcem meritis prior orſa ſuperbis,
De capite ad corpus ducere opus volui.
Sed mea dum proles in ſumma armatur ab imis,
Congrua bellandi tempora non habui.
Et conſanguineæ poſt triſtia vulnera fraudis
Aſpera conſerui prælia ſine pari.
Me tamen vna dedit victam ſententia leto:
Illa volens ſurgere, bis cecidit.
Mecum oritur, mecum moritur, mecumq; ſepulchrum
Intrat, & inferni carceris ima ſubit:
Quo nos præcipites inſana ſuperbia merſit,
Exutas bonis, & tumidas meritis.
Nam Chriſtum pietate operum & mercede volentes
Eſſe Deum, in capitis fœdere non ſtetimus:
Sperantesque animi de libertate coronam,
Perdidimus quam dat gratia iuſtitiam.
Qui igitur geminæ miſeraris buſta ruinæ,
Ne noſtro exitio conſociare caue.
Nam ſi qua Domini data munera ſero fatemur,
Hæc homini credis debita, noſter eris.

EXPVLSI EPHESO PELAGIANI.

hactenus de ſepulta cum ignominia Pelagiana hæreſi vna cum Neſtoriana, quod Epheſini Concilij hac nouiſſima Actione factum diximus.

C.

Damnata iam in Synodo hæreſi Pelagiana ciues Epheſij ardore fidei Catholicæ æſtuantes, haud pati potuerunt, eoſdem Pelagianos Epiſcopos intra ciuitatis mœnia contineri, ſed populari vi atq; tumultu protinus expulerunt. Declarat id quidem idem Proſper his verſibus a:

a Proſp. de Ingrat.

Præterea, quanta fuerit benè mota tumultu
Clara Epheſos, non paſſa diu conſiſtere tectis
Vaſa iræ, & morbi flatus, & ſemina mortis. Sed reliqua proſequamur.

CI. PRIVATÆ RES GESTÆ IN SYNODO.

In hac item Synodo canones ſex editos eſſe, & datam Synodalem epiſtolam ad vniuerſos Chriſti fideles, alij referunt, nos diximus Actione ſeptima. Poſt hæc diuerſæ aliæ cauſſæ in Synodo productæ ſunt. Nam ſuggeſtione b Valeriani & Amphilochij in Pamphilia & Lycaonia Epiſcoporum damnati pariter ſunt in eadem Epheſina Synodo Maſſiliani, Euchitæ, & Enthuſiaſtæ. Oblata eſt & petitio ab Euſtachio Metropolitano Pamphiliæ, qui iam ſenio confectus, Epiſcopatus curæ nũcium remittens, vt nomen & honorem retineret Epiſcopatus, à Synodo petiit, quod obtinuit: deque his ſcripſit c Epheſina Synodus ad Synodum prouincialem in Pamphilia congregatam. Oblatus d inſuper fuit libellus ab Euprepio & Cyrillo Epiſcopis, vt ſecundum antiquum morem illius prouinciæ vnus Epiſcopus duobus iure metropolitano præeſſet Epiſcopis, quod ſancta Synodus ex priſca eius regionis conſuetudine ratum habuit. Ex quibus omnibus ſatis intelligi poteſt, nihil eſſe, vt Actionum numerus, quibus in vnum ſimul conuenire Patres contigit, certus definiri queat. Etenim abſolutis, quæ ad hæreſim & hæreticos & ſimul cũ eis ſchiſmaticos condemnandos ſpectare videbantur, contigit eos, emergentibus nouis rebus, dum Epheſi detinerentur, nouis ſemper conuentibus illis conſulere, deque rebus agendis vna decernere, ipſis præſertim temporibus, cum ab Imperatore Epheſum iterum miſſus eſt Comes legatus ad explorandas res Synodales, & conciliandas ambas contrarias inter ſe diffidentium partes.

b Ex Act. Conc. Epheſ. apud Photium c. 15.
c Act. Conc. Epheſ. Pal. to. 2. c. 6.
d Apud Act. Epheſ. to. 2. c. 5.

CII. IVVENALIS PRIMATVM QVÆRIT ARRIPERE.

Inter alia autem in hoc eodem Epheſino Concilio pertractata fuit cauſa ſuggeſta à Iuuenale Epiſcopo Hieroſolymitano, qui primatum totius Syriæ Palæſtinæ ſibi & ſucceſſoribus ſuis arrogare tentauit cum graui Cæſarienſis Eccleſiæ præiudicio, cui tum ex traditione, tum ex Cõcilij Nicæni decreto debebatur, quem hactenus poſſediſſet, totius Paleſtinæ primatus. Quod enim ob frequentem ex toto Chriſtiano orbe Hieroſolymam peregrinationẽ, maiori haberetur honore & officiis dignioribus coleretur Hieroſolymorum Epiſcopus, quam Cæſarienſis, hinc ſibi arrogandi ſuper Cæſarienſem Antiſtitem auctoritatem, ſuppeditata eſt occaſio Iuuenali. Cui id ex decreto Synodi ſtabilire conanti, Epiſcopis fermè omnibus in ſuam ipſius ſententiã perductis, qui Apoſtolicæ ſedis locum tenebat, reſtitit Cyrillus Alexandrinus Epiſcopus, conſeruans cuique illibata iura ſua ex canonum Nicænorum præſcripto. Huius quidem rei geſtæ licet inter Epheſini Concilij Acta nulla prorſus mentio habeatur: redditur id tamen ex S. Leonis Papæ litteris manifeſtum qui in epiſtola ad Maximum Antiochenum Epiſcopum data hæc narrat his verbis e:

CIII. CYRILLVS AVCTORITATE APOS. SEDIS RESTITIT IVVENALI

e Leo ep. 62.

Subrependi enim occaſionem non prætermittit ambitio. Et quoties ob incurrentes cauſas generalis congregatio facta fuerit ſacerdotum, difficile eſt, vt cupiditas improborum non aliquid ſupra menſuram ſuam moliatur appetere. Sicut etiam in Epheſina Synodo quæ impium Neſtorium cum illo dogmate ſuo perculit, Iuuenalis Epiſcopus ad obtinendum Paleſtinæ prouinciæ principatum credidit ſe poſſe ſufficere, & inſolentes auſus per commenticia ſcripta firmare: quod ſanctæ memoriæ Cyrillus Alexandrinus Epiſcopus merito perhorreſcens, ſcriptis ſuis mihi, quid prædicta cupiditas auſa ſit, indicauit, & ſollicita prece multum popoſcit, vt nullus illicitis conatibus præbeatur aſſenſus. Nam cuius epiſtolæ ad nos exemplaria direxiſti ſanctæ memoriæ Cyrilli, eam in noſtro ſcrinio requiſitam nos authenticam noueris reperiſſe. hæc S. Leo: quibus planè demonſtrat, adeo Iuuenalem ad ſua vota vniuerſam penè Synodum perduxiſſe, vt vna cum legatis Apoſtolicis renitente Cyrillo, ad ea irritanda requireretur Apoſtolicæ ſedis auctoritas, cuius vnius ſit, quæ à multitudine Epiſcoporum iniuſte decernerentur, penitus abolere, vtpotè qui Eccleſiæ vniuerſali præſideat Iudex & vindex ſacrorum canonum aduerſus omnes, qui eos labefactare tentarent. Vnde in hanc ſententiam hæc mox ſubdit idem Pontifex S. Leo: *Hoc tamen proprium deſinitionis meæ eſt, vt quantumlibet numerus ſacerdotum amplior aliquid per quorundam ſubreptionem decernat, quod illis trecentorum decem & octo Patrum conſtitutionibus inueniatur aduerſum, id in ſtitia conſideratione caſſetur: quoniam vniuerſæ pacis tranquillitas non aliter poterit cuſtodiri, niſi ſua canonibus reuerentia intemerata ſeruetur.* hæc S. Leo, ea nimirum occaſione, quod idem Iuuenalis Epiſcopus quæ tentauit in hoc Epheſino Concilio, perficere conatus eſt poſtea in Chalcedonenſi, cum ei aduerſatus eſt idem tunc Pontifex S. Leo. ſed de his ſuo loco pluribus. Hæc ſatis ad res geſtas in Concilio Epheſino. Quod item ad Eccleſiarum iura pertinet, tractata eſt etiam in S. Synodo cauſa Cypriorum Antiſtitum expoſtulantium aduerſus Ioannem Antiochenũ Epiſcopum præter ius faſq; ſuper Cypri inſulæ Eccleſias vendicantem ſibi auctoritatem. ſed de ea cauſa agetur ſuo loco.

IRRITAT PAPA GESTA IN SYNODO.

CIV.

His autem omnibus, ac potiſſimum quæ ad Neſtorij cauſam ſpectare videbantur, penitus abſolutis, S. Synodus ad Theodoſium Imperatorem litteras dedit, quibus petiit vt Epiſcopis iam mala valetudine & inopia laborantibus daretur ad propria remeandi licentia. ſic enim ſe habent f:

f Ex codice Ant. Aug.

Piiſſimis & Deo amantiſſimis Theodoſio & Valentiniano Victoribus, Triumphatoribus ſemper Augg. ſancta Synodus, quæ gratia Chriſti & nutu veſtræ potentiæ in Epheſina metropoli congregata eſt.

S. SYNODVS AD THEODOSIVM.

Circa pietatem ſolicitudinem veſtram & ſtudium, Chriſto amabiles Imperatores, omnium Deus probauit, etiam ſanctorum Epiſcoporum Occidentalium zelo animos excitauit ad vindictam iniuriam paſſi Domini noſtri Ieſu Chriſti. Nam licet plurimum itineris ſpatium peruenire vſque ad nos illam multitudinem ſanctorum prohibuiſſet Epiſcoporum: ſed tamen illic congregati, præſente etiam magnæ Romæ ſanctiſſimo & Deo amantiſſimo Epiſcopo Cæleſtino, etiam hunc noſtrum ſenſum fidei cum multa conſonantia prædicauerunt: & qui extra hunc ſenſum ſunt, alienos eſſe penitus & ſacerdotio & clero & gradu deſinierunt. Hæc itaque etiam prius & magnæ Romæ ſanctiſſimus Epiſcopus Cæleſtinus, antequam colligeretur ſanctiſſima Synodus, per ſuas litteras nunciauit, communem ſanctiſſimo & Deo amantiſſimo Epiſcopo Cyrillo Alexandrorum magnæ ciuitatis ſuum obtinere locum: & nunc rurſus per alias litteras hæc ipſa ſancta Synodo manifeſta conſtituit, quam congregari potentia veſtra præcepit in Epheſinam metropolim: quas etiam deſtinauit & per ſanctiſſimos Epiſcopos Arcadium & Proiectum,*

* primus.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

& Deo amantiſſimum presbyterum Philippum magnæ Romæ, complentem præſentiam ſanctiſſimi & Dei amantiſſimi Epiſcopi Cæleſtini. Quia ergo viri venientes voluntatem totius Occidentalis ſancti Concilii manifeſtam huic Synodo fecerunt per litteras, concordemq; nobis ſenſum pietatis & fidei monſtrauerunt, & nobiſcum vnanimes, tam per epiſtolas, quam per ea, quæ mandata ſunt, atq; etiam ex ſcripto depoſuerunt, facti ſunt: cum neceſſario & de eorum apud nos concordia actum fuiſſet, quæ digna ſunt, ad potentiam veſtram retulimus, vt ſciat veſtra pietas, quia vno communique decreto totius orbis terrarum à nobis prolata nuper ſententia eſt, quam edoceri & manifeſtam fieri Zelus veſter circa fidem pietatemq; procurauit.

CV. MISSIONEM PETIT S. SYNODVS

Quia ergo negotium finem accepit, optabilem veſtræ potentiæ & vniuerſis Eccleſiis cautelam præbentem, & fidei firmitatem, ſupplicamus veſtræ pietati, iam nos à ſolicitudine requieſcere & habitatione peregrina, alios quidem paupertate conſtrictos, alios autem languore depreſſos, alios vero ſenectute grauiter incernatos, & in peregrinatione habitaculum ferre amplius non valentes, ita vt etiam quidam ex nobis Epiſcopi & clerici morerentur: vt tandem requieſcentes à tali ſolicitudine, curam Eccleſiæ magnæ ciuitatis habeamus. Prohiberi quoq; deprecamur. & ad Iudices locorum litterarum terrore tranſmitti, ne aliqua rurſus altera difficultas imponatur Eccleſiis, aut tribulatio reuertendi ad ſuas prouincias ſanctis Epiſcopis. Pietate namq; monſtrata, & omnium orbe terrarum conſonum decretum ſuper ea proferente, præter paucos, qui amicitias Neſtorii pietati præponunt: iuſtum petimus beneficium, ſupplicantes veſtræ potentiæ: tandem nos à cura quieſcere, & cogitare pro ordinatione futuri & de cætero in fidei firmitate & pietate lætari, & purè atque ſalubriter pro veſtra potentia Domino omnium Chriſto orationes offerre. Cyrillus Epiſcopus Alexandriæ retuli. Iuuenalis Epiſcopus Hieroſolymorum retuli. Firmus Epiſcopus Cæſareæ retuli. & omnis quoq; Synodus retulit. hæc quidem Patres. Verum interceptæ fuerunt huiuſmodi quoq; litteræ, ſicut & aliæ à ſancta Synodo Conſtantinopolim miſſæ, idque factum dolo Candidiani Comitis omnia ad nutum Neſtorianorum agentis.

CVI. CANDIDIANI COMITIS FRAVDE DECEPTVS THEODOSIVS.

Cum igitur idem Candidianus comes, cui ab Imperatore Theodoſio pax & tranquillitas Synodi fuerat commendata, fauens Neſtorio, inhærenſq; Ioannis Antiocheni Epiſcopi partibus, curaſſet ab hæreticorum & ſchiſmaticorum conuenticulo datas, quas diximus litteras ad eundem Imperatorem perferri: ſtuduiſſetque mira ſolicitudine, vt à ſancta Synodo ad eumdem & alios Conſtantinopolim ſcriptæ litteræ interciperentur, ob idq; cuſtodias non Epheſi tantum poſuiſſet ad explorandos omnes inde egredientes, atq; in itinere poſitos, ſed id ipſum fieri Conſtantinopoli per fautores Neſtorij procuraſſet: Imperator acceptis à Ioanne & ei inhærentib. Epiſcopis litteris, cum miraretur nihil prorſus à Catholica Synodo ad ſe ſcribi, nihil doli ſuſpicatus, interpretatus eſt, ſilentium in re tanta indicem eſſe culpæ, moxque ad Synodum Epheſinam literas dedit, quibus præcepit, acta contra ordinem ſuumque mandatum, ſiue aduerſus Neſtorium, ſiue alios eſſe penitus irritanda: de cætero integrandum eſſe iudicium, vt cuncta rectè itemque examinarentur ac promulgarentur: idque iuſſit Epiſcopis omnibus, ne quis eorum vllo pacto Epheſo recedere auderet, immo & in mandatis dedit prouinciarum omnium Præſidibus, ne quempiam Epiſcopum in Eccleſiam ſuam redire permitterent. eſt autem eius epiſtolæ exordium a: *Magnificentiſſimi Candidiani deuotorum Domeſticorum Comitis relatu, &c.* data autem tertio Kal. Auguſti, ita reſtituendum eſt, quod alicubi legitur decimotertio Kal. Iulij. Miſſus vero eſt cum his litteris Epheſum Palladius Magiſtrianus.

a *Apud Act. Conc. Eph. edit. Pal. to. 3 c. 18.*

CVII. PALLADIVS MISSVS EPHESVM.

Hic autem cum Epheſum perueniſſet, reddidiſſetque litteras vtriuſq; partis Epiſcopis, & ipſe ad ſtudia Candidiani abreptus, Ioannis atq; Neſtorij partibus fauit: vnde tantam præſetulit redeundi ad Imperatorem celeritatem, vt expectare noluerit litteras œcumenicæ Synodi ad Theodoſium ſcriptas ſubſcribi ab omnibus totius Synodi Epiſcopis tunc aſtantibus. Porro litteræ ipſæ ad Imperatorem tunc ſcriptæ eius argumenti fuerunt, vt narratione rerum geſtarum palam facerent dolos, verſutias, atque arrogantiam Ioannis & collegarum eius, necnon Candidiani atque Irenæi Comitum vim atque tyrannidem oſtendentes pariter, vniuerſam Synodum, triginta exceptis, omnemque ſimul Eccleſiam Orientis & Occidentis in vnam eamdemque conſpirare ſententiam. Petierunt demum ab Imperatore, vt quinq; è Synodo accerſeret Epiſcopos Conſtantinopolim, à quibus plenè de cunctis rebus geſtis in Synodo doceretur. eſt autem Synodalis huius epiſtolæ exordium b: *Veſtra maieſtas pietatem confirmatam percupiens, &c.* ſubiecerunt vero litteris ſuis nomina omnium ſchiſmaticorum ſeorſum conuenientium, qui erãt omnes triginta numero.

b *Apud Act. Conc. Eph. edi. Pal. to. 4. c. 11. & apud Cyr. ep. ſynod. a.*

CVIII. LITTERÆ SYNOD. QVOMODO ALLATÆ CONSTANTIN.

Cum vero eiuſmodi à ſancta Synodo ſcriptæ litteræ minime dari potuerint Palladio Magiſtriano, nec per quem alium tuto Conſtantinopolim mitterentur, obſeſſis à cuſtodiis itineribus, facultas vlla ſuppeteret, illud opportunum neceſſitas in re adeo deplorata conſilium ſuppeditauit: nimirum cum ipſis planè innotuiſſet miſſas à ſe litteras Conſtantinopolim ad Imperatorem & alios interceptas ſemper fuiſſe, idemque fore de cæteris, quas poſtea miſſuri eſſent: fidum nacti hominem, eumdem in mendicum ipſo corporis habitu transformarunt, cui loco baculi, quo peregrinantes vti ſolerent, præbuerunt arundinem, quæ intus litteras omnes ab eis ſcriptas Conſtantinopolim ad diuerſos includeret, exemplaria nimirum omnium litterarum, quas ab interceptoribus ablatas acceperant: ſicque tandem hac via benè conſultum eſt, vt ipſorum litteræ ſero licet, peruenerint tamen ad Imperatorem, & alios, qui eorum ſilentium adeo ægro animo pertuliſſent. Quid autem factum ſit, cum redditæ ſunt Conſtantinopoli Synodales epiſtolæ, ſuo loco paulo poſt dicturi ſumus. Sed videamus intereà conatus Neſtorianorum, ſcelera ſceleribus infuentium.

CIX.

c *Apud Act. Conc. Eph. edi. Pal. to. 3. c. 18.*

Scripſerunt & ſchiſmatici, more ſuo texentes calumnias, ac mendacia conſuentes, litteras ad Imperatorẽ, quæ ſic incipiunt c: *Hoc, pii Reges, Orthodoxæ fidei firmamentum, hoc columen, hæc baſis eſt,* &c. Sed mira illa verſutia iuncta cum arrogantia ſchiſmaticorum fuit, dum ſuam paucitatem excuſant, quod ipſi noluiſſent plures ſecum Epiſcopos conuenire, potuiſſe dicentes, ſi voluiſſent, & numero longe præſtare aduerſariis, ſed abſtinuiſſe, ne ex multitudine tumultus & confuſio oriretur. Addiderunt præterea, numeroſitatem illam aduerſariorum conflatam eſſe ex hæreticis & excommunicatis: inculcantes & inuidioſum illud, quo in illos prouocaretur indignatio Principis, nempe ſe ſimul perrexiſſe ad Eccleſiam S. Ioannis Euangeliſtæ acturos Deo gratias, & rogaturos ipſum pro ſalute Imperatoris, ſed ab aduerſariis occluſas fuiſſe valuas eiuſdem Eccleſiæ, adeo vt ſibi opus fuerit foris orare: indeque reuertentes, in via impetitos fuiſſe ab Epheſino populo lapidibus atque fuſtibus, & in fugam actos, eaq; omnia præordinata fuiſſe à Memnone Epiſcopo Epheſino calumniati ſunt: quem rogant ab Imperatore Epheſo eſſe pellendum. hæc & alia illi, quibus animum Imperatoris in aduerſarios concitarent.

CALVMNIÆ ALIÆ CONTRA ORTHODOXOS.

CX.

d *Apud Act. Conc. Eph. edi. Pal. to. 3. ca. 9.* e *ibid. c. 10.*

Addiderunt his alias litteras iidem Neſtoriani ad Præfectum Vrbis, necnon ad Præpoſitum Scholaſticorum: extant ipſæ, eſtque illarum exordium d: *Ad ſummum (vt dici ſolet) malum deuenimus, &c.* harum vero e: *Inter alia delicta nullum grauius, &c.* quibus omnibus ingeminantur querelæ aduerſus œcumenicam Synodum. Alia præterea extat eorumdem epiſtola eodem argumento ſcripta ad ipſum Imperatorem Theodoſium, cui tamen alicubi præfigitur titulus, Ad Callimorem Regem Perſarum: incipit f: *Pietas veſtra, quæ benefaciendo Orbi & Eccleſiis Dei clareſcit, iuſſit nos Epheſi congregari, &c.* Sed cur ad Callimorem Regem Perſarum? Nullus quidem hoc tempore eius nominis Rex regnauit in Perſide, ſed poſt Iſdegerdem Cadabes, & poſt nunc Blaſes, vt ex Procopio g & aliis h patet, ſeu (vt vult Socrates i) poſt Iſdegerdem Baranes.

f *Apud Act. Conc. Eph. to. 3. c. 12. edi. Pal.* g *Procop. de bell. Perſ. lib. 1.* h *Euagr. lib. 1. cap. 19.* i *Socr. l. 7. c. 8 & 18.*

CXI.

Verum ſcito emendatiora exemplaria his de Callimore carere, & loco Callimoris, habere Callinicum, nec de Rege Perſarum vllam fieri mentionem: ſed hæc tantummodo, quæ ſequuntur, loco tituli præponuntur epiſtolæ:

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Relatio Epiſcoporum Orientalium ad Imperatorem Victorem, quæ verba ita Græcè in codice ſcripta leguntur, videlicet: ἀναφορὰ τῶν ἀνατολικῶν ἐπισκόπων βασιλεῖ καλλινίκῳ. Ita vt omnino illud Callinicum, ſit explodendum. Quod ſi aliqui codices poſt Callinicum habet etiam Regem Perſarum, ad eum planè ſenſum accommodanda ſunt verba, vt dicat, ad Theodoſium Victorem Regis, ſiue Regum Perſarum. Certum eſt enim Theodoſium aduerſus Perſis bellum geſſiſſe, curaſſeq; vt Chriſtiana fides apud Perſas propagaretur: hæc enim ex iis, quę ſuo loco ſuperius diximus, manifeſta redduntur. Quinetiam & iidem ſchiſmatici in libello [a] eidem Theodoſio paulo poſt miſſo de his mentionem faciunt, cum rogant, ne patiatur, fidem Chriſtianam per ipſum in Perſide immiſſam langueſcere, vbi & hæc addunt: *Non enim duplices in Perſidem, O Rex mittas Chriſtianiſmi doctrinas, &c.*

a Apud Cyr. in Apolog.

CXII. Porro cum hanc emendationem, tum alias plures, quibus vides citatos textus Actorū Concilii Epheſini diſcrepare ab editione Pelrana, ſiue alia, ſcias, haud inconſulto eſſe factas, ſed magno ſtudio ad hoc adhibito à Petro Morino Pariſienſi viro doctiſſimo, qui ipſa integra Epheſina Acta contulit cum exemplaribus Vaticanis, vt ipſa Epheſina Synodus quam puriſſima edi poſſit, ſicut & aliæ Oecumenicæ, quas Vaticana prælа modo cudere incipiunt. Sed proſequamur reliqua, quę ad rerū geſtarum hiſtoriam pertinent.

CXIII. Cum autem ſanctus Cyrillus videret ſanctos Epiſcopos ærumnis preſſos adhuc Epheſi detineri, vt mœrentes erigeret, egregiam habuit concionem, cuius eſt exordium huiuſmodi [b]: *Beatus Propheta Dauid, qui ſpem ſuam ad Deum ſuum habent, ad conſtantiam inflammans, ait [c]: Viriliter agite, & confortetur cor veſtrum, omnes, qui ſperatis in Domino, &c.* Ita quidem ipſe ducis exercitus munere fungens ne animos deſpondeāt Chriſti milites, diuinæ Scripturæ verbis hortatur. Cum hæc Epheſi gererentur, accidit, vt Conſtantinopolim deferrentur litteræ arundini incluſæ per mendicum miſſæ: quas cum Orthodoxi, ad quos ſcriptæ erant, accepiſſent, lectis illis, cognitiſque tyrannicis, quas Catholici Patres Epheſi paterētur, inſidiis, & proditione ac violentia pyratica, quibus à ſchiſmaticis Neſtorianis fides Catholica vexaretur: tantumque patrari nefas, quantum nec ſub Ethnicis Imperatoribus vllam Synodum eſſe paſſam, memoria eſſet: zelo æſtuantes, eo fiduciæ prouenere, vt abſque metu in aulam irrumperent, omniaque Imperatori palam facerent, vniuerſamq; ciuitatem ad fidei Catholicæ defenſionem commouerent. Qui autem huiuſmodi prouinciam ſuſcepere, haud tyrones, vileſque lixæ, ſegueſque, qui fugam capturi eſſent, milites fuere, ſed centuriarum primipilares, prælia aduerſus dæmones cieri aſſueti mundi contemptores: & qui non vererentur potentium vultus, quibus loco gloriæ cederent contumeliæ, & pro maximo lucro ducerent profundere pro veritate tuenda vitam, quos etiam hoſtes præ excellentia meritorum veneraturi eſſent: incutiētes illis ipſo aſpectu terrorem. Tales planè erant ductores illi in ſpirituali militia ordinum militarium, patres monachorum, quos Archimandritas vocare cōſueuerunt: quos ipſos ſuarum epiſtolarum claſſico ſancta Synodus per ſanctum Cyrillum (vt vidimus) ad prœlium excitarat. Erant horum præcipui Comarius, Potamon atque Dalmatius. In quo quidem conferendo certamine virtus in primis enituit ſancti Dalmatij ſpectatiſſimi ſanctitate viri, quem eximiæ probitatis ergo conuenire Theodoſius ipſe aliquando conſueuerat, ab eo ſalutis monita accepturus: hic enim, in meditullio licet celeberrimæ vrbis, montium ſolitudinem ſibi parauerat, cum è loco nunquam pedem extulerit. Quæ autem ipſe vna cum collegis ac ſubiectis ſibi monachis egerit, non noſtris verbis, ſed Actorū publicorū intelliges, quæ ſic ſe habet [d]:

b Apud Act. Epheſ. 6. c. 1. adit. ex. c Pſal. 30.

ARCHIMANDRITÆ PRO SYNODO CERTAMEN SVBEVNT.

d Apud Act. Epheſ. edi. Pel. to. 2. c. 16. & 21.

CXIV. ARCHIMANDRITAE CVM MONACHIS PROCEDVNT AD REGIAM.

Confeſtim omnes Archimandritæ monachorum cateruis ſtipati exurgunt, hymnoſque & Pſalmos decantantes ad Regiam contendunt. Erat autem inter alios Archimandritas ſanctus Dalmatius, qui annis plus minus quadraginta octo pietatis ſtudio reclusus, extra monaſterij ſui ſepta nunquam pedem extulerat: nec ab vllo vnquam, vt aliquando egrederetur, adduci potuerat, cum tamen ob frequentes terræmotus Conſtantinopolim concutientes, crebris piiſſimi Regis noſtri precibus, qui ad illum accedebat ad egreſſum commonemque aliorum ſupplicationem iam antea prouocatus fuiſſet. Cæterum dum de hac controuerſia, quid facto opus eſſet, Deum precando conſuleret, vox cœlitus ad eum delapſa, vt egrederetur, imperauit: noluit enim Deus gregem ſuum perdere in finem. Comitabatur eoſdem etiam non parua Orthodoxorum turba. Cum vero intra Palatium eſſent, Archimandritæ ab Imperatore acciti, recta mox ad illum ingrediuntur. Plebs vero & monachorum turba antiphonarum & Pſalmorum modulationi intenta foris remanſit.

CXV. ARCHIMANDRITÆ AGVNT PRO EPHESINO CONCIL. OECVMENICO.

Archimandritæ vero, à quo exoptato que reſponſo ab Imperatore accepto, ad ſuos continuo regrediuntur. Ex Regis voluntate, vt ad ſancti Mocii baſilicam contendant omnes mandatur, ibidem cum Imperatoris mentem, tum allatæ quoque epiſtolæ ſententiam percepturi. Omnes itaque tam monachi, quam plebes, Pſalmum poſtremum, verſus poſtremam ciuitatis partem concinentes, (erat enim via, qua incedebant, ex principalibus vna) ad ſancti Mocii Martyrium abſcedunt. Et hic rurſum non parua monachorum multitudo cum hymnis & cereis occurrit, hominumque multitudinem conſpicati, magna omnes aduerſus Chriſti inimicum (nempe Neſtorium) *voce exclamarunt. Tandem vbi omnes in beati Mocii baſilicam ingreſſi eſſent, publicè recitata eſt epiſtola. Populus Conſtantinopolitanus vna ſimul voce exclamat: Anathema Neſtorio. Sanctus itaque Dalmatius vbi in ſuggeſtum aſcendiſſet, dixit: Si vultis audire, quieti adeſte, & diſcite, neque his, quæ dicentur, obſtrepere velitis: Adeſte autem præſenti animo, quo verba exactè percipere valeatis.* Recitata vero fuit ab eo epiſtola Synodalis, quam illam fuiſſe diximus datam ad Comarium, Potamonem, & Dalmatium Archimandritas, ad cuius finem apud [e] Cyrillum hæc, quæ referimus, ſcripta habentur. Ea autem lecta, Dalmatius iſta ſubdidit [f]:

e Cyr. ep. 10. f Apud Act. Eph. edit. Pel. to. 2. c. 20.

CXVI. PVBLICA RELATIO DALMATII ARCHIMANDRITÆ.

Quam nunc pietas veſtra epiſtolam audiuit, eam piiſſimus Imperator quoque legit, & fidem ei habuit: Nam ego, cum mihi allata eſt, dixeram Imperatori eum ad ſanctam Synodum ſcripturum; quæ autem ſuggeſſeram, illa præſcripta ſunt, quamuis non plenè: miſit enim ad me, & lecta ſunt: verum ne qua illum triſtitia afficerem, quæ ſequebantur, præmiſi, quæ relatores non exhibuere, ſed illarum loco alias quaſdam litteras ſubiecerunt. Erant autem quæ cum ipſo ſum locutus conuenientia & ad rem opportuna: quæ nunc coram veſtra pietate repetere opus non eſt, ne vt elatus & gloriabundus apud quempiam veſtrum in reprehenſionem incurram. Conteret enim Deus hypocritarum oſſa. Imperator omnia, quæ facta narrabantur, ordine audiuit, auditiſque gauiſus eſt, & Deo gratias egit: neque audiuit ſolum, ſed narrationis quoque ſeriei ſanctæ Synodi (ſicut illum maieſtatem decebat) aſſenſus eſt, non meis quidem verbis ad hoc inductus, ſed patrum & auorum ſuorum fidem ſecutus. Scripta itaque (vt par erat) ſuſcepit & legit, perſuaſuſque ait: Si res ita habet, cur Epiſcopi, qui aſſuerunt, huc non veniunt? Cui ego: Nemo eorum venire ſinitur. Et hic: Nemo prohibet. Rurſum ego: Detinentur (inquam) & prohibentur, ne veniant. Intelligis ex his, puto, lector nequaquam ex ſententia Imperatoris ſcriptum eſſe ad Synodum, ne quis eorum diſcederet Epheſo, etiam ſi ad Imperatorem proficiſci vellē diceret. Pergit vero ſuſceptam ſemel orationem Dalmatius:

CXVII. *Qui è Neſtorii factione ſunt, eorum plurimi eunt & redeunt libere: quæ vero à ſacra Synodo acta ſunt, ex iis nemo ad veſtram pietatem referri permittit. Cæterum pro altera, hoc eſt, pro parte Cyrilliana, coram omnibus dixi: Sex millia ne Epiſcoporum audire mauis, an vnum tantum hominem, eumque impium? ſex millia autem eos appello, qui ſub Metropolitanorum ſanctiſſimorum Epiſcoporum poteſtate degunt (hæc omnia autem eo ſpectabant, vt accerſerentur & venirent, qui ea, quæ facta ſunt, patefacerent: loquor autem de ſanctiſſimis Epiſcopis, quos ſacra Synodus huc deſtinatura eſt) & reſpondit: Rectè quæſiuiſti. Rurſumque adiecit, & dixit: Precemini pro me. Quid multis? Certè noui Imperatorem Deo & ſacræ Synodo obſecuturum potius, quam peruerſis hominibus. Orate igitur pro Imperatore & pro nobis. Populus Conſtantinopolitanus vna ſimul voce exclamat: Anathema Neſtorio.* hactenus Acta, ex quibus planè detegitur mens animuſque Theodoſii, qui videbatur ex multis erga Neſtorium paulo propenſior, nonniſi ad rectam, puram, ſanctamque religionem

THEODOSII ANIMVS PIVS AD TEMPVS DECEPTVS A NESTORIANIS.

fuiſſe addictus, licet à magiſtratibus ipſis hominibus Neſtorianis, ad tempus mendaciorum offuſum nebulis, certum ſit, cum de veritate plenè decernere minimè licuit. Dalmatius vero, his peractis, mox dedit litteras ad Concilium de rebus Conſtantinopoli cum Imperatore populoque tractatis: eſt earum exordium a: *Iam inde ab ineunte ætate in Orthodoxa fide educati.*

a Act. Epheſ. ad Pel. to. 2. c. 14.

CXVIII. ISIDORVS PELVSIOTA ADMONET THEODOSIVM IMPERATOREM.

Contigit autem paulo poſt, vt & litteris Iſidori Peluſiotæ celeberrimi doctrina & ſanctitate monachi, diſcipulique olim ſancti Ioannis Chryſoſtomi, Imperator admoneretur: cum enim accepiſſet, quæ tyrannicè agerentur Epheſi à Comitibus Imperatoris, ad ipſum Imperatorem litteras ſcripſit, quib. inter alia declarauit, quanto periculo res ſacræ ſæcularibus magiſtratib. crederentur. eſt quidem epiſtola breuis, ſed ſublimis ſenſibus: reddamus hic ipſam, ſic enim ſe habet b:

b Iſid. Peluſ. lib. 1. ep. 311.

Si tu tantum temporis tibi ſumas, vt iis, quæ Epheſi decernenda ſunt, interſis: non dubito, quin ea ita ſe habitura ſint, vt à nemine reprehendi queant. Sin autem turbulentis odiis calculos permiſeris, quiſnam à cauillis & dicteriis Concilium vindicabit? Huic autem malo remedium attuleris, ſi miniſtros tuos à dogmatum præſcriptione remoueas (vt qui magno hiatu ab eo diſtincti ac diremti ſint, vt ſimul & Imperatori & Deo ſeruire ſtudeant) ne aliòqui Imperio quoque motum ac iactationem afferant, perfidiæ ſuæ machinas ad Eccleſiæ petram effringentes: nam ea firmo loco defixa eſt, eamque cauſam habet, vt ne ipſi quidem inferi portæ dominentur, quemadmodum is, qui eam conſtabiliuit, pollicitus eſt. hactenus Iſidorus ad Theodoſium, profectionem ſuadens Epheſum.

CXIX. Theodoſius igitur his perſuaſus, audita Neſtorii damnatione legitimè facta, abſque vlla mora, decretis Synodi Oecumenicæ acquieuit. Ad ſedandas autem alias controuerſias, quas ex litteris Candidiani & ſchiſmaticorum acceptis obortas ſciebat inter partes Ioannis atque Cyrilli, ſecundum petitionem Orthodoxorum facultatem tribuit Oecumenicæ Synodi Epiſcopis, vt quos vellent Conſtantinopolim mitterent, qui ſibi referrent, quæ facta eſſent, quævè agenda pro ECCLESIÆ pace forent.

CXX. Cum igitur Imperatoris voluntas Oecumenicæ Synodo innotuiſſet, mox decreta eſt legatio Epiſcoporum ad ipſum Theodoſium Auguſtum. Tunc enim & ſchiſmatici legauerunt Irenæum Comitem, cui & litteras perferendas ad Imperatorem dedere, quarum eſt exordium c: *Sperabamus Aegyptiacam tempeſtatem, quæ ſanctas Dei Eccleſias grauiter hactenus exagitauit, per pietatis veſtræ litteras tandem aliquando ſedatum iri, ſed ſpe noſtra fruſtrati ſumus, &c.* Multa prætereà inuidioſa & calumniis plena, coaceruarunt ad concitandum Imperatoris animum in Orthodoxos. Porro has litteras non ad Irenæum miſſas, ſed per Irenæum allatas, ipſius epiſtola ad Synodum ſchiſmaticorum reddita docet d, & ipſæ litteræ id declarant. Quæ autem acta ſint per Irenæum à Neſtorianis miſſum, litteræ ab eo poſtea datæ ad illos ſignificant, ſimulque inſinuant res geſtas ab Epiſcopis à Synodo Oecumenica miſſis: continent enim epiſtolarem hiſtoriam, ſed eam tamen, quæ affectu priuato conſcripta, velut nexibus præpedita, minimeque libera, haud careat calumniis atque mendaciis, reddamus eas tamen, ex quibus complura elici poſſunt ad rerum geſtarum cognitionem perneceſſaria, ſic enim ſe habent e:

c Apud Act. Epheſ. tom. 3 cap. 17.

IRENÆI COMITIS LEGATIO A SCHISMATICIS.

d Ibid. c. 14

e Apud Act. Epheſ. ad Pel. 3. c. 14.

CXXI. EPISTOLA IRENÆI COMITIS DE REBVS CONSTANTINOP. GESTIS.

Vix mihi vel nunc tandem ad ſanctitatem veſtram ſcribere, qualemque deſiderabam tabellarium inuenire, & quis ſuſceptæ prouinciæ ſucceſſus per gratiam Dei extiterit, veſtræ pietati patefacere, integrum fuit. Venimus in regiam ciuitatem triduo poſt Aegyptiorum aduentum. At vero quot in ipſo mox aditu pericula ſim perpeſſus, id nulla ratione explicari poteſt, nedum breui epiſtola. Nam optimi viri illi ante me ciuitatem ingreſſi, omnibuſque commodè & ex voluntate vſi (tantum enim dixiſſe ſat ſit) omnium ferè aures præoccuparant, alios quidem mendaciis (vt fieri ſolet) ineſcantes, alios confictis in nos calumniis inſtigantes, omnes denique publicè, priuatimque ea ratione in ſuam ſententiam allicientes, vt etiam præcipui quique Principum, reliquique non pauci, qui vel auctoritate ampliori in Republica pollebant, vel diuerſa in rebus bellicis munia obibant, perſuaſi eſſent, examinatione quam oportuit adhibita, iudicationeque examinationi conſentanea mox conſecuta, & omnibus Epiſcopis in vnam eandemque ſententiam congruentibus, Neſtorium, qui deſerta cauſa aberat, iuſtam ſaltiſque ſuis dignam exauctorationem perpeſſum eſſe. Sanè Scholaſticum magnificentiſſimum, Chriſteque dilectiſſimum cubicularium inter alios ita dementarant, vt ne nomen quidem Deiparæ Epheſi audire ſuſtinuiſſe (Neſtorium ſcilicet) *perſuaſiſſimum haberet.*

Veruntamen ob inexpugnabilem veritatis virtutem, veſtraſque orationes, & immenſas Dei miſerationes, idſum conſecutus, vt non ſolum pericula, quæ prima ſtatim fronte (vt dixi) ſeſe offerebant, euaderem, verum etiam, vt magnificentiſſimos Principes percommodè conuenirem, vniuerſamque rerum ſeriem, quantum licebat & res poſtulabat, explicarem. Qui ſimulatque noſtram relationem accepiſſent, e veſtigio omnia, quæ vel Aegyptii, vel Aegyptiorum fautores per tyrannidem tam in præſentem cauſam, quam in nos ipſos quoque commiſerant, ad Imperatorum aures referri voluerunt. Et vt multa paucis complectar, cum plurima vtrinque & ab iis, qui cum Cyrillo faciebant, & ab illis rurſum, qui nobiſcum ſentiebant, eſſent agitata: placuit, vt vtraque pars, tam ego videlicet, quam Aegyptii, ſuæque cauſæ tuendæ gratia, illuſtribus Principibus præſentibus, piiſſimum Imperatorem adiremus. Reſiſti ne id fieret, identidem repetens ac proteſtans, me ea de cauſa non adeſſe, nec vlla mandata huiuſmodi à pientiſſimis Epiſcopis accepiſſe, ſed tantum litterarum latorem adueniſſe. Verum enim vero etſi acriter reclamarem: attamen quod ſemel decretum fuerat, abſque vlla cunctatione obtinuit. Quare diuina prouidentia etiam tum nobis opem ferente, Auguſtique animum ad veritatem impellente, & re ipſa, quod cor Regis verè in manibus Dei ſit, declarante, aduerſarii cauſa ciciderunt, damnationiſque ſententiam in ſe exceperunt (oportet enim paucis rei euentum expedire) propterea quod neque Neſtorij depoſitionem defendere, neque quæ hic per mendacium & falſitatem effutierant, vlla ratione poſſent conſtituere.

CXXII.

Quin & illud quoque omnibus perſpicuum per me euaſit: nempe etiamſi recte congruoque ordine ſeruato Concilium conuocatum fuiſſet, Aegyptio tamen Neſtorium condemnare nullatenus licuiſſe, vt qui ipſe quoque condemnatorum catalogo adſcriptus eſſet. Sed neque vllam quoque cauſam abſque magnificentiſſimi Comitis Candidiani ſententia tractare, vel adoriri iure potuiſſe. Etenim omnes illius denunciationes & comminationes, Sacra præterea per eundem ad Synodum ſcripta, & alia ſimilia non pauca, Rege ad maiorem rei euidentiam ita iubente, recitata ſunt: neque quicquam omnino, quod iniqua illegitimaque illorum ſtudia aliquo modo ob oculos ponere poſſet, veſtris intercedentibus precibus, omiſſum eſt.

CXXIII.

Denique vt veritatis hoſtes iuſtam ab omnibus ſententiam retulerunt: ita veſtræ pietatis iudicium ab omnibus, vt iuſtum probatum & confirmatum eſt. Nec dubium habemus, quin pius Imperator Aegyptiorum depoſitionem ad ſanctas Dei Eccleſias quamprimum ſit perſcripturus, omniaque tyrannicè & illegitimè Cyrillum perpetraſſe, apertè denunciaturus, necnon dignas quoque in eos, qui tam grauiter offenderunt, pœnas ſuo tempore decreturus. Hoc itaque res euaſerunt: hic noſtræ apud Imperatorem diſceptationis terminus extitit. Hæc quidem, quæ ipſe Irenæus oſtentator glorioſus exaggerat, vt fidem induſtriamque ſuam amaſio Neſtorio probatam redderet, quam falſa ſint, vanaque ſpe concepta, inanique iactantia exarata, ipſa, quæ idem ſubdit, certum reddunt: nam pergit: *Cæterum* (inquit) *cum Ioannes medicus Syncellus Cyrilli* (*vt noſtis*) *adueniſſet, aduertimus pleroſque Principum repente fuiſſe mutatos: vt qui iam ne audire quidem ea à nobis vellent, quæ de illis fuerant indicata. Emerſeruntque varia mox inter illos iudicia.*

CXXIV.

CXXV. DVBIA SENTENTIA DE REBVS A THEODOSIO DECERNENDIS.

Quid enim affirmabant, quæ vtrinque facta eſſent, vtrinque valere debere, atque adeo non duorum tantum, vt aliquando viſum fuerat, ſed trium depoſitionem confirmandam eſſe, nempe Neſtorij, Cyrilli, atque Memnonis. *Alii contra, omnes quidem exauctorationes ex æquo nullas decernendas eſſe: illuſtriores vero Epiſcopos, qui & fidei doctrinam accurate ad veritatem ad amuſſim examinarent, & quæ Epheſi acta eſſent, candidè exponerent, huc accerſendos cenſebant. Non deerant tamen, qui omnem lapidem mouerent, vt manifeſtis decretis inſtructi à pientiſſimo*

Rege

Rege Epheſum abire ſinerentur, tanquam omnia iſtic, quam diligentiſſimè cognituri, & quam commodiſſime compoſituri. Quod ne fiat, qui nos amant, obnixè procurant: Non enim ignorant, cuius illi ſint animi, qui hæc moliuntur: neque neſciunt, quo fine id conſilii ceperint. Verum hæc vtcunque Domino viſum fuerit, ſuccedant. Interim ſanctitatem veſtram rogatam cupio, vt Deum pro me orare non grauetur, vt qui tot pericula iam olim perpeſſus ſim, & in magnis adhuc diſcriminibus, ob illam, quæ vitæ meæ inſidiatur, multitudinem verſer. Teſtis enim eſt mihi Deus, cum ad Regis cognitionem vocarer, aliud nihil me expectaſſe, quam vt fluctibus maris ſtatim obijcerer. Sed Dominus (ſicut ſcriptum eſt) aſtitit mihi, & de ore leonis, aut mille potius leonum catulis liberatus ſum. Hucuſque epiſtola Irenæi Comitis Neſtorianorum principis.

CXXVI. a Iob. 40. QVID MOLITI SINT SCHISMATICI PER ACACIVM BEROEENSEM.

Sed quid tandem decretum eſt? Dum hæc conſidero, illud plane Domini de Leuiathan alludentis ad prauū dæmonem apud Iob, in mentem venit, vbi ait a: *Huic montes herbas ferunt, & omnes beſtiæ agri ludent ibi.* Siquidem vbi primum huiuſmodi hæreſis monſtrum, draco iſte egreſſus ex inferis eſt, tulerunt illi ſuppetias, qui alios ſpecie quadam probitatis & potentia antecellere videbantur, Comites & Epiſcopi. Et hoc ipſo tempore, cum Imperatoris animus in dubio eſſet, & in quodam æquilibrio conſtitutus, huc illucue impellendus paulo momento: ecce oportunè adfuit procuratum à factione ſchiſmaticorum officium Acacij Epiſcopi Berœenſis, de quo plura ſuperius. Hic quidem natus annum centeſimum decimum, cum præ ingraueſcēte ſenecta ſe conferre ad Synodum Epheſi celebrandam excuſaret, Paulo Epiſcopo Emeſeno b ſuas vices delegauit, quem conſtat aduerſus Orthodoxos inhæſiſſe Ioanni, & loco Acacij eiuſdem Pſeudoconcilij decretis ſubſcripſiſſe. Cum igitur ſic oppignoratam fidem Acacij per Vicarium Neſtoriani nacti eſſent, eo etiam adegerunt delirum ſenem, vt aduerſus Cyrillum & Memnonem hoc ipſo tempore ſcriberet ad Imperatorem: qui neſciens eiuſmodi coniunctionem Acacij cum Neſtorianis, liberam iudicans & recti animi ac ſinceriſſimi Orthodoxi eius eſſe ſententiam, quem longæua ætas & prædicata doctrina præ cæteris commendabat, ratam habuit. Secundum igitur Acacij perſuaſionem, ſententias aduerſum ſe inuicem datas ſtatuit eſſe ſeruandas, quouſque res inter ſe ipſi componerent, ſtudens ita cōciliare Epiſcopos diſſidentes. Mitteńſque ſequeſtrem pacis Epheſum Ioannem Comitem, ad vtrumque conuentum eaſdem litteras dedit, miſitque ad eos dictam Acacij epiſtolam, de qua hæc habet c:

b Act. Eph. edit. Pelt. to. cap. 15.

c Apud Act. Epheſ. edit. Pelt. to. cap. 15.

CXXVII.

Vt autem ſanctitas veſtra cognoſcat, ſe non modo per noſtræ pietatis litteras ad concordiam, communemque pii dogmatis pacem, conſenſionemque incitari, etiam Acacii Berœenſium Antiſtitis epiſtolam, qua idem vir ille inculcat, ſuadetque ſedulo, ad vos miſimus. Hic enim cum propter extremæ ſenectutis imbecillitatem ſanctiſſimo veſtro Concilio adeſſe non poſſet, ea per litteras expoſuit, quæ & ſuæ pietati conueniebant, & Orthodoxæ religioni non parum quoque prodeſſe poſſe intelligebat. hæc de Acacio Theodoſius. Porro animarunt eum contra Cyrillum Neſtoriani, cum de illo iactarent, Apollinaris hæreſis eſſe reſtitutorem: nam in ſua epiſtola poſtea ad ipſum Theodoſium data hæc habent d, cum de Cyrilli ſcriptis Apollinaris hæreſis infamia ſugillatis, & ab Acacio tales, vt putabat, inuentis: *Optime (inquiunt) ſcit vir ille, decem & centum annos natus, qui omnem ætatem in Apoſtolicos ſudores inſumpſit, & pluribus Synodis interfuit, & Apollinaris aſſeclas vicinos ſemper habuit, &c.* talia ſunt de Acacio præconia ſchiſmaticorum, quæ illi ignominiæ magis cedunt, quam laudi, ſicut & illa quæ de eodem intexūtur à Theodoreto in epiſtola ad Berœenſes e:

d Apud Cyrill. in Apolo. tom. 4.

e Cod. Vatic. 9. Theo. 72.

CXXVIII. IOANNES COMES MITTITVR EPHESVM AB IMP.

Erat autem qui miſſus eſt Epheſum ab Imperatore Ioannes ipſi Theodoſio (vt aiunt) ab eleemoſynis, qui propriori titulo Comes dicebatur Sacrarum largitionum. Qui cum Epheſum magna celeritate perueniſſet, prima die patefactis litteris Imperatoris, declarauit Neſtorium, Cyrillum, atque Memnonem iure depoſitos: quos omnes ne diſſidia maiora concitarentur in populo, carceri quemque ſuo voluit mancipatos, ſiquidem Neſtorium cuſtodiendum tradidit Candidiano Comiti, Cyrillum vero & Memnonem Iacobo itidem Comiti. Porro hæc omnia prima die peracta, litteris ſtatim Theodoſio ipſe Ioannes ſignificauit, quarum eſt exordium f: *Cum ſciam conducibile pietati, &c.* quib. hæc ſummatim complexa pluribus deſcribuntur.

f Apud Act. Epheſ. edit. to. 3. append. cap. 1.

CXXIX.

Dolentes autem Epiſcopi Orthodoxi defenſores Catholicæ fidei peruerſa relatione ſceleſtium ab Imperatore ita peſſimè habitos, ad Theodoſium conſcripſere epiſtolam, cuius exordium eſt g: *Chriſtianiſſima regiaque veſtra maieſtas, &c.* queruntur deceptum Imperatorem, cum illi nunciatum eſſet, non Neſtorium tantum, ſed Cyrillum & Memnonem à Synodo Oecumenica eſſe depoſitos. Addiderunt h his alias, quibus cum de iuſta damnatione Neſtorij multa habeant, reddi ſibi petierunt Cyrillum atque Memnonem, ſe ipſos vero nunquam adduci poſſe, vt communicent cum ſchiſmaticis. Dederunt & aliam epiſtolam ad clerum Conſtantinopolitanum eodem quoque argumento, petentes adiuuari, quæ ſic incipit i: *Qui in tanta rerum fluctuatione verſamur, &c.* Sed & ipſe Cyrillus è vinculis ſcripſit ad Archimandritas, iamque rebus meliorem ſpem affulgere declarat his verbis k: *Benedictus Saluator, qui huiuſmodi nugas contra me effutientes falſitatis redarguit. Etenim poſtquam Dominus meus magnificentiſſimus, præclariſſimuſque Comes Sacrarum largitionum Epheſum veniſſet, nihilque eorum omnium, quæ dicta fuerant, veritate niti comperiſſet, animaduertit in eos, qui talia nugati fuerant. Agnouit autem ſanctam Synodum vnius fidei cauſa contendiſſe, & neque mihi, neque vlli alteri gratificandi ſtudio, ſed diuino Zelo incenſam, quod nimirum blaſphemum illum ferre non poſſet, Neſtorium condemnaſſe.* hæc Cyrillus, adhuc tamen vinctus in Domino: ſed quam celſo animo iſta perferret, ex his, quæ ſubijcit, intelligi poteſt, vbi ait:

g Apud Act. Eph. concil. edit. Pelt. to. 4. cap. 6.

h Ibi. c. 14.

i Ibid. c. 15.

k Ibi c. 18. QVÆ ORTHODOXI ATQVE CYRILLVS VINCTVS RESCRIPSERINT CONSTANTINOPOLIM.

CXXX. CYRILLI ET SYNODI IN PATIENDO ALACRITAS.

Interea hic nos vincti, cuſtoditique aſſeruamur, ignari prorſus, quo tandem res hæc ſit euaſura. Veruntamen gratias agimus Chriſto, quod pro nomine illius digni habeamur, non ſolum vinculis conſtringi, ſed cætera quoque omnia perpeti: neque enim iſta præmiis ſuis carebunt. ſubdit hæc vero de conſtantia Synodi: *Non potuit autem ſancta Synodus induci, vt cum Ioanne communicaret, ſed animoſe reſtitit: En, inquiens, corpora, en Eccleſias, en ciuitates: in omnia hæc poteſtatem habetis, nos autem, vt prius cum Orientalibus communicemus, quam ea diſſoluantur, quæ per illorum ſycophantiam contra comminiſtros noſtros comparata ſunt, illique rectam fidem confiteantur, id fieri nullo modo poteſt. Dignoſcuntur enim Neſtorii dogmata loqui, ſentire, & confiteri. Totaque vniuerſitas in his diſpoſita eſt. Precentur pro nobis Orthodoxi omnes. Vt autem beatus Dauid ait* l: *Ego in flagella paratus ſum.* Hactenus Cyrillus. Iſta quidem ex parte Oecumenicæ Synodi atque Cyrilli relata ſunt Conſtantinopolim.

l Pſal. 37.

CXXXI. SCHISMATICI LABORANT PRO RESTITVTIONE NESTORII.

Quidnam interea Concilium malignantium & ſynagoga potentium? Eo quidem impudentiæ prouenere, vt non veriti ſint litteris apud Theodoſium agere, vt Neſtorij damnationem irritam redderet, quod ſcilicet qui eum condēnaſſent, hæretici ipſi eſſent, mentientes Cyrilli ſcripta eſſe Apollinaris hæreſis labe conſperſa m, eſt exordium ipſorum epiſtolæ: *Edocti ex ſanctiſſimorum & pientiſſimorum miniſtrorum noſtrorum litteris, &c.* Adiecerunt his alias, quib. ſignificarūt, ſe vna cum Ioanne Comite teſtimonio Acacij Epiſcopi Berœenſis epiſtolę egiſſe cum aduerſariis, vt Cyrilli capitula tanquam hæretica damnarētur, ſed nec quicquam apud illos profeciſſe. Vt autem maiorem ſibi apud Imperatorem fidem conciliarent, ad finem epiſtolæ adiecerunt Orthodoxæ fidei confeſſionem. Recitat hæc ipſe Cyrillus n: ſed in eis illi de damnatione Neſtorii ne verbum quidem, quæ primo loco ponenda erat, cum ſcirent ipſum aduerſari Symbolo ab eis edito, in quo & ſanctiſſima Maria Dei genitrix affirmatur: vt plane intelligas omnia iſta haud ſincero animo, ſed fraudulenter ab ipſis eſſe tractata, quo vnum illud aſſequi poſſent, nempe ſcriptorum Cyrilli damnationē, eſt autem tota illa epiſtola adulatione demulcens animum Imperatoris, quæ ſic incipit:

m Act. Eph. edit. Pelt. to. 5. ca. 8. append. 1.

n Cyrillus Apolog. SCHISMATICI DOLOSE PROFESSI FIDEM CATHOLICAM.

Merito

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Merito quis dixerit, noſtri ſæculi homines, quod tuo Imperio gubernentur, beatiores iis, qui ante noſtram ætatem fuere, &c. Cæterum quod ſpectat ad ipſorum fidei profeſſionem, iſta habet Cyrillus a: *Illud autem ſcitote, quod cum fidei expoſitionem componerent, inter ſe contenderunt, & adhuc in contentione tenentur. Nam alii quidem admittunt, vt ſancta Virgo Deipara dicatur, cum eo, vt Hominipara dicatur. Alii vero prorſus hoc negant, paratosque ſe eſſe dicunt, vt manus ſuas amputandas præbeant potius, quam vt huiuſmodi voci ſubſcribant. Vbique autem turpiter ſe gerunt, hæretici declarati.* hæc Cyrillus. Cæterum obtinuiſſe eorum ſententiam, vt Deipara diceretur, ipſa confeſſio docet: ſed & quam doloſe his ipſis vocibus vterentur, ſuperius ex eorum aſſertione demonſtratum eſt.

a Cyr. ep. 22.

CXXXII. Cæterum illud Catholicos vehementius perturbauit, quod Ioannes ipſe Comes, qui ſequeſter pacis aduenit, vt rem ſe bene geſſiſſe ſignificaret, eaque de cauſa maiorem ſibi apud Imperatorem fidem cōciliaret, ſcribens ad eum turpiter mentitus eſt vniuerſam Oecumenicam Synodum aſſenſam eſſe in damnationem Cyrilli, adeo vt iam de loco, quo in exilium eſſet deportandus, conſuleretur, ſcripſit enim de his ipſe Cyrillus, vbi hæc reſciuit: ad clerum populumque Conſtantinopolitanum iſtis verbis b: *Turbata eſt admodum ſancta Synodus, vbi magnificentiſſimum & glorioſiſſimum Comitem Ioannem non recte omnia retuliſſe audiuit: ita vt & de noſtro exilio, qui illic ſunt conſultent, quaſi ſancta Synodus irregularem & nefandam depoſitionem à Ioanne, & hæreticis, qui cum eo ſunt, factam acceptarit, &c.*

b Cyr. eād. ep. 22.

CXXXIII VERSVTVM CONSILIVM SCHISMATICORVM ET IOANNIS COMITIS.

Quid præterea idem Ioannes Comes pertentarit, quo iactare ſe potuiſſet Epiſcopos omnes in vnam cōcordiam redegiſſe, idem Cyrillus ſic inferius ſubdit: *Cum autem hanc rem memoratus magnificentiſſimus vir non eſſet aſſecutus nempe vt Ioannes Antiochenus Epiſcopus ab ipſis in communionem reciperetur: etiam hoc excogitauit, & à ſancta Synodo petiit, vt ſibi ſcripta daretur fidei expoſitio, vt & illos conſentire & ſubſcribere faceret, & reuerſus diceret: Conciliaui eos ad amicitiam humanis inter ſe offenſis diſſidentes. Vbi hoc ſancta Synodus intellexit, rurſus omnino reſtitit, dicens: Non exponimus nos ipſos contumeliæ: non enim tanquam hæretici vocati ſumus, ſed ad hoc venimus, vt fidem rectam reſtituamus, quam & reſtituimus: nec opus eſt Regi, vt fidem diſcat, cum hanc ſciat, in qua ille baptizatus ſit. Itaque nec hoc quidem Orientalibus proceſſit.* hæc de his Cyrillus, quæ autem velit per eos agi, addit his verbis.

CXXXIV *Hæc à pietate veſtra doceantur omnes, præſertim pientiſſimi & ſacratiſſimi Archimandritæ, ne forte prædictus Ioannes,* Comes ſcilicet, *reuerſus alia pro aliis dicat, aut doceat, vt quorundam aures oblectet. Ne pigreſcat vero pietas veſtra, neque laborando pro nobis laſſetur, ſciens, quod ſe ipſam Deo & hominibus commendet. Et hic propter Saluatoris gratiam Deo amantiſſimi Epiſcopi, qui vos nunquam viderunt, animas ſuas ponere pro vobis parati ſunt, accedunt que ad nos cum lachrymis dicentes: & ad exulandum vna, & ad commoriendum parati ſumus. Verſamur autem omnes in multa tribulatione, quod excubiis militum cuſtodimur, eos etiam ante lectos, cum dormimus, habentes, maximè vero nos. Reliqua vero vniuerſa Synodus defatigata laborat, pluresque mortui ſunt: multi etiam ſumptibus deſtituti, res ſuas vendunt.* Hactenus Cyrillus. At licet ipſe & Memnon vincti arcta cuſtodia tenerentur: tamen reliqui omnes Epiſcopi haud liberi erant, ſed vtique cuſtodiebantur à militibus. Ioannes enim Comes iam reuerſurus cum eſſet Conſtantinopolim, & pacis trophæa foret oſtentaturus, ne quid litterarum ab Orthodoxis ſcriberetur, quibus mendacij redargui poſſent, quæ ipſe Imperatori & aliis relaturus eſſet, reliquos omnes Orthodoxos Epiſcopos ſedulo aſſeruari præcepit.

STATVS CYRILLI ET SYNODI QVALIS.

CXXXV. Illi tamen, Deo volente, clam ſcripſere epiſtolam, qua clerum Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ de rerum ſuarum ſtatu miſerando admonuerunt, qua cum numerent trium menſium ſpatium, quo eiuſmodi cuſtodia vallabantur, à tempore, quo Cyrillus, & alij Epiſcopi ad Synodū conuenere circa principiū menſis Iunii, quo huiuſmodi per Candidianum Comitem cœptæ ſunt turbæ, menſe Auguſto datas illas ab eis ad clerum Conſtantinopolitanum litteras poſſumus intelligere, quarum eſt principium c: *Qui in tanta negotiorum tempeſtate conſtituti ſumus,* & inferius: *Sciat itaque pietas veſtra non amplius nos Epheſum, ſed cuſtodiam inhabitare, inque illa trimeſtre iam tempus incluſos, neque per mare, neque per terram tuto ac ſecure ad pium exercitum* (nempe ad Imperatorem) *vel in aliquem alium locum, quempiam mittere permitti. Etenim iam ſæpius accidit, vt quæ à nobis ſunt miſſa, haud ſine mille periculis reddi potuerint, vt latores illorum, quo ſeruarentur, in alias atque alias ſeſe formas coacti ſint mutare. Quod autem ita cuſtodimur, hinc eſt, quod omnia mendaciter ad pientiſſimum Imperatorem contra nos deferantur.* Poſt hæc rogant iidem plurimum, vt agant apud Theodoſium Auguſtum reddi Synodo Cyrillum & Memnonem, vt que detur adire poſſe ipſum Theodoſium, ſin minus, liberum ſit vnicuique Epiſcopo in patriam reuerti.

c Apud Cyr. epiſ. Syn.

CXXXVI De his præterea, quæ iidem ſanctiſſimi Patres Epheſi paterentur, eſt ſcheda illa cum aliis litteris miſſa d, ſub titulo Commonitorij breuiter quidem, quod furtim videatur eſſe conſcripta, his verbis ad clerū Conſtantinopolitanum data.

d Ex codice Antonii Auguſtini.

Necamur æſtibus, cum aeres ſint graues, & penè quotidie aliquis ſepelitur: ita vt omnes pueri languentes ad propria remittantur. Et alii omnes Epiſcopi in his ſunt. Vnde conſequens eſt, reuerentiam veſtram adire Chriſto amabilem Principem, & dicere, quia opprimitur Synodus ab his, qui prohibent terminum dari, vt conſumpti languore necentur. Scire vero reuerentia veſtra debet, quia licet in tantum nitantur, vt omnes moriamur, non tamen fiet aliud præter hæc, quæ decreta per nos ſunt à Saluatore noſtro Chriſto. hactenus Patres ad Clerum Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ. Inſpicis, lector, in quot quantaſue anguſtias cum impietas Neſtoriana, tum infidelitas regiorum miniſtrorum coniecerit ſacroſanctam Synodum Oecumenicā, vt ea ſit paſſa Epheſi, quæ neque inter barbaras gētes perlatura vnquam fuiſſet.

CXXXVII. Sed hic paululum conſiſte, intuereque & obſtupeſce iudicium Dei, qui eſt terribilis in conſiliis ſuis ſuper filios hominum: nam intelliges, ſecundum illud Dauidicum: *Non dormiet, neque dormitabit, qui cuſtodit Iſrael.* cum eodem tempore, haud diutius fuerit protelata vindicta. Dum enim barbarico more Catholica fides vna cum defenſoribus ſuis Epheſi (vt vides) vim patitur, direque exagitatur, atque adeo ignominioſe tractatur, eodem quoque tempore Romanus exercitus à barbaris vincitur, trucidatur, paucis fuga lapſis, reliquis captiuis ductis. Hoc ipſum quidem tempus eſſe, quo Theodoſius Imperator iunctis copiis Occidentalis Imperij, miſſo Aſpare inuictiſſimo duce, bellum geſſit aduerſus Genſericum Africam occupantem ex libello ſchiſmaticorum paulo poſt (vt dicemus) oblato Theodoſio Imperatori, ſatis exploratum habetur, in quo inter alia hæc ſcripta leguntur e: *Cum hac fide ſcilicet barbaros vicistis, & tyrannos deſtruxiſtis, qua & nunc opus habetis in bello, quo Africam premitis: eſt enim Deus omnium commilito veſter, &c.* hæc Neſtoriani, profitentes ſe eſſe veræ fidei defenſores, pollicentes eius fidei, quam tuerentur, defenſione barbaros ab ipſo Imperatore vincendos: cum interea iam vinceretur atq; deleretur penitus in Africa Romanus exercitus, quod paulo poſt innotuit, cum cladis nuncium perlatum eſt Conſtātinopolim: vt planè (ô mirandum!) accidiſſe appareat, tunc male pugnatum in Africa eſſe, cum fides Catholica, eiuſque defenſores Patres ſanctiſſimi adeo grauia & ignominioſa tyrannica vi pati cogerentur. Sed etſi tardius, tandem ſapiens Theodoſius, ſuo maximo damno didicit, Deum vindicem Catholicæ fidei inſurrexiſſe, pro barbariſque pugnaſſe aduerſus Romanum exercitum, cum eius Comites & legati contra Concilium Oecumenicum indefeſſo ſtudio laborarent.

e Extant inter Act. Epheſ. edit. Pith. to. 3. c. 4. & apud Cyp. Aſpog.

CXXXVIII. Porro rem geſtam, grandi volumine dignam, Procopius his paucis abſoluit f: *Interea Conſtantinopoli Romaque exercitu adueniente cum Aſpare duce, Bonifacius, Romaniquè qui in Africa erant, ſpiritus aſſumentes, acriter reſiſtere cœperunt: verum non melior priore fortuna ſucceſſit. Victi ad vnum omnes, alius alio*

f Procop. de bel. Vand. lib. 1.

CLADES ROMANI EXERCITVS IN AFRICA.

fugam arripuere, *Aſpar Conſtantinopolim, vnde venerat, Boniſacius Romam profectus, ſeſe Placidiæ ex his, quorum culpa vacabat, reconciliauit.* hæc Procopius. Bonifacij vero Romam reditum anno ſequenti Proſper a recenſet. habet eadem de illa clade Paulus b diaconus. De Marciano autem, qui poſt Theodoſium fuit Imperator, hoc prælio ab hoſtibus capto hæc ſubdit Procopius.

a Proſper in Chron.
b Paul. diac. miſcel. l. 14.

CXXXVIIII.

Hoc igitur modo VVandali Africam Romanis eripuere: captiuos vero, quos ceperant, in cuſtodia habuere, inter quos Marcianus fuit, qui Theodoſio ſucceſſit. Cum igitur Genſericus forte præciperet, vt captiui in aula ſub dio cogerentur, vt aſpectibus eorum conſideratis, ſane conſpiceret, ſi quis regiam haberet indolem, ac indigna præſente fortuna pateretur: interim iidem inedia ac labore feſſi humi obdormiſcerent, aquila forte volans ſupra Marciani caput paſſis aſtitit alis. Genſericus igitur portentum tacitè notans, non fruſtra hoc fore, iuſſit ad ſe venire: quinam vir eſſet, interrogat. Ille ſe Aſparis arcanorum omnium ſocium fuiſſe inquit, quem Romani Domeſticum Comitem vocant. Genſericus igitur meditans & aquilæ geſtum, & Aſparis quanta eſſet apud Byzantium potentia, hominem de medio tollere, ab re putauit eſſe, neque veriſimile, vt quamprimum interituro ſigna volatilia oſtendiſſet: nulla enim ratione eum interfici oportere. Nam ſi poſtremo regnaturus eſt, morti non eſſet apud eum derelictus, quod ea, quæ Deo ſunt decreta, nullatenus prohiberi poſſunt. Quapropter iureiurando eum obligat, ſibi amicum fore, neque vllo modo contra VVandalos venturum. Eiuſmodi ergo pactis ſimul initis, dimiſſus eſt Marcianus redire Conſtantinopolim.

CXL. CATHOLICI CONSTANTINOPOLITANI PVGNANT PRO SYNODO.

His igitur rerum Africanarum caſibus Theodoſius prudentior, licet ſero, Phrygum inſtar, redditur tandem: ſed id poſtea, cum acceptæ cladis acerbiſſimum nuncium accepit. Interea vero rebus eodem ſtatu perſeuerantibus, qui erant Conſtantinopoli Catholicæ fidei defenſores, & inter eos primum locum tenentes Epiſcopi peregrini, qui illuc pro fidei defenſione ſe contulerant, audientes, quæ Patres Epheſi paterentur, conſolationis plenam ad eoſdem dedere epiſtolam, hortantes viriliter agere, ſimulque omne ſuum ſpondentes pro ipſorum defenſione officium & diligentiam, atque etiam profecturos ſe Epheſum ſi iuberent, incipit epiſtola c: *Oportebat quidem nos in afflictionum tentationumque veſtrarum ſocietatem receptos, non animis tantum, ſed corporibus quoque vobis adeſſe, &c.* In fine autem apud Contianam editionem tempus ita deſcribitur: *Data menſe Auguſti die vigeſima, Indictione decimaquinta.* Ex quo planè rerum geſtarum valeas metiri tempora.

c Act. Epheſ. edit. Conc. c. 47. & edit. Pel. to. 4. c. 20.

CXLI.

Tunc etiam accidit, vt ſancta Synodus ad eoſdem Epiſcopos Conſtantinopoli agentes eas reddiderit litteras, quarum eſt exordium d: *Qui ita affecti ſunt &c.* habet in inſcriptione nomina eorundem Epiſcoporum tunc Conſtantinopoli commorantium & pro Synodo laborantium expreſſa, quæ ſunt, Eulalius, Eutrechius, Chryſaphius, Hieremias, Theodulus, & Iſaias: ſed quarum hi Eccleſiarum Epiſcopi fuerint, non exprimitur. Rogant Patres, vt in ſententia perſiſtent, & pro ſancta Synodo nauiter collaborent: quod quidem illos quam diligentiſſime perfeciſſe, exitus declarauit. Porro eodem, quo antea ſtatu perſeuerare adhuc res Epheſias, iiſdem litteris Patres ſignificarunt his verbis e: *Quod vero ſanctitas veſtra prohibeatur, quo minus ad nos peruenire queat: id ex noſtrarum rerum ſtatu proficiſcitur. Ita enim terra marique obſidemur: vt nihil eorum, quæ nobis euenerunt, veſtræ ſanctitudini ſignificare potuerimus. Fuerit autem veſtrarum partium, precibus & lachrymis inſtare, &c.*

d Act. Ephe. edi. Pel. to. 4. c. 21.
e Act. Ephe. edi. Pel. to. 4. c. 21.

CXLII.

At non Epiſcopi tantum agentes Conſtantinopoli, eas quas diximus, reddiderũt ad Synodum litteras, ſed & qui in clero Conſtantinopolitano eminebat Alypius Candidianum diaconum legauit Epheſum ad inuiſendos ſanctiſſimos Patres fidei Catholicæ confeſſores, cum & Cyrilli vincula ſummis (vt par erat) honoribus proſecutus, has litteras ad eum dedit f:

f Apud Act. Eph. edi. Pel. to. 4. c. 16.

EPISTOLA EPISCOPORVM CONSTANTINOPOLI AGENTIVM AD CYRILLVM.

Beatus homo, quem Deus dignum cenſuerit, ſanctum Deoque dilectum caput tuum martyrii confeſſionis ſertis redimitum dilectionis oculo contueri. Tu enim ſanctiſſime Pater, vigilanti lumine ſanctorum Patrum vias triuiſti. Tu vtroque poplite claudicantes, recta ad veritatem incedere docuiſti. Tu fiduciam es indutus Eliæ. Tu ſolus Phinees Zelum aſſumpſiſti. Tu impium venenoſi draconis os obturaſti. Tu voracem Bel euertiſti. Tu illius ſpem, hoc eſt, dominatum & præſidentiam ære coemptam labefactaſti, aureaq; ſtatuæ apparatum perdidiſti. Et quale nam os ſpiritualib. chariſmatibus imbutum Zeli tui encomia pro veritate explicare valeat, vt qui B. Theophili quondam auunculi tui ſtudiorum æmulus, illique ſimilis euaſeris: necnon ad ter beati illius Athanaſii martyrium proximè acceſſeris? Etenim vt ille precibus armatus, iniquorum hæreticorum machinationes, perinde ac periculoſos quoſdam ſcopulos deuitabat, euadebatque, ſic tua quoque ſanctitas iniquos illius conatus, vitæ integritate, conſcientiæq; puritate, veluti infirmam quamprimum procellam profligauit.

CYRILLI DIGNAE MERITAEQVE LAVDES.

CXLIII.

Sane beatus Athanaſius poſt multas falſas criminationes, quas hæretici illi impingebant, feliciter refutatas, exiliumq; eorum decreto, qui tunc rerum potiebantur & hoc ipſum fieri curabant, patienter toleratum, id conſecutus eſt, vt eo ſemper purior illuſtriorque euaderet, maiorique patientiæ laude ſplenderet, quo profani illi homines plura falſioraq; ipſi crimina intentabant. His igitur victoriis, certaminibusq; martyrii coronam ille ſibi nectens, Homouſion ſtatuit, peruerſamque Arii doctrinam calcauit, & Orthodoxam doctrinam penè calcatam denuo erexit, ac ſancti tandem Marci Euangeliſtæ thronum in ſublime euexit, cui tu quoque præſides, ſanctis illius veſtigiis impigrè inſiſtens. Precor itaque, ſanctiſſime Pater, vt dignus aliquando habear, qui te virum adeo ſanctum coram cernere, tuaq; genua complecti, & tempore pacis coronati martyrii aſpectu frui merear. Vniuerſum rerum noſtrarum ſtatum, & quomodo cum fiducia egerimus, & tuis ſanctorumque Patrum precibus freti etiamnum agamus, quantaque hactenus certamina ſubierimus, id totum Candidianus dilectus diaconus, qui paruitatis meæ litteras ſanctitudini tuæ defert, ordine exponet. Saluto vniuerſam ſanctam Synodum, vna cum veſtra ſanctitate martyrii corona decoratam. DEVS nobis largiatur, vt ſani lætique in Domino pro veritate certare pergamus. Hactenus ad Cyrillum Alypius.

CXLIV. OFFERTVR LIBELLVS THEODOSIO A CLERICIS ECCLES. CONSTANTINOP.

Quanta rurſus animi cõſtantia cum Alypius ipſe, tum reliqui Orthodoxi ex clero Conſtantinopolitano pro ſancta Synodo apud Imperatorem indefeſſo ſtudio egerint, inter alia plura indicat libellus ab ipſis nouiſſime illi oblatus, qui ſic incipit g: *Cum non ignoremus veſtram pietatem ſanctas Dei Eccleſias, fidemque piam ab illis prædicatam & à maioribus traditam maximi ſemper feciſſe, &c.* vbi libero planè ſtudio, quam erraret confirmando Cyrilli à ſchiſmaticis perperam factam exauctorationem, patefecerunt, ſimulque ingens diſcrimen, in quod vniuerſum Chriſtianum orbem conſtituiſſet id faciendo, ob oculos poſuerunt: fore namque, vt vniuerſus Catholicus orbis, qui cum Cyrillo communicaret, ab ipſo Imperatore & aliis, qui eum damnaſſent, penitus ſepararetur, & affore, vt ſuis temporibus martyriorum tempora inſtaurarentur, induceretur; tyrannica in Eccleſia perſecutio, cum omnes ex æquo parati ſint etiam vitæ diſpẽdio decretis Oecumenicæ Synodi inhæreſcere potius, quam paucorũ collegarum Neſtorii impia affectari veſtigia. Fuerunt planè hæc tanti apud Theodoſium ponderis, vt mutato conſilio, decreuerit aliquos vtriuſque partis Epiſcopos Epheſo ad ſe vocare Conſtantinopolim: quomodo autẽ id acciderit, paulo poſt dicturi ſumus.

g Apud Act. Eph. edi. Pel. to. 4. c. 16.

CXLV. S. ACAC. VATICINATVR DE PROXIMA PACE.

Interea temporis Acacius ille magnus Melitenſis Epiſcopus, longe diuerſus ab illo Acacio Berœenſi, vir cum doctrina, tum ſanctitate ſpectatus, his anguſtiis conſternatam ſanctam Synodum Epheſinam conſpiciens, diuino afflatus Spiritu, ſpiritu plenam coram Patribus habuit cõcionem, in qua breui affore pacem vaticinatus, omnes reuiuiſcere, ſumere animos, erigereq; languentes vires hortatur: ita enim præco ille cæleſtis exorſus eſt h: *Cernentem me, dilecti, cœtum hunc, ſpiritualemque ſacræ Synodi conſeſſum gaudium ſimul & fiducia ſubit: gaudium quidem, quod cum omnium ſim minimus, in maximo hoc amicitiæ pelago tenuem ſermonis ſcapham moderari adigor: fiducia vero, quod magnos iſtos ſeditionum fluctus propediem ſedandos, Dominicæque pacis tranquillitatem ad vniuerſos Catholicæ Eccleſiæ cœtus redituram nequaquam ambigam, &c.* Equidem haud falſus extitit vates. Ex hoc enim tempore poſt denſam noctis caliginem, fulgor veluti ſub-

h Apud Act. Eph. edi. Pel. to. 6. cap. 1.

SESSIO IN CAVSA REGINI EPISCOPI.

orientis auroræ Solis prænūciæ paulatim illuxit. Poſt hæc autem res geſtas menſis Auguſti clauſit ſancta Synodus illa ſeſſione, in qua oblatus eſt libellus à Regino Epiſcopo Conſtantiæ in Cypro, cuius extat inter Acta Epheſina homilia in Synodo dicta Epheſi poſt exauctoratum Neſtorium, quo querebatur aduerſus Ioannem Epiſcopum Antiochenum, quod ſibi, præter maiorum conſuetudinem, vendicare conaretur Eccleſias Cypri inſulæ. Re percognita & diligenter examinata, ſtatutum eſt à Synodo, vt ſeruato priſtino vſu, nec Ioannes Cypriam, nec alii inuadant alienas Eccleſias. Celebrata eſt autem huiuſmodi Actio pridie Kalendas Septembris, vt vetera ipſius monumenta *a* declarant. Sed reuertamur ad Theodoſium.

a Act. Conc. Eph. ed. Pal. to. 1. cap. 4.

CXLVI.

Imperator igitur acerrimo illo Orthodoxorum libello expergefactus, & amiſſi in Africa exercitus nuncio perterrefactus, meliora tandem conſilia init, nempe vt ſeptem ab vtraque parte Epheſo Conſtantinopolim mitterentur Epiſcopi, qui coram ipſo Imperatore de rerum ſumma tractarent; ſcripſitque de his ad Ioannem Comitem Epheſi adhuc agentem, vt habet Synodalis epiſtola ad Theodoſium per legatos miſſa *b*. Miſſi ſunt autem à Concilio Oecumenico legati Epiſcopi ſeptem, inter quos primum locum tenuit Arcadius Epiſcopus Apoſtolicæ ſedis legatus, profectuſque cum eis eſt Philippus presbyter, vnus ex tribus legatis Apoſtolicæ ſedis. His autem profecturis à ſancta Synodo eiuſmodi ſeruāda præcepta impertita ſunt *c*:

b Apud Act. Eph. edi. Pal. to. 4. c. 22.

c Apud Act. Eph. edi. Pal. to. 4. cap. 19.

CXLVII.

LEGATIO ORTHODOXORVM CONSTANTINOPOLIM MISSA

Philippo religioſiſſimo Deoq; dilectiſſimo presbytero Cæleſtini piiſſimi Apoſtolicæ ſedis magnæ Romæ Vicario, piiſſimis & ſanctiſſimis Epiſcopis Arcadio, Iuuenali, Flauiano, Firmo, Theodoto, Acacio, Euoptio, ſancta & Oecumenica Synodus, quæ per gratiam Dei glorioſiſſimorumq; Regum noſtrorum nutum in Epheſiorum metropoli coacta eſt, in Domino ſalutem.

Piiſſimorum Chriſtique amantium Imperatorum noſtrorum permiſſa legatione pro Orbis ſalute, qui per eos, qui vna nobiſcum in Epheſiorum ciuitate congregati ſunt, anxium pro recta fide certamen ſuſcepit, ad Regiam vrbem miſſuri, eam pro recta fide, ſanctiſque fratribus & patribus noſtris, ſanctiſſimo Deiq; amantiſſimo Cyrillo Archiepiſcopo, & Dei amantiſſimo Epiſcopo Memnone legationis prouinciam vnanimi calculo veſtræ pietati coram Chriſto iniungendam exiſtimauimus. Vtrorumque itaque ſecuritati, veſtræ, inquam, & noſtræ conſultum cupientes, hoc præceptorium diploma inſtruximus, vobiſque exhibendum duximus, vt & nos ſciamus, propter quæ vos miſerimus, & veſtra quoque pietas intelligat, nihil ſe præter hæc facere debere. Ante omnia autem ſanctitas veſtra ſciat, nullam ſe cum Ioanne Antiocheno apoſtaticoque eiuſdem concilio communionem habere poſſe: tum quod impietatis præconem Neſtorium ad vna nobiſcum deponere non voluerint, vt vſque ad veſtram quoque profectionem illi patrocinari conſtanter perrexerint: tum rurſus quod contra omnes canones, ſanctiſſimos Deique amantiſſimos Epiſcopos Cyrillum Alexandrinum & Memnonem Epheſinum condemnare auſi ſint; potiſſimum vero ad præſens vſque tempus de Neſtorianis dogmatibus defendendis anxii, multique ex illis tanquam Cæleſtiani iam olim depoſiti ſint, tum denique quod totius Orbis Synodum hæreticam appellare non dubitarint.

QVÆ SERVARE LEGATI DEBERENT.

CXLVIII

Quod ſi qua forte vis, regiæuè voluntatis nutus adhuc impulerit (nam piiſſimi, Chriſtoq; cariſſimi Auguſti ſanctioni pro viribus obediendum eſt) ſi quidem illi prædicti Neſtorii depoſitioni voluerint ſubſcribere, veniamque ſupplicibus libellis à ſancta Synodo de his petere, quæ in noſtros Præſides temere admiſerunt, anathematizare rurſum Neſtorii dogmata, & auerſari illos, qui eadem cum illo aperte ſapiunt, vel ſapuerunt, elaborare tandem vna vobiſcum, quo ſanctiſſimi Epiſcopi Cyrillus & Memnon nobis reſtituantur: hæc, inquā, ſi bona fide præſtiterint, permittimus veſtræ ſanctitati, vt communionem illis polliceatur.

CXLIX.

At ſingula ad nos perſcribantur, quo & nobis quoque vobiſcum conſentientibus, perfecta cum iis pax ineatur. Cauete autem ne prius illis communionem ſpondeatis, quam Præſides ſuos recipiat ſancta Synodus: ſcire quoque volumus veſtram ſanctitatem, quod ſi quid horum à vobis fuerit neglectum, neque ſanctam Synodum acta veſtra habituram rata, neque vos ad communionem ſuam admiſſuram eſſe. Hactenus ſeries præceptorum, quam Commonitorium dicere conſueuere. Adiecit his ſancta Synodus litteras ad Theodoſium Imperatorem, quarum eſt exordium *d*; *Omnia Chriſtianiſſimi Imperatores, maieſtatis veſtræ ſtudia &c.*

d Apud Act. Eph. edit. Pal. to. 4. c. 21.

CL.

LEGATI A NESTORIANIS MISSI.

Qui autem à ſchiſmaticorum conuenticulo miſſi fuere, hæc ſunt eorum nomina, Ioannes Antiochenus, Paulus Emeſenus, Himerius Nicomediæ, Macarius Laodicenſis, Apringius Chalcidenſium, Theodoretus Cyri, & Helladius Ptolemaidis, ſed octaui nomen deeſſe videtur: octo namque Epiſcopos Legatos eſſe Conſtantinopolim, litteræ eorum ad Rufum datæ teſtantur in fine *e*: octo pariter ab Orthodoxis miſſos eſſe conſtat, cum tamen de ſeptem tantum aliqui aſſirmarint. Iis igitur conſodales ſchiſmatis iſta mandata dedere *f*:

e Extant apud Act. Eph. edit. Pal. to. 5. cap. 14.

f Apud Cyr. in Apolog. to. 4. & Conc. Eph. edit. Conc. 1. 31.

CLI.

Quoniam Eccleſiaſticæ cauſæ gratia, propter quam omnes in hanc Epheſiorum vrbem vocati ſumus, præſenti tempore veſtra nouit pietas, quod iuxta edictum pientiſſimorum Regum noſtrorum in celeberrimam Conſtantinopolim citati ſumus ad ſuffragandum veritati fideique ſanctorum Patrum & rectis dogmatibus, nos tamen omnes iuſſi ſumus eſſe vobiſcum. Operæpretium autem eſt, vt omnium noſtrum mens quaſi præſentium manifeſta fiat. Vnde propria habemus, quæ à vobis ſunt, & pertinent ad timorem Dei & pacificandam beneque ordinandam Eccleſiam. Quapropter hunc vobis libellum, quo mandatum continetur, fecimus, quo præcipimus & permittimus, perfectamque poteſtatem tradimus, quam & ſi nos ipſi præſentes eſſemus, haberemus, vt cum vos gratia Dei in prædictam magnam ciuitatem perueneritis, ſiue apud pientiſſimum Regem opus fuerit, ſiue in Conſiſtorio ſiue, in ſancto conuentu, ſiue Patrum Synodo de his quæ inquiruntur, ſermo habeatur, hac valeatis libertate dicendi ſapiētia, atque diligentia, vt vos decet afferre pro communi Eccleſiarum vſu, laboremq; hunc ſuſcipientes pro nobis omnib. ſcil. manentibus & comitantib. & amantib. & tanquam coram omnib. acta eſſent habentib. omnia quæ in hac cauſa agitis & acturi eſtis. Et iſtud ipſum oramus veſtram ſanctitatem, ne quod communi vſui profuturum & ad gloriā Domini Chriſti facere minus alacris ſit. Tametſi videbitur, Synodalem epiſtolam cum omnium ſubſcriptione mittendam, confitemur omnes communiter & ſinguli omni alacritate vos ſubſcripturos, & ad pium exercitum miſſuros. Quippe manifeſtum eſt, quod capitula à Cyrillo Alexandrino adiecta ad fidem Patrum, qui Niceno Concilio interfuerunt, tanquam hæretica modis omnibus & à Catholica & Apoſtolica Eccleſia aliena eiiciuntur. Hæc illi, quibus condemnantes Cyrilli capitula ſubſcripſere.

CLII.

IVSTA QVERELA CYRILLI CVR NON SIT MISSVS CONSTANTINOP.

Quod vero miſſi Epheſo ab aduerſariis eſſent, qui apud Imperatorem ſcripta eiuſdem Cyrilli redarguere conarentur hæretica, & abſente ipſo tanta eſſet cauſa tractanda; inde accidit, vt iure quidem, vt de minus æqua conditione, apud Imperatorem in Apologia ad eum data idem Cyrillus conqueſtus ſit, cum ex parte Neſtorii defenſorum iuſſus eſſet adeſſe Conſtantinopoli Ioannes Epiſcopus Antiochenus, omnium coryphæus ſchiſmaticorum, ipſe vero interea Epheſi ſub cuſtodia detineri: his enim iure verbis expoſtulat *g*: *Præterea cum relicta Epheſo ad illuſtrem illam ciuitatem adducerentur, qui ad hoc erant à ſancta Synodo ordinati, vt iis, quæ apud eum acta fuerant, patrocinarentur, cupiebam viris illis adnumerari: primum quidem ob eam cauſam, vt dominationem veſtram viderem: deinde vt coram vobis contra ipſum Antiochenum Epiſcopum iure agerem, oſtenderemq; eum ſycophantam egiſſe, & iniquè inſaniiſſe, impetentibuſque furiis eſſe ſuperatum, propterea quod capita blaſphemiarum Neſtorii anathematizaui.* hæc ipſe.

g Cyr. Apol.

CLIII.

LVCVBRATIONES CYRILLI CVM DETINERETVR EPHESI.

Relictus autem Cyrillus Epheſi haud otioſè conſiſtit: ſed quid agit? Quod enim ſciret duodecim illa capitula à ſe ſcripta contra Neſtorii impietatem ab aduerſariis in controuerſiam deduci & hæreſis infamari, ne perperam ab eis facta ipſorum interpretatione labefactari poſſent, ipſe illis explanationem adiecit, cum tamen iam antè eadem cognita & Orthodoxa fuerint in ſancta Synodo approbata. Nam in Apologia ad Theodoſium iſta habet *h*: *Fidei namque meæ rectitudinis teſtimonium dedit Romana Eccleſia, & propterea ſancta Synodus ex vniuerſo Orbe quæ ſub cælo eſt (vt ita dicam) congregata. Quod enim nullo pacto*

h Cyr. Apol.

alienus

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

alienum ab Euangelica & Apoſtolica traditione deprehendimus, & quod rectam & minime obliquam ſacrorum dogmatum ſemitam percurram communi ſententia confeſſi ſunt, idque ſcripto in commentariis, qui leguntur, quique à me ſcribuntur. hæc ipſe.

CLIV.

Miſerunt eandem Cyrilli explanationem, qui erant Epheſi Neſtoriani ſchiſmatici ad ſuos legatos profectos Conſtantinopolim: ſed qui ſemel prauum imbuiſſent ſenſum, vt in deteriorem partem iam ipſi à recto deuij, recta quæque conuerterent, & ea quoque calumniari aggreſſi ſunt: nam iidem ipſi in relatione ad ſuos hæc habent in fine Epiſtolæ a: *Demum miſimus veſtræ ſanctitati recens factam expoſitionem ab Alexandrino hæreticorum capitulorum, euidentius etiam per illam oſtendens ſuam impietatem.* ita ipſi. Sed & idem Cyrillus ſcripſit hoc quoque tempore Apologiam ad Theodoſium Imperatorem, quæ incipit: *Diuina & incorrupta natura.* purgat enim ſe de omnibus à ſchiſmaticis contra ſe calumniis in hunc vſque diem illatis. Sed & tunc temporis *Theodotus Epiſcopus Ancyræ* (vt teſtatur Gennadius b) *cum iidem Epheſi moraretur, ſcripſit aduerſus Neſtorium librum redargutionis & confutationis, vt ait, dialectica quidem arte ordinatum, ſed auctoritate ſacrarum Scripturarum detextum: multis enim aſſertionibus vſus eſt, antequam ſcripturarum teſtimonia poneret.* hæc ipſe. Iam vero quid per legatos, actum ſit Conſtantinopoli, videamus. Sed antequam peruenirent, quid ſtatuerit de Neſtorio Imperator, dicendum eſt.

a Apud Cyril. Apol. & Act. Concil. Epheſ. edit. Pelt. tom. 3. cap. 2. append. 1. b Gennad. cap. 55.

CLV. SCHISMATICI APVD CHALCEDONEM MANENT IPSI.

Vbi autem legati Epheſo receſſiſſent, mandato Theodoſij iuſſus eſt Neſtorius recedere Epheſo, & quo vellet pergere, nulla amplius ſpe reuertendi ad ſedem Conſtantinopolitanam, è qua iuſte depoſitus fuit. Interea cum legati iam Conſtantinopolim appropinquarent, idem Theodoſius Imperator tranquillitati vrbis conſulens, quod ſciret ciues in ſchiſmaticos Neſtorij fautores infenſo animo eſſe, iuſſit eorum legatos degere apud Chalcedonem. Sed neque qui à ſancta Synodo miſſi ſunt, Conſtantinopolim ingredi voluere. Verum haud æquo animo hæc paſſi ſunt ipſi ſchiſmaticorum legati, vt patet ex relatione ab ipſis ad ſuos Epheſi commorantes conſcripta his verbis c:

c Apud Act. Conc. Epheſ. edit. Pelt. tom. 3. c. 5. append. 1.

CLVI. NESTORII EXPEDIMENTA DESPERATVS EPISCOPATV.

Poſtquam Chalcedonem venimus (nam Conſtantinopolim neque nos, neque aduerſarij noſtri intrare permiſſi ſumus propter ſeditiones bonorum monachorum) fama accepimus, quod ante octo dies, priuſquam compareremus (in gloriam pientiſſimi Regis) dominus Neſtorius ab Epheſo dimiſſus ſit, vt eat, quo iuberet. Vnde valde doluimus: quandoquidem vere ea, quæ illicite & abſque iudicio facta ſunt, iam robur habere videntur. Videsne, lector, quod ante ſæpe mille ſignis demonſtratum eſt, ſchiſmaticos illos fuiſſe erga Neſtorium propenſiſſimos; ſicuti & nunc id ipſum verbis ſuis, ſeſe illi addictiſſimos eſſe declarant? Sed ſubdunt, quæ in proximo putarent fore agenda: *Sciat autem veſtra ſanctitas, nos promptos pro fide certamen inituros, & certare velle ad mortem vſque. Expectamus autem hodie, hoc eſt, vndecimo menſis Gordiei, tranſituros pientiſſimum noſtrum Regem ad Ruffinianam villam, & illic cauſam auditurum, &c.* Erat Ruffiniana villa locus amœniſſimus à Ruffino Præfecto conſtructus, de quo plura ſuperius ſub Arcadio Imperatore.

Habes ex his, lector, vnde etiam rerum geſtarum tempora colligas, cum teſtantur ſe ea ſcribere vndecima menſis Gordiei; eſt ipſe menſis Septembris apud Romanos, eademque prorſus dies vndecima menſis: nam teſtificatione Bedæ d ex Anatolio, eandem fuiſſe rationem menſium Græcorum ac Latinorum, apparet. Sicque intelligas, circa finem menſis Augusti legatos Epheſo profectos eſſe, Neſtorium vero tertia die Septembris abſque ſpe ſedis eſſe dimiſſum.

d Beda de ratione temp. cap.

CLVII. SCHISMATICI LEGATI LIBELLOS PORRIGVNT.

Cæterum non accidit, vt ſperabant legati ſchiſmaticorum, nimirum audiendos ſe fore in Ruffiniana ab Imperatore: quamobrem cum conijcerent illum erga Catholicos eſſe bene affectum, exulcerati liuore ad ipſum miſere libellum querelarum locupletem, qui ita exorditur e: *Orandum erat, &c.* quo in primis in Cyrilli capitula inuehuntur, calumniantes ea eſſe hæretica. Cum autem nullum ad libellum oblatum meruiſſent habere reſponſum; cum e hoc viderent ſe habitos eſſe contemptui, rurſus querelas ingeminant, aliumque rurſus libellum inferunt, cuius eſt exordium f: *Sæpenumero pietatem veſtram, &c.* quo & illud pudendum ad finem ponunt, petentes, ne quis in locum Neſtorij in ſede collocaretur Epiſcopus, donec de eodem iterum foret iudicium ventilatum.

e Apud Act. Conc. Epheſ. edit. Pelt. tom. 3. c. 2. append. 2. f ibid. c. 3. & apud Cyril. in Apol.

CLVIII. THEOD. TANDEM FAVET CATHOLICIS.

Inter hæc autem Theodoſius Imperator illud addidit, quod ſchiſmaticos vehementius exacerbauit; nimirum cum legatos œcumenicæ Synodi venire intra Vrbem, aduerſarios autem ad propria redire præcepit: ſed & Acta ab eis aduerſus Cyrillum atque Memnonem, vniuerſamque Synodum, vt vana penitus abolenda cenſuit. Hæc cum aduerſariorum ſchiſmaticorum legati accepiſſent, vehementer conſternati ſunt, & eo magis exterriti, quod veluti abſoluta omnino cauſa, ipſi ab Imperatore inauditi dimiſſi ſint. Iidem igitur animo mirum in modum perturbato tertium ad Theodoſium ſupplicem addidere libellum g querelarum plenum, expoſtulationumque; quod nimirum (vt dicebant) qui tuerentur Catholicam fidem, abire iuſſi eſſent, aduerſarij vero defenſores erroris Apollinaris ſuas recipere ſedes iuberentur. eſt autem libelli querulli exordium: *Non hunc euentum ſorſituram veſtræ pietatis vocationem expectabamus, &c.* petulanter quidem & perfricta fronte agebant fidei Catholicæ defenſores, qui hactenus patrocinati eſſent Neſtorianæ blaſphemiæ omnium horrendiſſimæ: talis namque eſſe ſolet inſitus & pene innatus ex immenſa ſuperbia proueniens mos hæreticis, vt impudentiſſime agentes, qui ex ſcelere erubeſcere debuiſſent atque confundi, inſolenter atque proterue iactent ſe eſſe fidei Catholicæ defenſores, quam produnt, proſtituunt, atque penitus perdunt.

g Apud Act. Conc. Epheſ. edit. Pelt. tom. 3. c. 4. append. 2. & apud Cyril. in Apol.

CLIX. PVLCHERIA AVG. PRO FIDE CATHOL. LABORAT.

Vigilauit, quod nunquam obdormiuit, pro fide Orthodoxa Pulcheriæ Auguſtæ ſtudium, quæ fratrem vallatum vndique à Neſtorianis Comitibus, penituſque obrutum fluctibus mendaciorum eripuit: qui in lucem tandem emerſus, quæ vera, quæve eſſent falſa perſpiciens, lucis opera iam edere cœpit; doluitque magnopere ſanctam Synodum ex falſis Comitum relationibus grauiſſima paſſam eſſe. Induſtria quidem & vigilantia ſanctæ Pulcheriæ res fidei Orthodoxæ in meliorem ſtatum eſſe poſitas, licet nec hiſtorici, neque Acta Synodalia tradant: ſatis ſuperque ad hæc perſpicue demonſtranda, ſancti Leonis Papæ, hoc tempore Eccleſiæ Romanæ diaconi, teſtificatio eſſe debet: qui poſtea Pontifex, in omnibus ferme litteris ad eandem Pulcheriam datis, eiuſdem prædicat erga fidem Orthodoxam exhibitum ſemper ſtudium indefeſſum & eorum propenſiorem, hacque ex parte dignam prædicat totius Catholicæ Eccleſiæ præconiis celebrari. Ipſe enim ſanctus Leo non aliunde, quam ex rebus iam antea pro Eccleſia Catholica ab ipſa præclare geſtis penitus inſinuandi argumentum validum petit, vt aduerſus Eutychis hæreſim tempore ſui Pontificatus emergentem ipſam impelleret, vt cum inter alia iſta ſcripſit h, quibus propenſior Pulcheriæ animus hoc tempore pro fide ſollicitæ declaratur.

h Leo epiſt. 19.

CLX. LAVDES PVLCHERIÆ OB DEFENSAM CATHOL. FIDEM.

Quod (inquit) *ſemper de ſancta pietatis veſtræ mente præſumpſimus, id pleniſſime experiendo cognoſcimus, Chriſtianam fidem, quamuis diuerſis prauorum appetatur inſidiis, vobis tamen præſentibus, & defenſionem eius à Domino præparat i, non poſſe turbari: non enim Deus, aut ſuæ miſericordiæ ſacramentum, aut veſtri laboris deſerit meritum, quo dudum ſanctæ religionis hoſtem, ab ipſis viſceribus Eccleſiæ depuliſtis, cum hæreſim ſuam tueri impietas Neſtoriana non potuit: quia non feſellit famulam Dei, & diſcipulam veritatis, quantum ſimplicibus infunderetur veneni per illa loquacis hominis colorata mendacia, &c.* Rurſus vero ad eandem i: *Offertur ergo pietati veſtræ digna materia, qua placitam Domino curam ſancti cordis exerceat, & præcedentium meritorum coronis etiam de præſentis erroris abolitione multiplicet: ſicut Neſtoriana impietas, ita & Eutychiana blaſphemia ab omnium eſt Catholicorum eliminanda conſortio.* hæc & alia plura id genus, quibus eius aduerſus Neſtorianam hæreſim effugandam ſtudium commendatur.

i Leo epi. 45.

CLXI.

Imbuerat quippe ipſa animum ſancta lectione librorum, quos Cyrillus Alexandrinus ipſo Neſtorianæ hæreſis exordio (vt dictum eſt ſuperius) ſcripſerat ad Reginas, inter quas ipſa tunc altius eminebat. Voluit namque ſummæ ſapientiæ ſuæ diſpenſatione diuina prouidentia, vt per virginem ſumma Virginis dignitas qua Dei mater eſt appellata, inoffenſa penitus ſeruaretur. Huius igitur clamoribus & aliis vocibus tandem Theodoſius excitatus, reſipiſcens cœpit ſolertius euigilare, & ea curare, quæ ad fidem illibate ſeruandam conducere videntur: licet quod natura clementiſſimus eſſet, cum fidei hoſtibus mitius videretur egiſſe.

THEOD. PER PVLCHERIAM PROFECIT.

CLXII.

Cæterum cum Neſtoriani præter ſpem omnem, quam conceperant, vidiſſent Theodoſium Imperatorem Pulcheriæ Auguſtæ opera à Neſtorio penitus animo alienatum, atque erga Catholicos redditum propenſiorem; indigne ferentes, in vtrumque commori, quod aliter non valerent, calumniis ambos vehementiſſime exagitarunt: furore enim perciti ea nefanda de ipſis iactare non ſunt veriti, quæ Suidas narrat his verbis: *Neſtorio autem adeo infenſa fuit Pulcheria, vt qui illum adamabant, rumorem ſpargerent, eo inuiſum eſſe Pulcheriæ Neſtorium quod illam inceſtus cum fratre Imperatore Theodoſio criminatus eſſet.* hæc ſceleſtiſſimi illi. Sed quid mirum ſic in Chriſti ſanctam virginem inſaniſſe, qui in Virginem virginum ſanctiſſimam Dei genitricem adeo contumelioſi fuere? Sed miro quodam diuino conſilio factum eſt, vt per virginem Chriſti ſponſam Virgo Deipara à Neſtorij vindicaretur blaſphemiis, dum circumuentum ac penitus obrutum Theodoſium Neſtorianorum fallaciis è tenebris in perſpicuam veritatis lucem eduxit. Cedit itaque Pulcheriæ laudi, quicquid ipſe ex hoc tempore pro Catholica fide eſt viſus egiſſe: adſcribitur autem domeſticorum inſidiis, ſi interdum permiſſi ſunt Neſtoriani liberius agere; aduerſus quos quæ poſt hæc acta ſint, continuatione oratio depromat.

CLXII.

SCHISMATICORVM LEGATI ADMISSI TANDEM AD THEODOSIVM.

Theodoſius igitur, caſſis iam redditis cunctis ab eis aduerſus Catholicos Epheſi conſtitutis, annuit tandem, vt iidem Chalcedone tranſmitterent Conſtantinopolim & vna cum legatis Synodi œcumenicæ confligerentur de duodecim Cyrilli capitibus, quos eſſe hæreticos ipſi adeo proclamarent. Cum autem ſimul ambæ partes conueniſſent, & Catholicorum legati contenderent accerſendum eſſe Cyrillum, qui ſuam præſens cauſam ageret: illi irati tergiuerſationem hanc eſſe ex diffidentia malæ cauſæ, quaſi primas in eo congreſſu tuliſſent, ad ſuos Epheſum ſcripſere iactantes: eſt autem exordium Epiſtolæ a: *Precibus ſanctitatis veſtræ datus eſt nobis acceſſus ad pientiſſimum Regem, &c.* Sed vt eoſdem Epheſi in officio continerent, etiam illud mendaciter addidere, Acacium Orthodorum (puto quidem Melitenum illum ſanctiſſimum Præſulem, de quo ſæpe ſuperius) in ſuis ſcripſiſſe libris, Diuinitatem paſſam eſſe; cum tamen ille non Deitatem, ſed Deum, nempe Chriſtum hominem factum eumque verè Deum, crucis ſupplicium ſubiiſſe diceret. ſed ventoſe iactarunt & illud, nimirum omne ſacri Conſiſtorij ſtudium in ipſos eſſe conuerſum, ſeque à Conſtantinopolitano populo frequentari, à quo monerentur viriliter pro fide agere.

a Apud Cyril in Apolog. & apud Act. Epheſ. edit. Pelt. tom. 3. c. 6. append. 2.

CLXIV.

Hæc quidem ad ſuos ſchiſmatici; qui tunc & miſerunt (vt iiſdem literis tradunt) duo expoſitionis fidei exemplaria Epheſum, vt eis illi ſubſcriberent. Porro alterum illorum ab iiſdem ſubſcriptione firmatum, Conſtantinopolim, qui erant Epheſi, ad legatos dedere, quod recitat Cyrillus in Apologetico: eſt illius exordium b: *Propter Eccleſiaſticas quæſtiones, &c.* in ea tamen profeſſione ne verbum quidem de hæreſis Neſtorianæ damnatione habuerunt. Adiecerunt & literas, quæ incipiunt c: *quoniam didicimus veſtros pro religione labores, &c.* Miſere pariter & Cyrilli in duodecim capitula expoſitionem editam Epheſi. Adiecere inſuper epiſtolam ad Theodoſium Imperatorem, qua gratias illi agentes, quod à ſe miſſos legatos tandem in ſuum conſpectum admiſiſſet, inſtiterunt pro reſtitutione Neſtorij, quaſi illegitime damnatus ſit ab hæretſ eis, nec non pro damnatione capitulorum Cyrilli. incipit autem ipſorum epiſtola d: *Edocti ex ſanctiſſimorum & pientiſſimorum miniſtrorum noſtrorum literis &c.*

b Apud Cyril. in Apol.

c Apud Cyril. in Apol. & Act. Epheſ. edit. Pelt. tom. 3. c. 7. append. 2.

d Apud Cyril. & Act. Epheſ. edit. Pelt. tom. 3. cap. 8.

CLXV.

Quid demum? Admiſit iterum atque iterum, ac quintum vſque Theodoſius Imperator ſchiſmaticos legatos ad congreſſum cum aduerſariis coram ſe habitum. Cum vero eo amplius illi detecti iam impij eſſent & impietatis defenſores exiſtere: Imperator ipſos dimiſit, & reuerti iuſſit ad propria: tum illi ad ſuos, deſperatione victi, poſtremas has dedere literas e.

e Apud Act. Epheſ. edit. Pelt. tom. 3. c. 10. append. 2. & apud Cyril. in Apolog.

THEODORETI LITERÆ DE REBUS GESTIS CONSTANTINOP.

Quinto acceſſus nobis contingit: Et quamuis multum de hæreticis capitulis diſputauerimus, iurauerimusque ſæpius pientiſſimo Regi, quod impoſſibile nobis ſit communicare his, qui diuerſa ſentiunt, ſi nondum exploſerint capitula; & quod Cyrillus etiamſi reiecerit capitula, à nobis ſuſcipiendus non ſit, eo quod ipſe tam impiæ hæreſeos hæreſiarches factus ſit; nihil tamen profecimus, eo quod & aduerſarij inſtarent, & auditores hos tam impudenter obluctantes non compeſcerent, nec cogerent eos, vt ad inquiſitionem & colloquium venirent. Hac enim via effugiunt, ne capitula examinentur, & de his diſputari prorſus non ſinunt. Nos autem propter veſtras preces vſque ad mortem inſtare parati ſumus, & neque Cyrillum ſuſcipere, neque capitula ab eo expoſita, neque illi communicare, priuſquam explodantur, quæ fidei male adiecta ſunt.

CLXVI.

Obſecramus igitur & veſtram ſanctitatem, vt ſapiatis eadem quæ nos, eundemque laborem oſtendatis certamen enim nobis pro religione eſt, quam ſolam habemus ſpem, & propter quam expectamus fruituros nos benignitate Saluatoris noſtri in futuro ſæculo. De pientiſſimo autem & ſanctiſſimo Epiſcopo Neſtorio ſciat veſtra pietas, quod ſtuduerimus quidem de illo ſermonem inſerere: ſed nunc non potuimus, eo quod omnes vel ad ipſum nomen hoſtiliter afficiuntur. Nihilominus cura nobis erit, tametſi res ſic habeant, per oportunitatem temporis, ac auditorum beneuolentiam etiam hoc facere, ſi quidem noſtro propoſito Deus cooperatus fuerit. Porro vt veſtra ſanctitas etiam hoc non ignoret, ſciote quod videntes Cyrillianos tyrannide & fraudibus & adulationis & donis omnes (vt ita dicam) decepiſſe non raro pientiſſimum Regem & magnificentiſſimos Principes obſecrauimus, vt & nos ad Orientem dimitteremur, & veſtra pietas ad propria demigraret. Cognoſcimus enim, quod in vanum moras necimus, & inſtantia non perficimus, eo quod Cyrillus vbique fugit colloquium noſtrum, conſcius ſibi blaſphemias, quas in duodecim capitulis ſuis edidit, manifeſte redarguendas. Placuit autem pientiſſimo Regi poſt multas adhortationes, vt ſinguli ad propria redeamus, ad hoc, vt Ægyptius & Memnon Epheſius in ſuis Eccleſiis maneant: ſic enim poterit Ægyptius omnes excæcare muneribus ſuis, vt ille quidem cum innumera fecerit mala ad thronum ſuum redeat; iſte vir innocens (nempe Neſtorius) *vix ad ſuam manſionem dimittatur. Omnem, quæ vobiſcum eſt, fraternitatem, & nos & qui nobiſcum ſunt, plurimum ſalutamus. Ioannes epiſcopus Antiochenus valere vos in Chriſto precor, domini pientiſſimi & ſapientiſſimi. Sub ſubſcripſere & alij ſimiliter.* hactenus Neſtorianorum legatorum ad ſuos epiſtola.

THEODORETVS DEFENSOR NESTORII.

CLXVII.

Vides lector, quam hi Neſtorium ſtudio indefeſſo coluerint, vt vel ex hoc ipſo intelligere valeas, quam inique, quamque impie adeo contumelioſe in tanti hæreſiarchæ expugnatores inuehantur. Habentur & literæ Theodoreti eodem ferme tempore Chalcedone datæ ad Alexandrum Hierapolitanum Epiſcopum in ſcelere defendendo collegam coniuratum contra Cyrillum: quibus in primis quam nauiter egerit pro cauſa tuenda, his exorditur verbis f: *Nullum humanitatis, nullum aſperitatis, nullum adhortationis, nullum declamationis genus omiſimus, quo apud pientiſſimum Regem & illuſtre Conſiſtorium non ſimus vſi.* & paulo poſt vide quid de Neſtorio: *De amico autem ſciat tua ſanctitas, quod ſi quando eius faceremus mentionem, vel apud pientiſſimum Regem, vel apud illuſtre Conſiſtorium defectionis notabamur: tantæ ſunt eorum, qui intus ſunt, in illum inimicitiæ. Et quod eſt moleſtiſſimum, pientiſſimus Rex præ omnibus aliis auerſatur nomen, manifeſte dicens: De hoc mihi nullus loquatur; ſpecimen enim ſemel ipſe dedit. Attamen dum hic ſumus, non ceſſabimus omni opere & eius partis curam agere, ſapientes factam illi ab impiis iniuſtitiam.* hæc cum dicat ipſe, iam non ſolum cum Neſtorio vnanimem fuiſſe vides, ſed

f Apud Cyril. in Apol. & apud Act. Epheſ. edit. Pelt. tom. 3. c. 9. append. 2.

dixerim etiam incorporeum; vnde magis mireris immenſam Dei miſericordiam erga ipſum, cum poſtea datum eſt illi ex eiuſmodi tandem barathro impietatis emergere.

CLXVIII. QVOD THEODORETVS CONCIONATVS CHALCEDONE.

In quo quidem quam profunde merſus modo ageret, & ex illo accipe, quod (vt ipſe iiſdem ad Alexandrum datis litteris profitetur) magno licet in periculo irruentium monachorum & aliorum Orthodoxorum ad lapidationem (vt ait) vſque graſſantium verſaretur: nihilo minus non prætermiſit aduerſus Synodum, ac potiſſimum contra Cyrilli capitula concionari, Neſtorianos Conſtantinopoli Chalcedonem ad ſe pertrahere, & illis aperte Neſtorij dogmata propinare. eſt de his locuples teſtis homilia vna illa ipſius Theodoreti, apud Cyrilli Apologeticum hactenus aſſeruata, quæ incipit a: *Chriſtus nobis dux ſit ſermonis, &c.* vbi ad Neſtorianos, qui interiacens traiicerent mare, dum Conſtantinopoli proficiſcerentur Chalcedonem, vt ipſum Theodoretum concionantem audirent, hæc ait: *Terribiles Propontidis fluctus tranſire auſi eſtis, vt noſtram audiatis vocem, quam veſtri paſtoris vocis effigiem putatis,* nempe Neſtorij. *Deſideratis enim audire tuas vndas veſtri paſtoris fiſtulas; paſtoris, quem paſtores ſocij calamo occiderunt, vt putant: ad quos Deus per Prophetam clamat: Paſtores multi corruperunt vineam meam, &c.* plura exaggerans in Patres œcumenicæ Synodi, qui Neſtorium condemnarant.

a Apud Cyril. Apol. ad fin.

CLXIX. THEODORETVS PALAM INTER NESTORIANOS IMPVGNAT FIDEM CATHOL.

Sed & quomodo Neſtorianam illis manifeſto abſque aliquo velamento hæreſim prædicauerit, ex his, quæ ipſe ſubiicit, perfacile ſenties, vbi inuehitur in Orthodoxos Deum patientem affirmantes, ſic dicens: *Hunc, qui omnia verbo fecit, & vnica momenti inclinatione exhibet ea, quæ non ſunt, vt ſint, & de his, quæ non erant, vt eſſent, ſola voluntate quaſi oblitus horum omnium, paſſionibus obnoxium facis, & legem ponis, vt adoretur Deus paſſibilis.* & inferius: *Nos autem inuiſibilem Vnigenitum, incomprehenſibilem, inexcogitabilem, paſſibilem eſſe credemus? abſit.* & conuerſus ad Chriſtum: *Saluator noſter & benefactor, ne ſic apoſtatæ ſimus adorationis tuæ, ne ſic ignoremus tuam naturam, ne ſic ingrati ſimus de tuis donis, vt ſuſpicemur paſſibilem noſtrum liberatorem, qui nos è paſſionibus ad impaſſibilitatem tranſtulit, & nobis paſſionibus obnoxiis impaſſibilitatem largitus eſt.* hæc ipſe, ex quibus aperte vides duas in Chriſto perſonas conſtituere à ſe inuicem ſeparatas, nullamque factam in vna perſona duarum naturarum vnitatem indiuiſam, inconfuſam, & inconuertibilem. ac proinde cum negat Deum paſſum, Chriſtum non eſſe Deum affirmat, ſeparans naturam diuinam ab humana. cum è contra Catholici, vnione indiuiſibili duarum naturarum in vna perſona facta, Chriſtum Deum profiterentur paſſum, vt tamen diuinitatem negarent eſſe paſſibilem. Vides igitur hominem, cum liberos inter ſuos haberet affectus, quæ effutire ſoleret: cum & litteris ſuis calumnioſe aſſerat Catholicos vnam tantum in Chriſto prædicare naturam, cum tamen hi faterentur ex duabus naturis vnam eſſe perſonam: qua etiam calumnia proſecutus eſt Cyrilli capitula, quaſi ille, cum Deum paſſum eſſe dixerit, Deitatem paſſibilem conſtituerit.

CLXX.

Sed mirum dictu, quam calumnioſe ad ſuam ipſorum hæreſim aſtruendam citare iidem Neſtoriani conſueuerint ſanctos Patres, quantaque mentiri iactantia, vniuerſos ferme Orbis Epiſcopos ſecum ſentire, & ex Orthodoxis pro libitu hæreticos reddere, vt ſuis litteris ad Rufum b presbyterum feciſſe noſcuntur, dum vt hominem pellicerent ad Neſtorij hæreſim conſectandam, Martinum quendam finxerunt Mediolanenſem Epiſcopum eſſe Neſtorianum, miſiſſeque tractatum ſancti Ambroſij de Incarnatione ad Imperatores, quo Cyrilli impugnaretur ſententia, & Neſtoriana hæreſis firmaretur: cum reuera nullus eius nominis extiterit his temporibus Mediolanenſis Epiſcopus; & longe procul abeſſet, vt ſanctus Ambroſius ſuis ſcriptis confirmaret dogma Neſtorij. hæ erant artes hæreticorum, pro animi ſententia, quod vellent, abſque pudore fingere, mentiri, & ſubdole atque veteratorie cuncta peragere.

b Extant apud Act. Epheſ. edit. Rom. tom. 5. cap. 15.

THEODORET. QVÆ AD RVFVM SCRIPSERIT.

CLXXI.

Dimiſſi tandem ab Imperatore legati ſchiſmaticæ & hæreticæ factionis, abire iuſſi ſunt ad Eccleſias ſuas: cum Iohannes illorum dux Epiſcopus Antiochenus vltimum Vale pronuncians, perbreuem illum ſermonem ad ſuos Neſtorianos habuit, cuius eſt exordium c: *Sancta lex eſt, vt patribus accepta ferantur ea, quæ filiorum ſunt. Meus eſt Galaad, meus eſt Manaſſes, imo non mei ſunt, ſed Dei, eius qui veſtram cum noſtra congregauit Eccleſiam, &c.* hæc & alia arrogantia plena, vendicans ſibi Neſtorianos, qui erant Conſtantinopoli, Neſtorio eorum Epiſcopo deſtitutos.

c Apud Cyrillum Apolog. ad fin.

CLXXII. CVR IOANNES ET SOCII PERMISSI IN SVAS ECCLES. REDIRE.

Hunc tandem finem accepit hæreticorum & ſchiſmaticorum factioſa rebellio atque violenta tyrannis, quæ ad quinque ferme menſium ſpatium vehementiſſime contrariis fluctibus exagitauit Eccleſiam. Licet igitur ſancita à Patribus damnatio hæreſis Neſtorianæ cum auctore ſuo Neſtorio firmum vigorem obtinuerit: quæ tamen ab eadem Synodo ſtatuta fuerunt aduerſus Iohannem Antiochenum atque collegas ſacerdotio ac ſede priuatos, haud adeo propere viſa ſunt Imperatori executioni fore mandanda, ſed ſpe pacis ineundæ ſunt retardata, ne cum Iohanne Antiocheno totius Syriæ Epiſcopi ab Eccleſia Catholica ſepararentur. Sic igitur hoc prætextu permiſſus eſt Ioannes cum ſuis ad Eccleſias ſibi creditas abſque iactura redire: quod quidem diuino conſilio factum eſſe, exitus declarauit: nam anno ſequenti diſſidentibus ad concordiam reuocatis, compoſita pax, Eccleſiiſque tranquillitas reddita eſt. Sed non profuerunt Neſtorio iſtæ moræ, qui cum ſuis in monaſterio ſancti Euprepij apud Antiochiam permiſſus eſt d agere ad quadriennium, ſi forte ab inſania reſipiſceret. Verum cum compertus eſſet maiori obſtinatione obriguiſſe, decreta eſt illi relegatio Oaſena omnium deterrima, de qua ſuo loco inferius agendum.

d Euagr. lib. 1. c. 7.

CLXXIII. DE MAXIMIANI ELECTIONE IN ECCLESIA CONSTANTINOP.

Antequam autem recederent legati ſchiſmaticorum, creatum fuiſſe loco Neſtorij Conſtantinopolitanum Epiſcopum Maximianum, habent Acta e quædam, quæ minime mihi probantur, cum plura ſimul mendacia inſuta habeant; vt cum ibi dicitur, hoc anno ſtatim Neſtorium in exilium miſſum eſſe; cum ex his, quæ ſuo loco certa teſtificatione dicentur, conſtet nonniſi poſt annos quatuor Neſtorio exilium irrogatum. Præterea ſi verum eſſe: ante horum legatorum profectionem Maximianum in locum Neſtorij ſubrogatum eſſe; vtique Theodoretus & alij in litteris tunc cum profecturi eſſent datis, eiuſdem ſuffectionis meminiſſent: quamobrem in contrariam potius ſententiam imus. Creatum quidem Maximianum in locum Neſtorij Epiſcopum Conſtantinopolitanum octaua Nouembris, Socrates f auctor eſt. Sed cum trimeſtre ſpatium interlapſum ab eiuſdem depoſitione Neſtorij vſque ad ſubſtitutionem Maximiani tradit g, plane in numero eſſe errorum, affirmare neceſſe eſt: nam cum ſuperiori capite dicat h, menſe Iunij depoſitum eſſe Neſtorium; non tres, ſed quatuor menſes intercurriſſe oportuit à Neſtorij depoſitione vſque ad Maximiani ſubrogationem. Idipſum affirmat de quatuor menſibus Liberatus diaconus in Breuiario, cum ait i: *De electione Epiſcopi rurſum quæſtio orta eſt. Multi enim Philippum quærebant presbyterum, quia à Ioanne cognomento Chryſoſtomo diaconus fuerat ordinatus, multaque ſcripſit volumina contra Iulianum Apoſtatam Imperatorem. Alij vero Proclum presbyterum quærebant, quem ad Cyzicum Siſinnius Epiſcopum ordinauit. Qui priuſquam Cyzicum proficiſceretur, procedentes ciues eiuſdem ciuitatis Dalmatium monachum ſibimet ordinauerunt Epiſcopum, quoniam Attico prædeceſſori Siſinnij ſoli hoc permiſſum videbatur,* nimirum vt Epiſcopus Conſtantinopolitanus daret Epiſcopum Cyzicenis. *ſed Proceribus Palatij vt fieret diſplicuit: quod quidem factum eſt poſtea. Manebat ergo Proclus non habens Eccleſiam propriam, qui tum in Eccleſia Catholica Conſtantinopoli valde florebat. Cumque quatuor tranſiſſent menſes poſt Neſtorij damnationem, Maximianus ordinatur Epiſcopus, vita quidem Monachus, ordine vero presbyter, conſtantis quidem fidei, idiota tamen ſermone ſub quiete viuere eligebat.* hæc Liberatus: eadem ferme Socrates k, qui & catalogum texit eorum, qui

e Apud Act. Epheſ. edit. Pals. tom. 5. cap. 1

f Socr. lib. 7. c. 35. in fin.

g Idem lib. eod. c. 34.

h Socrat. lib. 7. c. 33.

i Liberat. diac. Breu. c. cap. 7.

k Socr. lib. 7. cap. 34.

exalia in aliam ſedem tranſlati ſunt. Addit autem inferius, a Cæleſtinum Romanum Pontificem reſcripſiſſe, nihil eſſe impedimento, quominus vnius ciuitatis Epiſcopus in aliam poſſet Eccleſiam transferri: quod quidem decretum Cæleſtini licet poſt Maximiani electionem innotuiſſet, profuit tamen Proclo, cum defuncto Maximiano, confeſtim in locum eius (vt ſuo loco dicemus) ſubrogatus eſt, deſideratur eiuſmodi Epiſtola Cæleſtini. De creatione vero Maximiani in reditu Cyrilli hæc habentur in aliis Actis Concilij Epheſini b:

a Idem eod. lib. c. 39.

CLXXIV *Iuſſit autem hiis, qui de ſancto & magno vniuerſali Concilio erant* (nempe octo legatis miſſis) *ingredi in Eccleſiam, & ordinare Epiſcopum ſanctæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ: quod etiam factum eſt. Ingreſſi autem ordinauerunt Maximianum Epiſcopum. Et poſt hæc iuſſit Imperator, omnes Epiſcopos abire vnumquemque in propriam regionem: & abierunt. Manſit hic Ioannes Antiochenus Epiſcopus, & qui cum eo erant inſegregati exiſtentes. Ingreſſus eſt autem Cyrillus Epiſcopus Alexandriam Athir tertia, & ſuſcepit eum ciuitas cum multa excellentiæ gloria.* hactenus ibi. Porro tertia menſis Athir eadem dies eſt, quæ apud Romanos tertio Kalendas Nouembris. Scripſerunt & legati ad Cyrillum de Maximiani ordinatione, qui has ad eum literas reddidit c:

b Ex eod. Ant. Auguſtini.

c Ex eod. cod. Antonij Auguſtini.

CLXXV. *Dominis deſiderabilibus & Dei cultoribus & comminiſtris Iuuenali, Flauiano, Arcadio, Proiecto, Firmo, Theodoto, Acacio, & Philippo presbytero, Cyrillus in Domino ſalutem.*

Satisfactum nobis eſt iterum, & ipſo experimento cognouimus quia veritas viuit & vincit ſecundum ſancti vocem: reſiſtit autem ei omnino * *nihil: eſt autem ſic validiſſima, vt inſurgat aduerſus omnes inimicos, & reſiſtentium ſibi virtutem ſoluat. Ecce enim, ecce falſe quidem loquentium ora deſtruit, & illicitarum blaſphemiarum caligo ceſſauit, reſplendet autem veritatis dogmatum pulchritudo, ordinato Epiſcopo ſecundum decretum Dei atque Concilium per ſanctitatem veſtram reuerendiſſimo & Dei cultore Maximiano, quem etiam & longa ætas ornauit non in deſidiis & deliciis conſtitutum, ſed in laboribus & virtute, & qui multa rerum decoratus eſt cura pro veritate & dogmatibus pietatis. Congaudens igitur vniuerſis Eccleſiis & populis ibidem conſtitutis, merito proclamabo: Benedictus Dominus, quia viſitauit & fecit redemptionem plebis ſuæ. Non enim poterat dormitare ſic bonus paſtor, vt etiam ſuam animam poneret pro ouibus, & ſemper ſaluificare ſciens, iam antiquam* * *quidem beſtiam à ſacra & diuina aula repulit. Sapientiſſimum autem, & totius virtutis inſignem præceptorem elegit, quem etiam credimus decorari in omni bono, & venerabili atque præcipua virtute pollentem gubernare ſub ſua manu populum conſtitutum. Incolumes vos eſſe in Domino & noſtri memores, orantes, cariſſimi & deſideratiſſimi.* hæc ſanctus Cyrillus.

* omnium

* & aliquando

CLXXVI Simulac autem Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ thronum Maximianus conſcendit, ad vere magnum ſanctumque Cyrillum Alexandrinum Epiſcopum tanti certaminis decoratum inſignibus mentis conuertens oculos, has ad eum literas dedit d:

d Apud Act. Epheſ. edit. Pelt. tom. 4. c. 24. & apud Cyril. epiſt. 24.

MAXIMIANI EPISTOLA DE CYRILLI MERITIS LAVDIBVS.

Religioſiſſimo Deoque dilectiſſimo Comminiſtro Cyrillo Archiepiſcopo Alexandrino Maximianus in Domino ſalutem.

Expletum eſt deſiderium tuum, Deo deuotiſſime; perfectum eſt, quod religionis cauſa ſuſceperas; ad finem perductum eſt pietatis tuæ votum: ſpectaculum factus es e Angelis & hominibus, vniuerſiſque Chriſti ſacerdotibus. Neque enim ſolum in Chriſtum credidiſti, ſed incommoda quoque pro ipſo pertuliſti. Solus dignus exiſtimatus es, qui f ſtigmata illius in corpore tuo portares. Confeſſus es illum coram hominibus; promeritus es, vt ipſe te confiteretur coram g Patre in præſentia Angelorum. Redimitus es coronis, quæ pro pietate certantibus debentur. Potuiſti omnia in Chriſto, qui te confirmauit; humiliaſti ſatanam per patientiam: contempſiſti tormenta: conculcaſti furorem Principum: famem pro nihilo duxiſti: panem h enim habebas, qui de cælo deſcendens cæleſtem vitam hominibus impartitur. Quia vero nos nec ab hic abfuimus, dum & hic ſenſibiliter caſtigamur, & veſtras afflictiones, quas, dum principatibus & poteſtatibus, dum mundi dominis & rectoribus tenebrarum harum, dum nequitiæ ſpiritibus reſiſtitis, toleraſtis, auditione accepimus.

e 1. Cor. 4. Philip. 11.

f Gal. 4.

g Matth. 10.

h Ioan. 6.

Quia vero ad magnæ huius ciuitatis Epiſcopatum promoti ſumus, dignare, Deo dilectiſſime, tum precibus nos fulcire, tum conſiliis quoque dirigere, tum omni denique beneuolentiæ ſtudio proſequi, quo hac ratione illud Scripturæ i dictum in nobis adimpleatur: Frater qui adiuuatur à fratre, quaſi ciuitas firma. Vere etenim ſpiritualis dilectio munita ciuitas eſt, quæ neque cuniculis à diabolo ſuffodi, neque ſcalis ab eodem poteſt ſuperari, neque etiam bellicis ſatanæ machinis cedere nouit, vt quæ à Chriſto Domino cuſtodiatur, Chriſto vtique illo, qui mundum hunc deuicit, & ſempiterna bona tibi præparauit, & aliquando nihilominus dixit k: Qui non accipit crucem ſuam & ſequitur me, non eſt me dignus. Cum itaque Chriſto Domino dignus euaſeris, propterea quod crucem tuam ſuſtuliſti, ſectatorque illius effectus ſis: Chriſtum pro nobis deprecari ne omittas, fraternæ virtutis ornamenta proprias prærogatiuas eſſe ratus. Vale in Domino, & pro me Deo dilectiſſime & ſanctiſſime frater ac comminiſter ora. hactenus ad Cyrillum Maximianus: quæ recitaſſe voluimus tamquam poſt victoriam triumphi carmen. Reddidit vero ad Maximianum Cyrillus literas, quarum eſt exordium l. *Opportune, vt arbitror, &c.* CLXXVII.

i Prouer. 18.

k Matth. 10.

l Apud Act. Epheſ. edit. Pelt. tom. 4. c. 25. & poſt Apol. Cyril.

Porro ſi Ducis laus cedit abſque inuidia Imperatori: cuinam primæ debentur tantæ gloriæ, & Cyrilli & comminiſtrorum laboribus partæ, niſi illi, cuius perſonam agebat, vicemque gerebat, Cæleſtino, inquam, Romano Pontifici? Quod non ignorantes nobiles illius temporis ſcriptores, glorioſum affixere æternæ memoriæ tantæ victoriæ titulum; adſcripſereque Cæleſtino. Qui enim inter præcipuos eminebat, ſanctus Proſper ita de ipſo m: *Per hunc virum* (Cæleſtinum videlicet) *omnes Orientales Eccleſiæ gemina peſte purgatæ ſunt, quando Cyrillo Alexandrinæ vrbis Antiſtiti, glorioſiſſimo fidei Catholicæ defenſori, ad execrandam Neſtorianam impietatem, Apoſtolico auxiliatus eſt gladio: quo etiam Pelagiani, dum cognatis confœderantur erroribus, iterum proſternerentur.* hæc Proſper. Quæ minime ignorantes ipſi Patres, qui Epheſi conuenerunt, necnon Maximianus ipſe recens creatus Epiſcopus, atque etiam Theodoſius Imperator, legationem miſerunt ad ipſum Cæleſtinum Romanum Pontificem, eidem gratulantes de proſtrata cum auctore hæreſi Neſtoriana. Miſſi ad hoc ſunt Romam Ioannes presbyter & Epictetus diaconus, qui Romam peruenerunt ipſo die Natalis Domini: agemus de his anno ſequenti. CLXXVIII.

CLXXVIII. CÆLEST. PP. GLORIA DE DAMNATA HÆRESI NESTORIANA.

m Proſp. contra Collatorem prope finem.

Sed quod omne datum optimum, & omne donum perfectum deſcendere à Patre luminum ſancta Dei Eccleſia nouit, eidem ipſi immortales gratias egit, quod vindex extitiſſet Filij Deitatis, & matris eius honoris, vtriuſque præconia illis vocibus celebrans, quas à ſanctis ſciret frequentatas eſſe Patribus, vbique locorum MATREM DEI MARIAM omnium ore cantans, laudans, atque prædicans. Tunc & additamentum illud accepiſſe creditur Angelica ſalutatio: SANCTA MARIA MATER DEI ORA PRO NOBIS, &c. quod omnium Fidelium ore dici, ac frequentius repeti, & tamquam prima quædam elementa à piis parentibus vna ferme cum lacte infantibus propinari conſueuit: vt fieret ſecundum illud Propheticum n: *Ex ore infantium & lactentium perfeciſti laudem tuam*, illuderentque ſuperbo draconi pueruli. CLXXIX.

n Pſal. 8. Matth. 21.

Sed & Pulcheria Auguſta virgo ſanctiſſima, cuius in ſeruanda fouendaque aduerſus nouam hæreſim fide Catholica commendata ſemper eſt vigilantia atque ſtudium, excitauit o ampliſſimum tantæ victoriæ monumentum, veluti triumphalem fornicem, erigens nimirum ſub nomine Dei genitricis Mariæ auguſtiſſimum templum in Blachernis iuxta mare poſitum, quod ſua poſtea mole labans Iuſtinianus Imperator preſtituit. Hæc quidem Conſtantinopoli Nouæ Romæ à ſancta Pulcheria facta fuere: cuius exemplo excitatæ ſunt Fidelium mentes, vt in diuerſis Orbis partibus id ipſum præſtarent, factumque eſt, CXXC.

CXXC. S. PVLCHERIA ERIGIT TEMPLVM S. MARIÆ.

o Niceph. lib. 14. c. 2. & Procop. de ædif. Iuſtin. Imper. c. 3.

vt licet frequens antea eſſet cultus ſanctiſſimæ Dei matris; poſt hæc diuino excitante Spiritu, frequentior fuerit atque celebrior, vixque reperiri eſſet, qui abſque titulo Dei genitricis nominaret ſanctam Mariam.

CXXCI. Adiecit autem ad hæc omnia Theodoſius, vt Irenæum Comitem profectum cum Neſtorio Epheſum, ob ſtudium erga eum impenſum aduerſus Catholicam fidem exauctorarit: quem vt patronum Epiſcopi Syri creauerunt poſtea Tyri Epiſcopum, à qua etiam præfectura iuſſu eiuſdem Imperatoris depoſitus eſt, vt ſuo loco dicetur. Parem quidem irrogatam fuiſſe pœnam in Candidianum, Palladium, atque Ioannem, qui mendacibus relationibus ludificaſſent Imperatorem, & de ſanctis Epiſcopis Epheſi congregatis adeo male meriti eſſent, poſſumus intelligere; nimirum vt par ſententia percelleret eos, quos par delictum obnoxios eidem ſupplicio reddidiſſet.

CXXCII. a 1. Reg. 2. Sed quid interea filij tenebrarum? Nam iuxta illud a: *Impij in tenebris conticeſcent*: pudore ſuffuſi deuorabant ſub ſilentio mœrore cor ſuum, & obmutuere? nihil minus. Etenim ipſe Neſtorius caput ſuper omnes filios ſuperbiæ, indultum ad pœnitentiam tempus illud totum impendit in coaceruandis maledictis atque calumniis, libros conficiens aduerſus Catholicam doctrinam à ſacroſancta œcumenica Synodo Epheſina comprobatam; quos vltricibus flammis abſumendos, (vt ſuo loco dicemus) Imperialis ſanctio condemnauit b. Sed & Theodoretus eiuſdem patronus, & Catholicorum dogmatum tunc temporis oppugnator, impulſu Ioannis Epiſcopi Antiocheni, rurſus aduerſus Cyrilli capitula, & editam ab eo defenſionem vibrat tela, dum eadem nouis ſcriptis impugnat: dedit enim literas ad Epiſcopos in Italia poſitos, qui erant magni nominis, nempe Mediolanenſem, Aquileienſem, & Rauennatem, clamans & obſtrepens, inſtauraſſe Cyrillum ſuis capitulis hæreſim Apollinaris. teſtatur id quidem ipſemet Theodoretus in Epiſtola poſtea ſcripta ad Dominum Epiſcopum Antiochenum c. Qui enim à Romano Epiſcopo per Cyrillum ſciebat Neſtorium impugnari, in illum, ſi potuiſſet, concitare ſtuduit celebriores Italiæ ſacerdotes. Sed quid illi reſcripſerint, ipſe ſilet: oſtentaſſet vtique & proclamaſſet, ſi quid in Cyrillum iidem Epiſcopi reſcripſiſſent. Sed ab illis repercuſſus (vt par eſt credere) ne ſuæ eſſet proditor temeritatis; quæ reſcripſerint, conticere ſatius iudicauit.

b Cod. de hæret. C. Th.

THEODORETVS STVDET CONCITARE EPISC. ITALIÆ IN CYRILLVM.

c Theod. epi. 112. cod. Vat. Græc.

CXXCIII

ANDREAS EPISC. SAMOSATEN. CVM THEODORETO QVÆ MOLITVS SIT CONTRA CYRILLVM.

Quid præterea? Non ſatis viſus vnus Theodoretus Ioanni: nam & Andream Epiſcopum aduerſus Cyrillum armauit, impellens, vt contra Cyrilli capitula ſcriberet: editumque eſt ab eo opus nomine Orientalium, quo maioris ponderis haberetur. De his plane ambobus Cyrillus meminit in admonitione ad Eulogium data, vbi in fine ait d: *Deinde & contradictiones habes omne contra eos factas, qui aduerſum capitula Synodi ea ſcripſerunt. Sunt autem duo Epiſcopi, qui hoc fecerunt, Andreas & Theodoretus.* hæc ipſe. Tulit autem Andreas à Iohanne Epiſcopo Antiocheno eam pro impietate mercedem, vt crearetur Epiſcopus Samoſatenus ex monacho Conſtantinopolitano ob ſuſceptam Neſtorianæ impietatis defenſionem; quem ſummis laudibus ipſe celebrauit Theodoretus e Epiſtolis ad ipſum ſcriptis. Cæterum Cyrillus contrariis ſcriptis horum omnium molitiones diſiecit: contra Orientales enim ſcripſit Apologeticum, contra Theodoretum vero commentarium ad Euoptium; in cuius exordio, quam vilipenderet ea Theodoreti ſcripta, his in primis verbis ſignificat, vbi ait f: *Lectis autem his, quæ in eo habentur, gratias Deo cum hymnis offerebam, tantum non & illud dicens: Domine libera me à labiis iniquis & à lingua doloſa. Sentiebam enim me vbique calumniis impeti, idque per ſingula capita. Cogitabam autem & hoc, quod familiares nonnulli dicebant? virum iſtum in literis exercitatum, & in ſacrarum literarum cognitione maxime prouectum. Verum ab intelligentia efficaciæ horum capitulorum tantum abſceſſit, vt de eo nunc plane ſentiam, quod quorundam deſideriis indulgens, fingat ſe ignorantem, &c.* Sed de his hactenus: iam vero emergit ſtylus è ſpinetis Orientalibus, & ſe transferat ad res geſtas in Occidente. Sed nuſquam pax, turbato ab hæreticis vtroque orbe.

d Cyril. epi. 30.

e Theo. epi. 144.

SCRIPTA CYRILLI CONTRA NESTORIANOS.

f Extat apud Cyril. tom. 6.

CXXCIV Haud enim leuis perturbatio exagitabat Occidentalem Eccleſiam ob petulantiam quorundam Gallorum presbyterorum (vt anno ſuperiori dictum eſt) temere ſugillantium ſancti Auguſtini aduerſus Pelagianos commentarios editos, in quos contraria ſcripta obieciſſe ſanctum Proſperum Aquitanum, æque ſuo loco demonſtratum eſt. Sed quod neſciat ſemel veritatis tranſgreſſa limitem hæreticorum procacia modeſtiæ repagulo contineri; & conuinci, licet rationibus poſſit, vinci tamen neſcia obſtinate reſiliat: ſi item audacius obſiſtere, & quæque inſana effutire in ſanctiſſimum atque celeberrimum Eccleſiæ Doctorem minime deſiſtere. Quamobrem vt qui ſcriptis minime ſuaderi potuiſſent, auctoritate Apoſtolicæ ſedis compeſcerentur, idem ſanctus Proſper cum collega Hilario Arelatenſi ad Cæleſtinum Romanum Pontificem profectionem inſtituit: qui ambo apud eundem ſtudioſe egerunt, vt eiuſmodi obtrectatoribus ora (quod par erat) obſtrueret. Cæleſtinus igitur, qui haud pridem ad dubitationes aliquas litteris Tuentij Epiſcopi conſultus pleniſſime ſcripſerat, putans illa ſufficere potuiſſe; cum modo rurſus presbyteros obſtrepere, relatione Proſperi & Hilarij percepiſſet; ad Epiſcopos; in quorum illi Eccleſiis presbyterio fungerentur, ſcripſit Epiſtolam redarguens in primis eos, quod ſinant, ipſis tacentibus, in Eccleſia loqui presbyteros, cum abſque Epiſcopo nihil illis conceſſum ſit de doctrina præſumere. Eſt Epiſtolæ exordium g: *Apoſtoli verba precepti ſunt, apud Iudæos atque Gentiles ſine offenſione nos eſſe debere, &c.*

GALLICANI PRESBYTERI INSVRGENTES ADVERSVS AVG. SCRIPTA PER CÆLESTINVM COERCENTVR.

g Cæleſt. epiſt. 8.

CXXCV. Poſt multa vero in Epiſcoporum reprehenſionem ſinentium talia garrire presbyteros inculcata de ſancto Auguſtino, cuius doctrina ab illis in ſuſpicionem hæreſis temere adducebatur, hæc ait: *Auguſtinum ſanctæ recordationis virum pro vita ſua atque meritis in noſtra communione ſemper habuimus; nec hunc vnquam ſiniſtræ ſuſpicionis ſaltem rumor aſperſit: quem tanta ſcientiæ olim fuiſſe meminimus, vt inter magiſtros optimos etiam ante à meis deceſſoribus haberetur. Bene ergo de eo omnes in commune ſenſerunt: vtpote qui vbique cunctis & amori fuerit & honori. Vnde reſiſtatur talibus, quos male creſcere videmus. Nefas eſt hæc pati religioſas animas, quarum afflictione (quia membra noſtra ſunt) nos quoque conuenit macerari: quamuis maneat hos beatitudo promiſſa, quicumque probantur propter iuſtitiam perſecutionem ſuſtinere, &c.* Iunguntur Epiſtolæ capita quædam aduerſus Pelagianos errores ab Apoſtolica ſede olim & ab Africanis decreta Conciliis, quibus deberent inſiſtere, qui ſub Catholico nomine, licet Pelagium atque Cæleſtium anathemate condemnarent, eorum tamen defendere conarentur errores. Putantur illa capita eſſe Proſperi, qui (vt profiteri videtur) ea collegit ex decretis Romanorum Pontificum, ſimulque Conciliis Africanis, vbi idem auctor hæc habet in fine: *Profundiores vero difficilioreſque partes occurrentium quæſtionum, quæ latius pertractarunt, qui hæreticis reſtiterunt, ſicut non audemus contemnere, ita non neceſſe habemus aſtruere; quia ad confitendum gratiam Dei, cuius operi & dignationi nihil penitus ſubtrahendum eſt, ſatis ſufficere credimus quicquid ſecundum prædictas regulas Apoſtolicæ ſedis nos ſcripta docuerint; vt prorſus non opinemur Catholicum, quod appareat præfixis ſententiis eſſe contrarium.* his, inquam profitetur, profundiores quæſtiones illas de prædeſtinatione ſanctorum nequaquam ab Apoſtolica ſede definitas; illaſque tantum eſſe ſtabilitas, quæ ad condemnationem errorum ſatis poſſe ſufficere viderentur.

CÆLESTINVS PP. S. AVGVSTINVM MIRIFICE LAVDAT.

CXXCVI Sed & illa ab eodem auctore inculcata notanda ſunt, quibus demonſtrant, non decretis dumtaxat Romanorum Conciliorum prorſus deſtrui Pelagianos errores, ſed traditionibus Apoſtolicis, quas vſu & iugi obſeruatione receperit Eccleſia Catholica, eoſdem penitus labefactari; dum videlicet orari conſueuit pro infidelibus, Paganis, Iudæis, hæreticis, ſchiſmaticis, atque lapſis, nec non catechumenis; ſic plane docens, abſque diuina gratia illos non poſſe ad ſalutem acceſſum habere. Dumque rurſus exorciſmis & exufflationibus abiguntur à proxi-

TRADITIONIB. APOSTOLICIS HAERESIS PELAGIANA CONFVTATVR.

me baptizandis ſpiritus nequam, plane factis profitetur Eccleſia, peccato originali humanam naturam eſſe corruptam, & à ſatana occupatam, ac Dei gratia indigere, vt liberetur.

CXXC VII. Sed quod ad dictam Cæleſtini Epiſtolam ſpectat: ſanctus Proſper, qui eius ſcribendæ cum Hilario auctor acceſſit, cum aduerſus Collatorem agit, de ea his verbis meminit: necnon de eodem Cæleſtino Romano Pontifice *a*: *Per hunc* (inquit) *virum intra Gallias iſtu ipſis, qui ſanctæ memoriæ Auguſtini ſcripta reprehendunt, maleloquentiæ eſt adempta libertas, quando conſultationum actione ſuſcepta, & librorum, qui errantibus diſplicebant; pietate laudata, quid oporteret de eorum auctoritate ſentire, ſancto manifeſtauit eloquio, euidenter pronuntians, quantum ſibi præſumptionis iſtius nouitas diſpliceret, qua auderent quidam aduerſus antiquos magiſtros inſolenter inſurgere, & indiſciplinata calumnia in prædicatorem veritatis obſtrepere.* ſubdit his recitatum Cæleſtini de ſancto Auguſtino nuper elogium, qui iſta mox addit: *Contra iſtam clariſſimam laudatoris tubam, contra iſtam ſacratiſſimi teſtimonij dignitatem audet quiſquam malignæ interpretationis murmur emittere, & perſpicuæ ſinceriſſimæque ſententiæ nubem obliquæ ambiguitatis obtendere? vt ſcilicet quia in Epiſtola Papæ, librorum, de quibus actum eſt, non expreſſus eſt titulus, hinc eos appareat non approbatos, & iſtam in ſanctum Auguſtinum laudationem pro auctoramento fuiſſe collatam.* hæc Proſper in eos, qui cum obniti literis Cæleſtini Papæ minime auderent, ex eis tamen haud approbatos eſſe omnes Auguſtini libros cauillabantur. Vnde ſubdit: *Maneat plane, maneat iſta conditio, vt horum librorum nouitas repudiata videatur, ſi in eadem cauſa eiuſdem viri diſſentit antiquitas, vt & inutile & incongruum iudicetur, quod ab his, quæ contra Pelagianos condidit, diſſonans inuenitur.* ac paulo poſt *a*: *Agnoſcant calumniatores, ſuperfluo ſe obiicere, quod his libris non ſpeciale, neque diſcretum teſtimonium ſit perhibitum, quorum in cunctis voluminibus norma laudatur: Apoſtolica enim ſedes, quod à præcognitis ſibi non diſcrepat, cum præcognitis probat, & quod iudicio iungit, laude non diuidit, &c.* ſed hæ ſub Sixto emerſerunt calumnioſæ exceptiones, cum Sanct. Proſper aduerſus nos inſurgens, contra Collatorem (vt dicemus) volumen elaborauit. Vides iam ex his, quantæ eſſent exiſtimationis literæ Romanorum Pontificum.

a Proſp. aduer. Collatorem prope finem.

QVÆ PROSPER DE CÆLESTINI EPIST.

CXXC VIII. Meminit huius quoque Cæleſtini Epiſtolæ Photius in Bibliotheca, vbi ait de ipſo Cæleſtino: *Scripſit quoque ad Epiſcopos Galliarum de fide ſancti Auguſtini.* Agit inſuper laudatque dictam Cæleſtini Epiſtolam etiam Vincentius Lirinenſis, vbi ait *b*: *Sed & Papa Cæleſtinus pari modo, eademque ſententia: ait enim, &c.* poſt recenſita vero eius dicta aduerſus Nouatores, addit: *Ergo hæc fuit beati Cæleſtini beata ſententia, non vt vetuſtas ceſſaret obruere nouitatem, ſed potius nouitas deſineret inceſſere vetuſtatem: quibus Apoſtolicis Catholicisque decretis quiſquis refragatur, inſultet primum omnium neceſſe eſt memoriæ ſancti Cæleſtini, qui ſtatuit, vt deſineret inceſſere nouitas vetuſtatem.* hæc Vincentius de dicta Epiſtola Cæleſtini, quam tanti ponderis eſſe docet, vt ſatis ſit ad omnes hæreſes euertendas nouas ſententias in Eccleſiam inducentes; quo potiſſimum argumento tum Pelagianorum, tum aliorum omnium hæreticorum fundamenta idem auctor conuellit opere illo contra hæreſes ſcripto, certe aureo. Ex quo intelligas, longe diuerſum eſſe Vincentium hunc Lirinenſem ab illo Vincentio homine Pelagiano, cuius ſunt Vincentianæ obiectiones, quas ſanctus Proſper egregie confutauit. hic namque monachus Lirinenſis monaſterij fuit, ille vero vnus ex presbyteris illis Gallicanis, qui vna cum collegis inuidioſe ſancti Auguſtini ſcripta carpebat, de quo Gennadius meminit *c*, eius lucubrationes recenſens, eumque ab hoc oſtendit eſſe diuerſum, quem Lirinenſem presbyterum nominat *d*: cuius etiam mentionem facit ſanctus Eucherius in præfatione libri inſtructionum ad Salonium, quem vna cum Saluiano eloquentia & ſapientia celebrem fuiſſe commendat.

b Vicent. Lirin. aduer. hære. c. 5 ult.

VINCENTII GALLICANI DVO INTER SE DIVERSI.

c Genna. de Script. Eccle. c. 80.
d Idem c. 64.

CXXCIX Inter alios vero, quos recenſuimus Aquitaniæ presbyteros Pelagij fuligine denigratos, quos ſua Epiſtola Cæleſtinus Papa inſectatus eſt, fuit Seuerus Sulpitius ille diſcipulus & ſcriptor vitæ ſancti Martini, & ſancto Paulino Nolano Epiſcopo amicitia coniunctiſſimus: Hic, inquam, arreptus & ipſe ea alluuione Pelagianæ hæreſis in Aquitania potiſſimum exundantis, tandem magno Dei beneficio reſipuit, atque in ſe ipſum vindex inſurrexit erroris. De eo enim iſta Gennadius *e*: *Seuerus presbyter, cognomento Sulpitius, vir genere & literis nobilis & paupertatis & humilitatis amore conſpicuus.* & in fine poſt enumeratas eius lucubrationes iſta addit: *Hic in ſenectute ſua à Pelagianis deceptus, & agnoſcens loquacitatis culpam, ſilentium vſque ad mortem tenuit; vt peccatum, quod loquendo contraxerat, tacendo penitus emendaret.* hæc cum Gennadius illius æqualis dicat, par eſt credere ipſum Seuerum hoc reſipuiſſe tempore, quo percelebris iſta, de qua eſt ſermo, Cæleſtini Romani Pontificis aduerſus Pelagianos ad eiuſdem prouinciæ Epiſcopos ſcripta Epiſtola ipſi (vt credi poteſt) innotuit, ex qua ſe ab Eccleſia Catholica deuium eſſe ſenſit, & pharmacum ad euomendum epotum venenum accipiens ſanatus eſt.

DE SVLPITIO SEVERO.

e Genna. de Vir. illuſt. cap. 19.

CXC. Sed hic illud conſiderandum: quomodo hunc Seuerum Sulpitium dicant fuiſſe aliqui Epiſcopum Bituricenſem, quem Gennadius collega eius atque gentilis non niſi presbyterum nominet, & in eo ordine pœnitentem dicat eſſe defunctum? cuius quidem teſtificatione, hominis certe haud rerum Seueri ipſius ignari, vtpote in eadem prouincia viuentis, aliquando exiſtimaui, hunc diuerſum eſſe Sulpitium ab illo, quem dicunt Epiſcopum Bituricenſem; licet poſt Gilbertum, * qui pro eo ſcripſit Apologiam, Archiepiſcopum Bituricenſem appellet. certe apud me maioris eſt auctoritatis Gennadius Maſſilienſis ſui temporis res geſtas ſcribens, quam quiuis alius poſt plura elapſa ſæcula aliter ſentiens. Scimus in tabulis Eccleſiæ Bituricenſis duos eius Eccleſiæ eſſe adnumeratos Sulpitios Epiſcopos, eoſdemque ſanctitatis titulo inſignitos, & inter ſanctos in Martyrologijs receptos, quorum alter Pius, Seuerus alter eſt dictus, alter decimaſeptima Ianuarij, alter vigeſimanona eiuſdem menſis colitur. Neminem reperi antiquorum, qui hunc Seuerum, de quo eſt ſermo, Epiſcopum nominet, verum tantummodo presbyterum, ſicut & Honorius retexens Catalogum clarorum virorum. Sed & longe procul abeſt, vt qui in tabulis Epiſcoporum Bituricenſium ponitur Sulpitius Seuerus ſub Gunthranno Rege vixiſſe, interfuiſſeque Matiſconenſi Concilio ſub eodem Rege celebrato, hic ſit, de quo eſt ſermo: nam ille Sulpitius cognomento Pius dictus eſt, & ſub Gunthranno Rege ſediſſe ſucceſſorem Remigij, habet *f* Gregorius Turonenſis: procul vero abhorret, vt Seuerus Sulpitius diſcipulus Sanct. Martini ad Gunthranni tempora deduci poſſit: vnde plane fatendum ſit in eas tabulas errorem illapſum, quod etiam in Notis diximus. Qui autem hoc ſæculo illuſtrauit ſedem Bituricenſem, fuit ſanctus Simplicius arbitrio Sydonij Apollinaris creatus Epiſcopus, de quo ad Euphronium, necnon ad Perpetuum ſanctos Epiſcopos extant eiuſdem Sydonij *g* Epiſtolæ, atque concio in eius habita electione. At de his hactenus.

NVM SEVERVS FVERIT EPISCOPVS.

* Gulbertum,

f Greg. Turon. lib. 6. cap. 39.

g Sydo. lib. 7. epiſt. 5.

CXCI. Hoc eodem anno ſub iiſdem Conſulibus ſanctus Proſper miſſum ait Palladium ordinatum primum Epiſcopum ad Scotos: perductum quoque fuiſſe ad Hiberniam inſulam, ſed cito morte ſubductum ex hac vita migraſſe, ex Probo, qui res geſtas ſancti Patritij ſcripſit, dictum eſt ſuperius. Hibernorum quidem conuerſionem DEVS ſancto Patritio reſeruauit: qui (vt tradunt) Scotus genere, natus ex ſancti Martini Turonenſis Epiſcopi ſorore, ab eo clericus ordinatus, quadriennium ſub eius inſtitutione tranſegit: inde à ſancto Germano Antiſiodorenſi Epiſcopo ſacris literis imbutus. Vocatus vero à Deo ad Hibernorum conuerſionem, non prius illuc ſe contulit, quam Romam ad Cæleſtinum Papam acceſſerit, acceptus ab Apoſtolica Sede ad eius gentis conuerſionem Apoſtolatum, hæc quidem Probus *h* ac Sigebertus: verum ille ab Amatore Epiſcopo ordinatum ipſum tradit Scotorum Antiſtitem; Sigebertus vero id ait factum à Cæleſtino Romano Pontifice Romæ, vnde in patriam rediens,

DE S. PATRITII APOSTOLATV AD SCOTOS ET HIBERNOS.

h Prob. in vita S. Patritij, Sigeb. in Chr. & Bedae.

Hibernos ad Chriſti fidem ſuſcipiendam conuertit. Res ab eo in eiuſmodi Apoſtolatu geſtas idem Probus & alij conſcripſere, ſcriptaque ab eo elucubrata recenſuere. Hæc igitur de Epiſcopatu Patricij poſt defunctum Palladium hoc anno eo miſſum, cum ſub Cæleſtino Papa accidiſſe tantum; ad finem anni huius, vel ſequentis exordium, ante obitum Cæleſtini contigiſſe, affirmare opus eſt: ſiquidem Cæleſtinus anno ſequenti, menſe Martij, ex hac vita migraſſe reperitur.

Vides autem omnibus fuiſſe perſpicuum, ab Apoſtolica ſede accipiendum eſſe Euangelium ad conuerſionem Gentium; cum ex Orbis extrema parte, imo (vt cum Poeta dicam) ex diuiſis toto orbe Britannis Patritius Romam ſe contulerit; quod & ab aliis factitatum, ſuis locis dicturi ſumus.

CXCII. DE PAVLINI NOLANI EPISCOP. OBITV. Sed apponamus ad anni huius rerum geſtarum præclaram coronidem obitum magni viri Sanct. Paulini Nolani Epiſcopi, de quo tanta ſuperius tertio, quarto, & hoc ipſo quinto tomo ſunt dicta: quem hoc eodem anno X. Kalend. Iulij ex hac vita in cœlum feliciter migraſſe, huius anni Conſulibus Baſſo & Antiocho Vranius *a* eius diſcipulus ſcriptorum monumentis poſteris commendauit: hunc illum namque putamus eſſe Vranium, cuius idem S. Paulinus meminit in Epiſtola *b* ad ſanctum Delphinum Burdigalenſem Epiſcopum.

CXCIII. DISSECTIO DE PAVLINO SEVI CARIVM DANTE PRO FILIO VIDVÆ. Sed antequam glorioſum eius ad Deum tranſitum referamus, difficultas haud mediocris diſquirenda, atque enodanda eſt: quonam modo conuenire poteſt, ſanctum Paulinum ſeſe obſidem dediſſe pro filio viduæ Regi Wandalorum in Africa, & poſt eius obitum remeaſſe Nolam, ac deinde defunctum: ſi quem diximus in Africa regnaſſe primum Regem Genſericum, propagaſſe cum regno vitam conſtet *c*, capta Carthagine, annis triginta ſeptem, ſicque perueniſſe ætate ad annum Domini quadringenteſimum ſeptuageſimum ſextum? Cæterum hiſtoriam illam totam à ſancto Gregorio *d* ſcriptam, & à poſteris acceptam omnibus (habes eam etiam à ſancto Eulogio *e* Cordubenſi citatam) haud putamus ob hanc cauſam leuiter reiiciendam: ſed nec Vranium mendacem dixerimus ſub huius anni Conſulibus Paulini obitum referentem, vt contra eius aſſertionem, Paulinum adhuc vltra annos quadraginta quinque vixiſſe, aliquo modo dicendum exiſtimemus. ſiquidem qui ex annis ætatis eius tomo quarto ſuperius ſupputatis, ad hunc vſque deductis, reperitur perueniſſe ad annos duoſdeoctoginta, haud diutius vixiſſe putamus, vel aptum fuiſſe, qui regium hortum colere valuiſſet.

CXCIV. Quamobrem perplexitatem hanc alij enodare conati, eo confugiendum eſſe putarunt, vt iſta de filio viduæ atque Paulino non ſub perſecutione Wandalica, ſed Gothica ſub Alarico dici debeant contigiſſe: quibus nequaquam aſſentiendum putamus, cum nihil penitus de Africana prouincia ſibi Alaricus vendicauerit, in quam ſecuritatis cauſa ab Vrbe profugi (vt vidimus) tamquam ad locum tutum, Gothis inacceſſum, ſe contulerunt: conſtat vero præterea ex his, quæ de eo dicta ſunt, Paulinum poſt tempus Gothicæ graſſationis in ſua Eccleſia pacifice perſeueraſſe. Vnum igitur reliquum eſt, quod dici poſſit, Regem illum Wandalorum proxime defunctorum à Paulino prædictum, non intelligendum eſſe de Genſerico, qui in regno conſenuit, ſed de fratre ipſius Gunthario Godigiſchli filio, quem cum fratre Genſerico atque Wandalis tranſiſſe in Africam, Procopius *f*, Paulus diaconus *g*, & alij *h* auctores affirmant, eumque dolo fratris Genſerici è medio morte ſublatum: huius enim interitum repentinum oborturum potuit prædixiſſe ſanctus Paulinus: captiuos autem illos ex Campaniæ oris in Africam abductos non bello aliquo, ſed Wandalicæ claſſis inuaſione, qua potentem fuiſſe Genſericum, eaque infeſtaſſe Hiſpaniam, Italiam, inſulas, & Orientales etiam oras, Victor *i* affirmat. Scimus tamen, ad vitandam fraternæ cædis infamiam, à Vvandalis poſterioribus traditum (quod referunt Procopius & Iſidorus) Guntharium nequaquam tranſiſſe in Africam, ſed in Hiſpania à Germanis captum, paloque infixum, vel ab inuadente eum prauo dæmone eſſe necatum. ſed dum aiunt, primo id Vvandalorum Regi regnanti in Hiſpania accidiſſe, plane de eius parente eſſe intelligendum apparet, quem primum inuaſiſſe Hiſpaniam tradunt omnes; eumque regnaſſe ibi annos ſexdecim, idem Iſidorus affirmat. Cæterum quod ad Guntharium filium ſpectat, quanam ratione ſit veriſimile, vt tranſmiſſis Vvandalis omnibus in Africam, ſolus remanſerit Guntharius in Hiſpania? Vvandalos quidem omnes tranſiſſe ex Hiſpania in Africam, teſtatur Victor, qui eoſdem numerat octoginta millia. Sic igitur quæ de S. Paulino ſcribuntur & Rege Wandalico, vt ad Guntharium referantur, nihil prohibet.

Quod vero Victor res Wandalorum in Africa proſecutus, nullam de Gunthario mentionem habeat: id eueniſſe apparet, quod perſecutionem tantum Chriſtianorum enarrandam ſuſcepit; breuique libello res triginta ſeptem annorum perſtringentem, plurima omiſiſſe oportuit, quod & ipſe fatetur. Sed quod ad Vranium pertinet: ipſum proſecutum eſſe Paulini obitum potius, quam vitam, idem ipſe in præfatione ad Pacatum inſcripta profitetur. Poſt hæc autem à nobis edita, contigit ad nos mitti Florentia à Magno Duce Etruriæ Ferdinando Epiſtolas Sanct. Paulini, deſcriptas ex antiquo codice bibliothecæ Mediceæ, poſt quas inerat Vranij de vita & obitu ipſius Paulini ad Pacatum ſcriptio. in qua integre abſque vnius apicis diminutione legitur tota illa hiſtoria de redempto à ſancto Paulino ſui permutatione filio viduæ vſque ad eius ex Africa Nolam reditum, prout à ſancto Gregorio deſcripta legitur. vt euidenter appareat, ea, quæ ab eo in Dialogis de ſancto Paulino ſcripta leguntur, ab Vranio ipſum totidem verbis exſcripſiſſe. Sed quid accidit? Cum videret librarius, vel quiſquis alius ille fuerit, eadem, quæ ab Vranio narrantur, ſcribi pariter à ſancto Gregorio: ſuperfluum exiſtimans repetere eadem, decentius vero ipſa exſcribere ex ſancto Gregorio Papa longe celebrioris nominis auctore; eadem præteriit in Vranio; quæ inferius deſcriberet ex Gregorio. Verum fidelius actum per ſcriptorem Medicei Codicis, quem non piguit poſt deſcripta ea omnia, vt inuenit in illa Vranij lucubratione, rurſum eadem (relicto Codice, vt inuenit, integro abſque decurtatione) deſcribere ex ſancto Gregorio, cui hoc nomine debemus plurimum, dum adeo nobilem hiſtoriam, ex quo primum fonte manarit, oſtendit, nempe ex Vranio, qui eiuſdem ſancti Paulini tempore vixit, ex eo vero ipſa fluxerit in Gregorium, qui poſt eum annis ferme ducentis ea deſcripſerit. non autem è contra ex Gregorio in Vranio conſutam vllo modo aliquis dicere poterit, qui in Vranio connexionem verborum & ſententiam ipſius accurate conſiderabit, in quibus ſciſſuram facile recognoſcet. At de ipſa hiſtoria ab Vranio primum deſcripta hactenus.

CXCV. QVÆ CONTIGERINT ANTE PAVLINI OBITVM. Porro eius obitum deſcribit his verbis *k*: *Cum ante triduum, quam de hoc mundo ad cæleſte habitaculum vocaretur, dum iam de ſalute eius omnes deſperaſſent, & duo ad eum Epiſcopi viſitandi ſtudio conueniſſent, id eſt, ſanctus Symmachus, & Benedictus Hyacintinus*, * *ita in eorum aduentu recreatus atque refectus eſt, vt oblita omni carnali infirmitate, totum eis atque angelicum exhiberet affectum. Et quaſi profecturus ad Dominum, iubet ſibi ante lectulum ſuum ſacra myſteria exhiberi, ſcilicet vt vna cum ſanctis Epiſcopis oblato ſacrificio, animam ſuam Domino commendaret: ſimul etiam eos, quos pro diſciplina Eccleſiaſtica à communione myſterij extorres eſſe præceperat, ad pacem priſtinam reuocaret. Et cum hæc omnia ſanctus Epiſcopus læto atque perfecto ordine celebraſſet: ſubito clara voce interrogare cœpit, vbi eſſent fratres ſui. Tunc vnus ex circumſtantibus, qui putauit, quod fratres ſuos, id eſt, Epiſcopos qui tunc aderant, quæreret; ait illi: Ecce hi ſunt fratres tui. At ille: Sed ego nunc fratres meos: Ianuarium atque Martinum dico, qui modo mecum locuti ſunt, & continuo ad me venturos ſe eſſe dixerunt: è quibus Ianuarius ſimul Epiſcopus & martyr Neapolitanæ vrbis illuſtrat Eccleſiam; Martinus autem vir per omnia Apoſtolicus (cuius Vita ab omnibus legitur) Galliarum Epiſcopus fuit.*

a Extat apud Sur. tom. 3. die 22. Iun. *b* Paulin. epiſt.

c Victor de perſ. Vvand. lib. 1. in fin. *d* Greg. dial. lib. 3. c. 1. *e* Eulog. in documento Martyriali ad Floram & Mariam.

f Procop. de bel. Vvand. lib. 1. *g* Paul. diac. in hiſt. Miſcell. lib. 14. *h* Victor de perſ. Vvand. lib. 1. in fin. *i* Victor de perſ. Vvand. lib. 1.

k Extat apud Sur. tom. 3. die 22. Iun.

* Hydruntinus.

CXCVI. a Pſal. 120.

Et his dictis, extenſis ad cœlum manibus, hunc Pſalmum Domino decantauit a: Leuaui oculos meos in montem, vnde veniet auxilium mihi: auxilium meum à Domino, qui fecit cœlum & terram. Deinde, collecta oratione, commonitus eſt à S. Poſthumiano presbytero, quod pro veſtimentis quæ pauperibus fuerant erogata, quadraginta ſolidi deberentur. Quod cum audiſſet S. Paulinus, leuiter ſubridens ait: Securus eſto, fili; crede mihi, quia non deerit, qui debitum pauperum ſoluat. Et ecce non longo interpoſita mora, ingreditur quidam presbyter de Lucania partibus veniens, miſſus à ſancto Epiſcopo Exuperantio, ſiue à viro clariſſimo fratre eius Vrſacio, qui et per ipſum nuncium muneris gratia quinquaginta ſolidos miſerant. quos cum accepiſſet ſanctus Paulinus benedixit Dominum, dicens: Gratias ago tibi Domine, qui non derelinquis ſperantes in te. De his autem quinquaginta ſolidis ipſe presbytero, qui eos exhibuerat, manu ſua duos dedit; reliquos vero negotiatoribus, qui veſtimenta pauperibus dederant, reddi mandauit. Inter hæc autem, cum nox diei ſucceſſiſſet, vſque ad mediam noctem paululum quieti conceſſit, donec crudeſcente dolore, qui lateri eius nimius inerat, grauaretur, excitatus, multiſque etiam ex ſuperfluo archiatrorum viſionibus fatigatus, vſque ad quintam horam noctis laſſum atque anhelum pectus duxit. Deinde adueniente luce, conſuetudinem vir ſanctus agnouit. Itaque vt ſolebat, excitatis omnibus, Matutinum ex more & ordine celebrauit. Facta autem die, presbyteris & diaconibus atque omnibus clericis exemplo Dominico b pacem hæreditariam prædicauit. Tranſactis autem his, tacitus vſque ad veſperam perdurauit. Deinde quaſi ex ſomno excitatus, lucernariæ deuotionis tempus agnoſcens, extenſis manibus, lenta licet voce, c, Paraui lucernam Chriſto meo, decantauit Domino.*

* decem

b Ioan. 20.

c Pſal. 131.

CXCVII. TERRAE MOTVS IN OBITV PAVLINI.

* Tum

Tunc deinde facto aliquandiu ſilentio, circa horam quartam noctis, omnibus, qui aderant, ſolicite vigilantibus, ſubito tam ingenti cellula eius terræmotu concuſſa eſt, vt hi qui lectulo eius aſſiſtebant, exterriti atque turbati, ad orationem ſe iactarent, nihil tamen ſcientibus his, qui pro foribus conſiſtebant: neque enim publicus ille, ſed priuatus in cellula fuerat terræmotus. Nam ille angelicis ſuſceptus manibus, debitum Deo ſpiritum exhalauit. Vidimus, fili cariſſime, vidimus, & inter lacrymas atque ſingultus vidiſſe gaudemus, &c.* ſubdit gemitus vniuerſæ Eccleſiæ de eius obitu, prædicat & eius laudes, atque in fine ait: *Obiit S. Paulinus Epiſcopus X Kalend. Iulij, Baſſo & Antiocho Conſſ.* Huius quidem Vranij ſcriptionis meminiſſe viſus eſt Gregorius Turonenſis, vbi ait d: *De tranſitu autem eius eſt apud nos magna lectio.* nouiſſe hanc pariter Vranij lucubrationem ſanctum Gregorium e Romanum Pontificem, certum eſt, dum eadem de terræmotu facto in eius tranſitu ſcribit. Hunc tandem beatum finem conſecutus eſt ille, ſui ſæculi maximum decus & ornamentum, dignum inuentum, quem ſcriptis ſuis celebrarunt ſanctiſſimi atque doctiſſimi viri Hieronymus in Oriente, Ambroſius in Italia, Auguſtinus in Africa, Proſper & Eucherius in Galliis hoc ipſo ſæculo, poſtea vero ſanctus Gregorius Papa atque alij.

d Greg. Turon. de gloria Confeſſ. c. 107.
e Greg. Papa dialog. lib. 3. c. 1.

CXCVIII. DE SCRIPTIS S. PAVLINI.

f Hieron. epiſt. 13.

Reliquit poſt ſe nobiliſſimi ingenij monumenta, licet attingere nunquam voluerit interpretationem diuinæ Scripturæ, non quidem inopia doctrinæ, vel tenuitate ingenij, ſed potius admiranda animi ſummiſſione: nam ſanctus Hieronymus ſcribens ad eum tunc tyrocinium auſpicantem, hæc ait f: *Magnum habes ingenium, & infinitam ſermonis ſuppellectilem, &c.* ſcripſerat enim librum pro Theodoſio Imperatore, quo magnum ediderat ſpecimen ingenij locupletiſſimi. Verum (vt diximus) cum ſe totum Chriſto addixit profeſſione monaſtica, nuncium ſtylo remiſit, nec quicquam amplius ſcripſit, vt ederet. Etenim quæ reperiuntur eius Epiſtolæ, non ipſius ſtudio, ſed induſtria ſancti Amandi Epiſcopi Burdegalenſis ſeruatæ ſunt. fatetur quidem id ipſe Paulinus in Epiſtola ad eum ſcripta, ſed nondum edita: vbi inter alia: *Legimus* (inquit) *in tergo Epiſtolæ annotationem Epiſtolarum, quas meas eſſe indicatis: nam vere prope omnium mearum Epiſtolarum ita immemor eram, vt meas eſſe non cognoſcerem, niſi veſtris litteris credidiſſem. vnde maius accepi documentum charitatis veſtræ, quia plus me vobis, quam mihi notum eſſe perſpexi.* hæc ipſe ad Amandum. eſt Epiſtolæ illius exordium: *Omnia tempus habent, * & tempus omni rei ſub cœlo eſt.* habet eam codex Vaticanus atque Nolanus. Sed ſi quæ carminibus cecinisse, neque luſiſſe reperitur, eadem amicorum diligentia cuſtodita putamus. Eſt celebris memoria eius in Dei Eccleſia, à qua indelebili nota in tabulis Eccleſiaſticis illibata ſeruatur, & die natali ipſius anniuerſaria celebritate recolitur. At modo de Paulino ſatis, cuius rebus præclare geſtis tertium, quartum, & quintum hunc Annalium tomum decorauimus; ex quibus, quantus iſte vir fuerit, quiſque intelligere valeat.

* habet

IESV CHRISTI
Annus 432.

CÆLESTINI PAP. Annus 9. — THEOD. 25. IMPP. VALENT. 8.

I. CHRISTI annus quadringenteſimus trigeſimus ſecundus Conſulatu Aetij & Valerij in Faſtis Proſperi & Caſſiodori notatur, quorum prior in Occidente, poſterior vero primarium magiſtratum eſt aſſecutus in Oriente. Illuxit plane annus iſte ſui exordio Romanæ Eccleſiæ lætus; cum ſuſcepta legatione Orientalium, de impij Neſtorij deiectione, Maximiani vero promotione, literis à ſancta Synodo, necnon à Theodoſio Imperatore, atque etiam à Maximiano Conſtantinopolitano Epiſcopo ipſe Romanus Pontifex Cœleſtinus certior factus eſt.

II. CÆLEST. ANTE OBITVM GAVDIVM EX PROFLIGATO NESTORIO.

Erat plane ipſe ſanctiſſimus ſenex inſtar Simeonis Prophetæ, expectans redemptionem Iſrael. Quippe quod (vt ſuis ipſe teſtatus eſt literis, quas proxime reddituri ſumus, datis ad clerum & populum Conſtantinopolitanum) præ nimio dolore & animi angore ob peſſumdatam Catholicam fidem ab impio Neſtorio & eius ſectatoribus, iam ſomnus receſſerat ab oculis ipſius. Sed & ſicut cum Simeone erat expectans redemptionem Iſrael; ita etiam cum ipſo, factus iam voti compos, cygneis modulis occinens canticum illud g: *Nunc dimittis Domine ſeruum tuum in pace, quia viderunt oculi mei ſalutare tuum, &c.* exauditus à Deo hoc anno poſt tres menſes (vt dicemus) ex mortalitate ſubductus, vocatus eſt ad coronam, quam de ſalua facta fide Catholica, & conſeruata ſarta tecta Chriſti diuinitate, & eius matris ſanctiſſimæ dignitate, accipere dignus fuit.

g Luc. 2.

III. Reliquit tamdiu ipſum Dominus in humanis, quantum opus eſſet ad communem lætitiam mutuo participandam reddere literas gratulatorias, quas acceperat, recinens victoriæ canticum ex Occidente, quod præcinuiſſent Orthodoxi magno gaudio in Oriente, ſcribens poſtremas omnium literas, à quibus acceperat, nimirum ad ſanctam Synodum, Theodoſium Imperatorem, Maximianum Epiſcopum, & clerum, populumque Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ. Sed cum audis reddidiſſe ad eamdem Epheſinam Synodum literas, ne putes adhuc eam Epheſi perſeueraſſe, iam (vt vidimus) ſuperiori anno dimiſſis Epiſcopis: ſed ad Patres, qui conuenerunt, vbique degentes, eas datas Encyclicas eſſe ſcias. Sunt hæ nouiſſimæ ſanctiſſimi Patris Epiſtolæ, vltima eius elogia, ob id dignæ, vt verbatim hic deſcribantur: quæ ex eo, puto, gratiores accipientur, quod nondum alicubi editæ habeantur. Accepimus nos eaſdem cum aliis eiuſdem Pontificis ſuperius redditis ab eodem docto viro Antonio de Aquino, de quo ſuperius. Prima igitur Cæleſtini Epiſtola reddita hoc anno menſe Martij; ad ſanctam Synodum per legatos inde miſſos ſic ſe habet:

Cæleſtinus Epiſcopus ſanctæ Synodo apud Epheſum conſtitutæ.

IV. h Exod. 15. EPIST. CÆLEST. II. AD SYNODVM. i Pſal. 62.

Tandem malorum fine gaudendum eſt. Tandem nobis omnibus in commune dicendum h: Dextera tua, Domine, glorificata eſt in virtute, dextera manus tua confregit inimicos. proprie namque ipſi confracti ſunt; quando iniqua loquentium, dicente Dauid i, os videamus eſſe deſtructum. Huiuſce tamen tam fideliter peracta

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN